

“gönül ve emek birliği...”

panko *birlik*

2008 YIL: 19 Sayı:93

Pankobirlik Yayın Organıdır.

FABRİKALARIMIZ
Kendi Üreticimizin Yerli
SERMAYESİDİR

Ülkemiz Adına Sahip Çıkıyoruz...

UNUTMAYALIM!

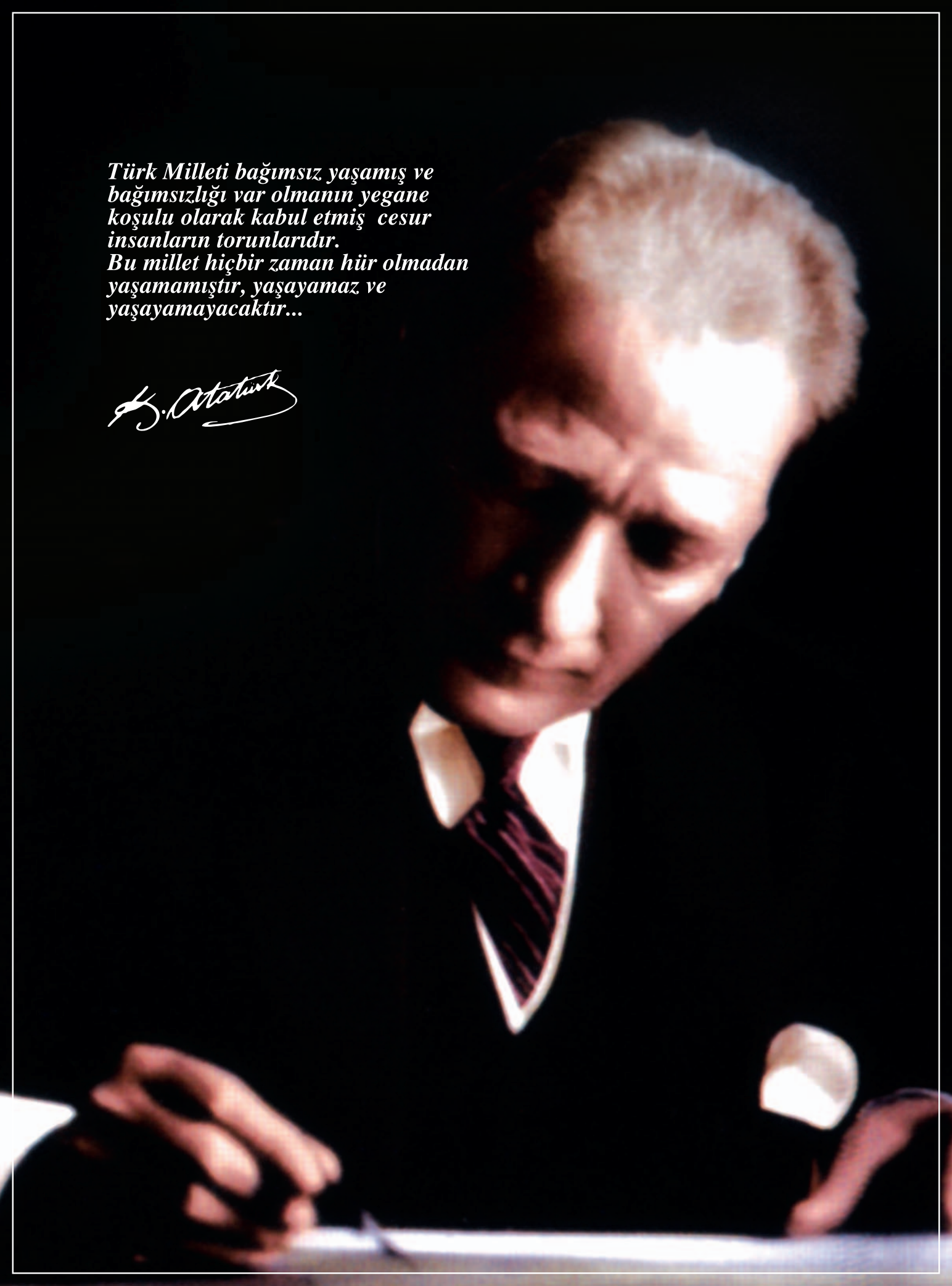
ÇEVRE KİRLİLİĞİ VE SÖZDE İHMALLER

her geçen gün ülkemizi, yaşadığımız ortamı biraz daha çevresel felaketlere sürüklemekte. Çevre adına atılacak

HER ADIM, GELECEĞİMİZİN GARANTİSİ OLACAKTIR.

*Türk Milleti bağımsız yaşamış ve
bağımsızlığı var olmanın yegane
koşulu olarak kabul etmiş cesur
insanların torunlarıdır.
Bu millet hiçbir zaman hür olmadan
yaşamamıştır, yaşayamaz ve
yaşayamayacaktır...*

K. Atatürk

**Sınırlı Sorumlu Pancar Ekicileri
Kooperatifi Adına Sahibi**

Yrd. Doç. Dr. Mikdat ÇAKIR
Genel Müdür

**Genel Yayın Yönetmeni ve Sorumlu
Yazı İşleri Müdürü**

Atilla YILMAZ

Yayın Komitesi

Fahrettin TAN
Atilla YILMAZ
Esat KIVANÇ
Turgut AĞIRNASLIGİL
Cem KAPTAN
Tamer ERDEM

Yönetim Yazışma Adresi

Pankobirlik Genel Müdürlüğü
Mithatpaşa Caddesi No: 19
06420 Yenışehir ANKARA
Tel: 0 312 435 56 20 (8 hat)
Fax: 0 312 435 62 83
www.pankobirlik.com.tr
panko@pankobirlik.com.tr

Tasarım & Uygulama

kömenAJANS
M&C SOLUTIONS
Ank 0 312 443 0 312
İst 0212 269 7 474
www.komen.com.tr
komen@komen.com.tr

Sanat Yönetmeni

Serhat KARAHÜSEYİN

Grafik Tasarım

Derya CEYLAN

Baskı & Cilt

Ankamat Matbaacılık
Tel: 0 312 394 54 94

“Pankobirlik Dergisi” adı kaynak
belirtilerek alıntılar yapılabilir.

Bu dergi ücretsizdir
3 ayda bir yayınlanır.

DERGİMİZ BASIN
AHLAK YASASINA UYGUNDUR.

Baskı Tarihi Eylül 2008

yeni sayıya yeni bakış

Recep Konuk;
WABCG Toplantısının
Ardından ve Özelleştirme

4

**Dünya Pancar ve Şeker
Kamışı Üreticileri Birliği
(WABCG) Toplantısı**

8

H. Hulusi Türkmen;
Şeker Pancarı
Sadece “Şeker”
Demek Değildir

6

14

Pankobirlik Fabrikaları
2007 Yılında da
En Büyük 500 Firma
Arasında

İçindekiler

Recep Konuk; WABCG Toplantısının Ardından ve Özelleştirme	04
H. Hulusi Türkmen; Şeker Pancarı	
Sadece "Şeker" Demek Değildir	06
Dünya Pancar ve Şeker Kamışı	
Üreticileri Birliği (WABCG) Toplantısı	08
Pankobirlik Fabrikaları 2007 Yılında da	
En Büyük 500 Firma Arasında	14
TÜSİAD Tarım Raporu	15
Kooperatiflerimizin Genel Kurul Toplantıları Yapıldı	18
Ali Atıf Bir; Teşekkürler Recep Bey...	20
Danabank Faizi %45	21
Yaylı Ayaklı Goble Diskaro Aleti Demonstrasyonu Yapıldı	22
Şükrü Kızılot; Gübrenin Vergisi de Pırlantanın Aynısı Olsun	23
Tüketim Sonucu Oluşan Çevre Kirliliği ve Çözüm Önerileri	24
Soğan Hasat Makinası Demonstrasyonu Yapıldı	28
Tohumculukla İlgili Toplantı ve Etkinliklere Katılım	30
Birliğimizin Tohumculuk Faaliyetleri	32
10. Dünya Yenilenebilir Enerji Kongresi Ardından...	36
Yapay Tatlandırıcılar Hakkındaki Gerçekler	40
Sıfır Şeker Kola Reklamları Aldatıcı Bulunup Yasaklandı	42
Mısır Şurubu İçeren Meşrubatların Etiketlerinde "Doğal"	
İbaresinin Kullanılmasına Dair ABD'de Yaşanan Gelişmeler	43
Yeni Dünya Düzeninde Tahılların Silah Olarak Kullanılması	44
Sağlıklı Bir Yaşamdır; Yabancı Otlar 2	46
Atatürk Döneminde Tarım Politikaları	54
Ekonomik Göstergeler	58
Basında Pankobirlik	60

panko birlik
ancar Etkicileri Kooperatifleri Birliği
“gönül ve emek birliği”

Recep KONUK
Yönetim Kurulu Başkanı

Birliğimiz bir taraftan şeker sektörünün sürdürülebilirliği ile ilgili hem ülkemizde, hem de uluslararası alanda çalışmalarını sürdürürken, diğer taraftan da gündemde olan ve sektörün geleceği ile ilgili en önemli konu olan kamu şeker fabrikalarının özelleştirilmesi konusunu da yakından takip etmektedir.

WABCG Toplantısının Ardından ve

ÖZELLEŞTİRME

PANKOBİRLİK-TÜRKİYE olarak üyesi bulunduğumuz Dünya Pancar ve Kamış Üreticileri Birliği (WABCG)'nin İstanbul'da yapılan konsey toplantısına evsahipliği yaptık. Uluslararası alanda şeker sektörünün en büyük organizasyonu olan bu toplantıyı, Pankobirlik'in ülke şeker sektöründeki rolünü ve konumunu ortaya koymuş olmamız açısından önemli görmekteyim.

Ülkemizi en iyi şekilde temsil ettiğimize inandığım bu toplantının ülkemize kazanımları neler olmuştur? Genel anlamda bunlara bakacak olursak;

- Pancar şekeri üreten ülkeler arasında Dünyada 4. Avrupa'da ise 3. sırada yer alan Ülkemiz şeker sektörünün uluslararası alanda tanıtımı yapılmıştır.
- Dünyanın dört bir yanından gelen şeker üreticisi ülkelerin temsilcileri Türkiye'de pancar ve şeker üretiminin ülke ekonomisi içerisindeki yeri ve önemi ile sahip olduğu altyapıyı ve potansiyeli yerinde görmüşlerdir.
- Sahip olduğumuz avantajların, izlenecek doğru politikalarla üretime yönlendirilmesi

durumunda ülkemizin dünya şeker pazarında söz sahibi konuma gelebileceğinin tespiti yapılmıştır.

- Dünya'da biyoyakıt üretimindeki gelişmeler ve biyoyakıtların geleceği tartışılmış, Biyoyakıt üretiminin ülkemiz tarımının geleceği açısından önemi vurgulanmış, Türkiye'nin özellikle sulanan alanların artırılması ve boş bırakılan alanların tarıma kazandırılmasıyla Biyoetanol ve Biyodizel üretiminde söz sahibi konuma gelebileceği ortaya konmuştur.

- Son olarak Pankobirlik, ülkemizin tanıtımı adına kültür elçiliği görevini de yerine getirmiştir. Çoğu ülkemize ilk defa gelen katılımcılara Türk misafirperverliğini göstermiş, ülkemiz tarihini, kültürünü ve turizm tanıtımıştır.

Ülkemizin en büyük sorunu olduğunu düşündüğüm her alandaki tanıtım eksikliğini gidermede görsel ve yazılı basın kadar, bu tür toplantıların da önemli yerinin olduğuna inanmaktayım. Bu noktada da Pankobirlik

olarak üzerimize düşen görevi en iyi şekilde yaptığımızı düşünüyorum.

Birliğimiz bir taraftan şeker sektörünün sürdürülebilirliği ile ilgili hem ülkemizde, hem de uluslararası alanda çalışmalarını sürdürürken, diğer taraftan da gündemde olan ve sektörün geleceği ile ilgili en önemli konu olan kamu şeker fabrikalarının özelleştirilmesi konusunu da yakından takip etmektedir.

Bilindiği üzere 12 Ağustos 2008 tarih ve 2008/50 sayılı Özelleştirme Yüksek Kurulu Kararı Resmi Gazete'de yayımlandı. Karara göre Türkşeker A.Ş. ye ait Susurluk dışındaki şeker fabrikaları coğrafi olarak 6 portföy grubuna ayrıldı. Bu portföy grubunun ayrı ayrı ve kendi içinde bir bütün halinde "satış" yöntemiyle özelleştirilmesine ve satışın da "varlık satışı" yöntemiyle gerçekleştirilmesine karar verildi.

Konu hakkında bugüne kadar yaptığımız çalışmalarda ve görüşmelerde dile

getirdiğimiz gibi özelleştirme ile ülkemiz açısından son derece önemli ve stratejik bir ürün olan pancar ve şeker üretiminin geleceğinin doğrudan etkileneceği muhakkaktır.

Bu etkiyi en aza indirebilmek hatta, özelleştirme sonrası daha güçlü bir şeker sektörü oluşumu için önerilerimizi çeşitli platformlarda devamlı olarak ilgili kesimler ve kamuoyu ile paylaştık. Özelleştirme Yüksek Kurulu'nun kararı öncesinde Sayın Başbakanla ve ilgili Bakanlarla görüşmeler yaptık, hazırladığımız raporları sunduk.

Pankobirlik olarak özelleştirmenin zamanlama açısından kampanya dönemi ile çakıştığını, varlık satışı yöntemiyle özelleştirmenin yapılması halinde bazı bölgelerde sosyal yapının bozulmasının kaçınılmaz olduğunu, hayvancılık yanında yan sektörlerin bundan olumsuz etkileneceğini, iç ve dış ekonomik ve siyasi koşulların özelleştirmeden beklenen faydanın sağlanması açısından uygun olmayabileceği gibi endişelerimizi Türk tarımı ve şeker sanayi açısından dile getirdik, çözüm önerilerimizi de kendilerine ilettik.

Gelinen nokta da Özelleştirme İdaresi kendi politikaları doğrultusunda kararını vermiştir. Ancak burada açıklanan özelleştirme yönteminin dünyadaki sanayi modellerine uygun bir özelleştirme yöntemi olduğu konusunda da ciddi endişeler taşımaktayım. Geçmişteki Et-Balık ve SEK özelleştirmelerinde yaşanan acı tecrübelerin tekrar yaşanmaması için özelleştirmenin gelişmiş ülkelerdeki modeller örnek alınarak, içerisinde mutlaka hammadde üreticisinin

ve bu alanda çalışanların yer alması gerektiğini ifade etmek istiyorum.

Dünyanın en liberal ülkesi olan ABD'de bile pancar şekeri sanayiinin %100'ü, AB'de ise %60'sı kooperatiflere aitken, bizlerin adeta bu ülkelerden daha liberal olduğumuzu iddia eder gibi böyle bir yöntemle şeker sanayiini özelleştirmeye çalışmak, örnek aldığımız ülkelerle ve dünya gerçekleriyle ters düşmekten başka bir şey değildir.

Daha da önemlisi her ülke için stratejik önemdeki bu sektörün yabancılara satılması meselesidir. Basında yer alan haberler ve duyularımız yabancı sermayenin özelleştirmeye talip olacağı yönündedir. Bu konudaki düşüncelerimizi birçok kez dile getirdik. Sektörün yabancılara satılmasının yanlış olacağını, bu durumda Türkiye'nin pancar üretiminden uzaklaşacağını ve çok uluslu şirketlerin pazarı haline gelebileceğini dile getirdik.

Burada şunu ifade etmek istiyorum. Henüz hiçbir şey için geç değildir. Bu konuda yapılabilecek çok şey vardır. Sektörün sürdürülebilirliği adına görüş ve önerilerimizin ilgililerce dikkate alınarak uygulanmasında ülke menfaatleri adına mutlak yarar görüyoruz.

Pankobirlik olarak talebimizi bir kez daha yineliyorum. Biz bu fabrikalara talibiz. Sektördeki bilgi birikimimiz ve tecrübemiz de dikkate alınarak mülkü devlette kalmak üzere, bu fabrikaların "İşletme Devri" üreticilere ve çalışanlara verilsin, bu fabrikaları verimli çalıştırarak, orta vadede özelleştirmeden elde edilecek gelirin çok

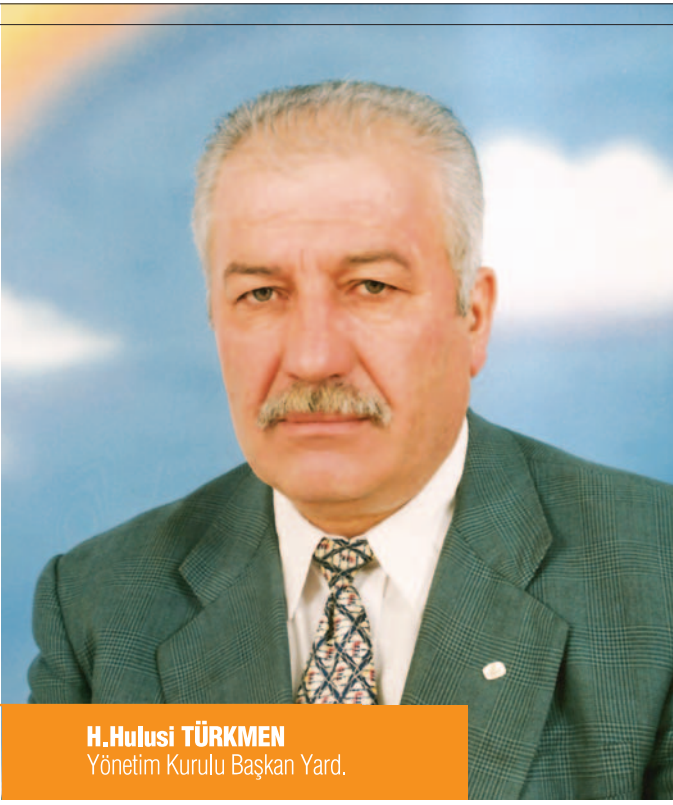
daha fazlasını ve sürekli biçimde gelir vergisi olarak devlete ödeyelim.

Sonuçta "İşletme devri" modeli Hazine'ye sürekli geliri temin edecek bir yöntem olması yanında, sosyal ve ekonomik sermayenin tabana sağlıklı yayılması için de en etkin çözüm yolu olacaktır.

Türk çiftçisi hükümetten şeker fabrikaları özelleştirmesinin üretimde devamlılığı garanti altına alacak bir yöntemle yapılmasını beklemektedir. Bu fabrikaların varlık satışı yöntemiyle ve üretim garantisini alınmadan satılmasının 1.672.000 pancar üreticisine ve Türk tarımına maliyetini herkes düşünmek zorundadır. Bu fabrikaların sosyal karşılığını, Türk tarımı ve hayvancılığına etkilerini iyi analiz etmeden yapılacak bir özelleştirmenin yaratacağı sosyal maliyet bu fabrikaların satışlarıyla elde edilecek gelirden kat be kat fazla olacaktır. Hem tarım politikaları hem tarımsal sanayi tesislerimizin özelleştirmesi ile ilgili Türk çiftçisinin söyleyecek çok sözü var. Eğer doğru yaklaşımlar ve çözümler aranyorsa yetkililerin kulaklarını ve gönüllerini Türk çiftçisine de açması gerekiyor.

Cumhuriyetle yaşıt şeker sanayimizi ve şeker sanayi ile birlikte modern tarımın ülke sathına yayılmasına bayraktarlık etmiş pancar üreticisini, tarımsal kooperatifçiliğimizi ve en eski ve köklü tarımsal sanayi kuruluşu olması vasfıyla tarımsal sanayimizin geleceğini doğrudan ilgilendiren bu stratejik özelleştirme aceleyle getirilmemelidir. Çünkü bu acele Türk tarımına, hayvancılığına ve tarımsal sanayisine onulmaz yaralar verebilir.

"Acele bir ağaçtır, meyvesi pişmanlık." Saygılarımla.

H. Hulusi TÜRKMEN
Yönetim Kurulu Başkan Yard.

Pancar çiftçisinin üretim maliyetinde en büyük payı oluşturan mazot ve gübre de yaşanan olağanüstü fiyat artışları ile birlikte açıklanan pancar fiyatları nedeniyle çiftçimiz pancar üretimi konusunda kararsız kalmıştır.

ŞEKER PANCARI SADECE

ŞEKER DEMEK DEĞİLDİR?

Şeker pancarı; üretimine başlanıldığından bugüne ülke tarımımızın gelişmesinde, modern tarım tekniklerinin uygulanmasında, tarımsal sanayi boyutuyla kırsal kalkınmanın sağlanmasında önemli görevler üstlenmiştir. Şeker pancarı, ekim nöbeti dahilinde yetiştirilen diğer ürünler için de planlı, örgütlü ve bilinçli bir çiftçi topluluğunu ortaya çıkarmıştır.

Şeker pancarı denilince akla hemen şeker gelmekle birlikte, onu yetiştiren, ürünlerini kullanan ve sektörde yer alanlar için çok şeyler ifade ettiğini belirtmekte yarar görüyorum. Çünkü pancarın ana ürünü şeker olmakla birlikte, üretiminden hasadına kadar geçen süreçte, birim orman alanından daha fazla oksijen üreten bir kaynak, yan ürünleri olan küspesi hayvan beslemesinde çok önemli bir girdi ve şeker üretim faaliyeti sonrasında yan ürün olarak elde edilen melas, kimya ve maya sanayisinin başlıca hammaddesidir. Bununla birlikte petrol kaynaklarının azalmasıyla son yıllarda ön plana çıkan yenilenebilir enerji kaynağı biyoetanolün de en verimli hammaddesidir.

Böylesine önemli bir ürün olan şeker pancarı, başta AB ülkeleri olmak üzere üretildiği tüm ülkelerde teşvik edilirken, ülkemizde son yıllarda yaşanan gelişmeler ve uygulanan politikalar pancar tarımında kan kaybetmemize neden olmuştur. Bu durum öylesine bir hal almıştır ki geline noktada ülke ihtiyacı kadar şeker üretebilmekte dahi sıkıntıyla karşı karşıya kalmıştır.

Şeker sektöründe oluşan bu tablonun birçok sebebi vardır. Şeker kanunu sonrasında Şeker Kurumu'nca ülke ihtiyacı kadar şeker üretim kotası verilmesine ve belirlenen kota kadar üretilmesine rağmen, kaçak şeker ile NBSŞ üretimi ve kimyasal tatlandırıcı tüketimindeki denetim yetersizliği pancar şekeri üretimini olumsuz etkilemiş ve oluşan stoklar nedeniyle pancar şekeri üretimi azalmıştır. Pancar üretemeyen, diğer ürünlerini de değerlendiremediği için gelir elde edemeyen çiftçimiz maalesef üretip zarar etmektense üretmemeyi tercih eder duruma gelmiştir.

- 2007 yılında ortalama 750 YTL/Ton olan DAP gübresinin fiyatı %250 artışla 1.900 YTL/Ton
- 2007 Haziran ayında 1,87 YTL/Lt olan Mazotun fiyatı en çok kullanıldığı dönemde %80 artışla 3,30 YTL'ye kadar yükselmiştir.

Pancar çiftçisinin üretim maliyetinde en büyük payı oluşturan mazot ve gübre de yaşanan olağanüstü fiyat artışları ile birlikte açıklanan pancar fiyatları nedeniyle çiftçimiz pancar üretimi konusunda kararsız kalmıştır.

Kotaların azalması ve kuraklık yanında ülkemizde izlenen destekleme politikaları da şeker pancarı üretimini ciddi şekilde olumsuz etkilemektedir. Son yıllarda birim alandan alınan verim yerine, arazi miktarının esas alınarak hayvancılığın desteklenmesi kapsamında verilen yem bitkileri üretim destekleri de şeker pancarı alanlarının yem bitkileri üretimine kaymasına neden olmuştur.

Aynı bölgede hem hububat, hem pancar hem de yem bitkileri üretiliyorsa ürün desenini etkileyecek bu uygulamalar konusunda

Ülkemizde şeker pancarı üretimi tarımımızın lokomotifidir. Pancar sadece şeker değildir. Yakıttır, yemdir, kimya sanayidir, üretildiği yerlerde huzurdur, refahtır, daha da ileri gidecek olursak ülkemizin bölünmez bütünlüğünün önemli bir aracıdır.

gerekliliği de gösterilmelidir. Bunun için de o bölgede yem bitkileri, yağlı tohumlu bitkiler nasıl destekleniyorsa şeker pancarı da o oranda mutlaka desteklenmelidir.

Şeker pancarının işlenmesi sonucunda yaklaşık %35-40 oranında pancar posası başka bir ifade ile küspe elde edilmektedir. Yılda işlenen yaklaşık 16 milyon pancardan, yine yaklaşık 6 milyon ton küspe elde edilmektedir. Konuya bu açıdan bakıldığında küspe ve melas gibi yan ürünleri açısından hayvancılığımız için önemli bir girdi olan şeker pancarının da yem bitkileri gibi desteklenmesi doğru bir yaklaşım olacaktır.

2006- 2007 üretim döneminde kuraklığın etkisiyle TÜİK kuraklık raporunda da yer aldığı üzere şeker pancarı üretiminde ortalama %14 azalma yaşanmış, bazı bölgelerimizde bu azalma %40'lar düzeyinde olmuş, birçok fabrika şeker üretim kotasını tamamlayamamıştır. Şeker fabrikaları artık girdi maliyetlerinin yüksekliği, açıklanan pancar fiyatlarının yetersiz olması gibi nedenlerle pancar ekecek çiftçiyi bulmakta zorlanmaktadır. Geçen yıl yaşanan üretim kaybını telafi etmek amacıyla 2008 döneminde Şeker Kurumunca fabrikalara verilen şeker üretim kotaları artırılmış olmasına rağmen, çoğu şeker fabrikamız üreticiden yeterli taahhüt

alamama durumuyla karşı karşıya kalmıştır. Tüm bu gelişmeler emek ve girdi yoğun üretimi yapılan şeker pancarı tarımının desteklenmesinin gerekliliğini bir kez daha ortaya koymaktadır.

Sözlerimi pancar ve şeker üretiminin önemini bir kez daha vurgulayarak tamamlamak istiyorum. Ülkemizde şeker pancarı üretimi tarımımızın lokomotifidir. Pancar sadece şeker değildir. Yakıttır, yemdir, kimya sanayidir, üretildiği yerlerde huzurdur, refahtır, daha da ileri gidecek olursak ülkemizin bölünmez bütünlüğünün önemli bir aracıdır. Bunu pancar üretilen ve şeker fabrikalarının bulunduğu tüm bölgelerimizde görmemiz mümkündür.

Bu nedenle üretimi diğer ürünlerde olduğu gibi mutlaka desteklenmeli, çiftçimiz ekonomik açıdan rahatlatılmalıdır. Pancar çiftçisini kaybedersek ülke tarımımızı kaybederiz. Bugün pancar tarımının azaldığı ya da kalmadığı yörelerimiz incelendiğinde çok acı tablolarla karşılaşılacaktır. Köylerin boşaldığı ve bu insanların kentlere gelerek kendi huzurlarını ve toplumsal huzuru nasıl bozduğu görülecektir. Yine bu insanların yeterli istihdam alanlarının oluşturulmadığı kentlerde yaşamak zorunda kalmasının bir sonucu olarak tarımsal desteklemelerin çok

daha üzerinde alt yapı maliyetine de neden oldukları bilinmelidir.

Burada ülke olarak tercihimizi iyi yapmalıyız. Ya çiftçimizi destekleyerek tarımsal üretimi artıracağız, köyünde toprağına sahip çıkmasını sağlayacağız. Ya da desteklemeyeceğiz, bu insanlarımızı iş alanları yaratılmamış şehirlere taşıyıp barındırmak için desteklemeye ayrılan kaynakların çok daha fazlasını yol, köprü, altgeçit ve diğer altyapıların oluşturulmasına harcayacağız. Hangi seçeneğin ülke ve toplum menfaatlerine uygun olduğunu da sizlerin takdirlerine bırakıyorum. Saygılarımla.

29.

KONSEY TOPLANTISI

30 Haziran - 3 Temmuz 2008 İstanbul - Türkiye

DÜNYA PANÇAR VE KAMIŞ ÜRETİCİLERİ BİRLİĞİ (WABCG)

Dünya Pancar ve Kamış Üreticileri Birliği (WABCG) nin 29. Konsey Toplantısı 30 Haziran-3 Temmuz 2008 tarihleri arasında İstanbul'da gerçekleştirildi. Ev sahipliğini Pankobirlik'in yaptığı, Tarım ve Köy İşleri Bakanı Sayın Mehmet Mehdi EKER' in açılış konuşmasıyla başlayan toplantı 3 gün sürdü. Toplantıya 21 Ülkeden 72'si yabancı 122 sektör temsilcisi katıldı.

Kongreye Pankobirlik Yönetim Kurulu Başkanı Recep KONUK, Kooperatiflerimiz Yönetim Kurulu Başkanları, Pankobirlik Genel Müdürü Mikdat ÇAKIR, Pankobirlik Genel Müdür Yardımcıları Fahrettin TAN ve Mevlüt Kavas katılırken, sektörü temsilen T.C. Şeker Kurumu, Türkiye Şeker Fabrikaları A.Ş. Genel Müdürlüğü, Özel Şeker Fabrikaları temsilcileri ile çeşitli sivil toplum kuruluşları da iştirak ettiler.

Organizasyon, 30 Haziran Pazartesi günü yapılan açılış resepsiyonu ile başladı.

Yönetim Kurulu Başkanımız Sayın Recep KONUK ve WABCG Başkanı Alf CRISTOUDO'nun kısa "Hoş geldiniz" konuşmalarının ardından söz alan T.C. Tarım ve Köy İşleri Bakanı Mehmet Mehdi EKER şeker pancarı ve şekerin tarımının ülkelerin ekonomisindeki önemini vurguladı. Dünyanın 4 kıtasından 21 ülkesinin böylesine bir katılıma ev sahipliği yapan Pankobirlik'i de kutlayan Bakan EKER, kongrenin tüm dünya şeker üreticileri adına başarılı olması dileklerinde bulundu.

WABCG
29. KONSEY TOPLANTISI
ve PANELLER

Kasım 2007'de Londra'da yapılan WABCG Yönetim Kurulu toplantısında Pankobirlik'in önerisiyle daha fazla katılım ve interaktif bir ortamda yapılması talep edilen oturumlarda bu sene ilk defa yuvarlak masa (panel) uygulamasına geçildi. Her

Dünya Pancar ve Kamış Üreticileri Birliği (WABCG) nin 29. Konsey Toplantısı 30 Haziran- 3 Temmuz 2008 tarihleri arasında İstanbul'da gerçekleştirildi. Ev sahipliğini Pankobirlik'in yaptığı, Tarım ve Köy işleri Bakanı Sayın Mehmet Mehdi EKER' in açılış konuşmasıyla başlayan toplantı 3 gün sürdü.

oturum için belirlenen konularda konuşmacılara söz vermek ve oturumu yönetmek üzere bir başkan atandı ve üretici temsilcileri görüşlerini bu formatta açıkladılar, soruları cevapladılar ve son turda tekrar söz alarak görüşlerini bildirdiler. Oturum konuları ve panelistlerin konuşmaları için seçilen konu başlıkları aşağıdaki şekilde belirlendi.

- WABCG üyesi ülkeler arasında sektördeki farklılıklar nelerdir?
- WABCG üyeleri ülkeler üreticileri ile ne şekilde ilgileniyorlar?
- Yan ürün piyasası ve politikalarının üretici gelirlerindeki etkileri nelerdir?
- Şeker ve yan ürünlerin maliyetleri - Başlıca politika değişiklikleri
- Şeker piyasaları ve politikalar üreticilerin gelirlerini nasıl etkiliyor?
- Pancar ve Kamış'dan Biyoenerji Üretimine Geleceği
- IFAP Biyoenerji politikaları tartışma raporu.
- Brezilya, gelecekte daha çok pancar ve kamıştan biyoenerji üreten tek ülke mi olacak?
- WABCG 'ya üye ülkelerde biyoteknoloji ürünleri hakkındaki durum, teknik ve politik atılımlar var mı?
- Şeker sektöründe küçük arazilerin gelişimi
- Kırsal kesim gelişiminde ve yoksulluğun azalmasında şeker kamışı üretiminin yeri nedir?

Kongre 1 Temmuz 2008 Salı günü saat 10.00 da WABCG Başkanı Alf Cristouido'nun açılış konuşmasıyla başladı.

Alf Cristouido konuşmasında, “tarımsal hammaddeden üretilen biyo yakıtlar, gıda fiyatlarındaki artışın ana nedenidir” şeklindeki iddialara tepki gösterirken, bu artışa asıl nedeninin son 2 yılda dünya buğday üretiminin kuraklık yüzünden 62 Milyon ton (%10) civarında azalması, özellikle Asya'da beslenme alışkanlıklarının değişmesi, finans piyasalarının etkisi, bazı ülkelerin (Arjantin, Ukrayna, Tayland, Çin) vergi, hammadde ihracatları gibi konularda tek taraflı kararları ve özellikle OECD ülkelerinde kamu politikalarının etkisi olduğunu vurguladı.

Bunun yanı sıra fosil yakıt fiyatlarındaki artışın gübre ve diğer girdi fiyatlarında yükselmeye neden olduğunu, dolayısıyla bunun da gıda fiyatlarının artışına neden olduğunu belirtti ve “AB şeker rejimi sonrasında pancar fiyatlarındaki düşüşün de çiftçileri alternatif ürünlere yönelttiğini belirterek şeker pancarından etanol üretiminin çiftçi gelirlerine önemli katkılar sağlayarak şeker pancarı tarımının sürdürülebilir olmasında önemli bir etkidir” dedi. Konuşmalarına Türkiye'de bulunmaktan ve mükemmel bir ev sahipliği yapan Pankobirlik'e teşekkür ederek devam eden Cristouido, “Kongre boyunca

katılımcıların panel bölümlerinde aktif olmalarını ve her türlü soruyu sorabileceklerini ve bu sayede konsey toplantısının çok daha verimli olacağını” vurguladı.

Daha sonra söz alan Pankobirlik Yönetim Kurulu Başkanı Recep KONUK; toplantıya ev sahipliği yapmaktan dolayı mutluluğunu ifade ederek, Türkiye'de girdi fiyatlarının ve tarıma uygulanan KDV oranlarının AB ve ABD'den çok daha yüksek olmasına rağmen verim ve üretim konusunda çok az bir farkımız olduğunu, buna rağmen şeker pancarının üretim maliyetinin yüksekliğinden şikâyet edildiğini dile getirdi.

Buna ek olarak tarımın ve dolayısıyla ürün fiyatlarının sektör dışı faktörlerden de oldukça fazla etkilendiğini, ham petrol fiyatları, büyüme rakamları, fon hareketleri, hava koşulları, yeni üretim kapasitelerine yönelik yatırımların fiyatlardaki istikrarsızlığı arttırmakta olduğunu belirtti. Konuk, ham petrol fiyatlarının tahmin edilenin çok üzerinde artış göstermesi, navlun bedellerinin 2007 yılı sonu ve 2008 yılı başında ton başına 100 \$'ın üzerine çıkması, kuraklığın

Pankobirlik olarak öncelikle tarımsal üretimin sürdürülebilirliğini sağlamayı hedeflediğimizi belirten Recep KONUK, WABCG'ye üye ülkelerde farklı ekonomik şartlar, farklı siyasi tercihler nedeniyle bir çok sorunlarla karşılaştığımızı belirtti.

üretim üzerindeki olumsuz etkileri, fonlar üzerinden yapılan ürün ticaretinin ciddi boyutlara ulaşmasının fiyat değişimlerinin önceden öngörülebilirliğini zorlaştırdığına değindi.

Ayrıca KONUK, tüm bu gelişmelere rağmen buğday, mısır, ham petrol ve kahve gibi diğer ürünlerle karşılaştırıldığında, şekerdeki fiyat dalgalanmalarının en düşük düzeyde görülmekte olduğunu bu nedenlerle yakın gelecekte fiyat hareketlerinin belirlenmesinde enerji programları gibi şeker dışı faktörlerin göz ardı edilmemesi gerektiğini vurguladı.

Pankobirlik olarak öncelikle tarımsal üretimin sürdürülebilirliğini sağlamayı hedeflediğimizi belirten Recep KONUK, WABCG'ye üye ülkelerde farklı ekonomik şartlar farklı siyasi tercihler nedeniyle karşılaştığımız farklı problemlerin olduğunu, ancak ortak problemlerimizin bu farklılıklardan az olmadığına dikkat çekti.

Pankobirlik'in tarım-sanayi entegrasyonunun dünyadaki en başarılı örneklerinden biri olduğuna işaret eden KONUK, sanayi ile üretim arasında kurulan güçlü bağ sayesinde hem sanayinin verimliliğinin arttığını hem de tarımın ihtiyaç ve önceliklerinin süratle giderildiğini belirtirken, bu güçlü bağın sektörün hızlı gelişimini sağlayan etkin bir Ar-Ge faaliyetini de sürekli hale getirmekte olduğunu dile getirdi.

Şeker fabrikalarının özelleştirilmesi konusuna da değinen KONUK, fabrikaların yabancılara satılmasının yanlış olacağını, özelleştirmenin dünya tarım sanayii modeline uygun yapılması gerektiğini savundu. Gıda sanayiinde doğal şeker yerine kimyasal tatlandırıcıların kullanılmasının şeker sektörü ve insan sağlığı için doğurabileceği olumsuz sonuçlara da işaret eden Recep KONUK, kongrede bu konuyla ilgili de değerlendirmeler yapılmasını umduğunu belirtti.

Toplantıdan gıda krizi, biyoyakıtlar ve küresel ısınma konularında önemli mesajlar çıkarılması gerektiğini belirten Recep KONUK, biyoyakıtlar hakkında yapılan ithamların yanlış olduğunu, enerji politikaları ve küresel ısınma ile mücadelede en önemli aracın biyoyakıtlar olduğunu belirtti.

Kongrenin açılış konuşmaları sonrası ikinci bölüm PANKOBİRLİK Genel Müdürü "Yrd. Doç. Dr. Mikdat ÇAKIR'ın sunumu ile başladı. Konuşmasına Pankobirlik'in kısa bir tarihçesini anlatarak başlayan ÇAKIR, Pankobirlik'in Türkiye şeker sektöründeki konumunu ve ülke pancar tarımındaki önemini anlattı. Pankobirlik faaliyetlerini, iştiraklerini, üyesi olduğu uluslararası kuruluşları, yönetim yapısını, çalışma ve projelerini tanıttı.

Çakır, Devletin hiçbir destek almadan tarımsal amaçlı girdilerin temini, eğitim, denetim, danışmanlık, idare, yurtiçi ve yurt dışında temsil, yayın ve iletişim konularında faaliyet göstermekte olduğunu belirtti.

Tohumculuk, motopomp, alkol, yem, süt ve süt ürünleri, et kombinaları, damla sulama, kaynak suyu paketleme ve iştiraklerinden de bahseden ÇAKIR, birçok uluslararası kuruluşun üyesi olduğuna işaret etti.

Geniş çiftçi ve ekim alanları ile ülke sathına yayılmış kooperatiflerimizin pancar tarımı dışında ülke tarımına da

yönlendirildiğini belirten Mikdat ÇAKIR, ülke sathında sulanabilen arazilerin 2/3 ünün Pankobirlik'e bağlı kooperatiflerin pancar ekim alanlarına girdiği ve bu bölgelerdeki çiftçilerin pancar kooperatifi üyeleri olduğunu belirtti.

Daha sonra sunum yapmak üzere söz alan Pankobirlik APK Müdür Yardımcısı Cem KAPTAN, şeker sektöründe ve pancar tarımındaki AB ile Türkiye arasında ki önemli farklılıklara değindi ve pancar tarımının sürdürülebilirliği noktasında alınması gereken önlemler ile politikalar hakkında katılımlara detaylı bilgiler verdi.

Toplantının öğleden sonraki bölümüne WABCG sekreteri Oliver Crassard tarafından yapılan sunumla başlandı. Konsey toplantısı öncesi üye ülke temsilcilerine gönderilen anketlerin cevaplarından derlenerek hazırlanan sunumda, pancar ve kamış üreticileri açısından üretim sözleşmeleri arasındaki farklılıkları tablolarla anlatıldı.

Oliver Crassard'ın sunumu sonrasında 1. Oturuma CIBE Genel Pazar Organizasyonu Komitesi başkanlığını da yapan ve İsveç pancar üreticilerini temsilen Otto Von Arnold başkanlık etti. Panele Avustralya, Danimarka, Fransa, Filipinler, Tanzanya ve İngiltere temsilcileri katıldı. "Pancar Yetiştirme ve

Sözleşme Şartları" konusunda ülkelerindeki uygulamalardan bahseden üretici temsilcileri tek tek ülkelerinde kontratların ne şekilde yapıldığını, süresinin ne olduğunu, fabrikanın her çiftçiyle sözleşme yapıp yapamayacağını, hükümetin bu konudaki rolünü anlattı.

Daha sonra ülkelerinde üreticilerle fabrika arasındaki görüşmelerde hassas konular olan pancar ve kamış fiyatı, nakliye şartları, yan ürünlerin durumu tartışıldı. Bir sonraki

konu ise anlaşma yapılırken ürün ile ilgili maddi konular oldu. Son olarak da ülke temsilcileri kooperatiflerle olan ilişkileri anlattılar.

Ana konusu "Piyasalar ve Politikalar Çiftçi Gelirlerini Ne Yönde Etkiliyor?" olan 2. Oturuma Güney Afrika temsilcisi Tim Murray başkanlığında Hindistan, Meksika, Malawi, ABD ve Hollanda temsilcileri katıldı. İlk olarak politikalar ve iç piyasa tartışıldı ve iç piyasada uygulanan politikaların üreticileri

ne şekilde etkilediği, diğer ürün fiyatlarının pancar, kamış ve şeker fiyatlarını ne şekilde etkilediği, DTÖ Doha toplantısı sonrası iç piyasanın ne şekilde etkilendiği ve yan ürün piyasasının çiftçi gelirlerine etkisi sorularına temsilciler cevap verdiler. Daha sonra uluslararası piyasalar konusunda görüş alışverişi yapıldı ve 1. günün son oturumu da böylece sonuçlandı.

Konferansın 2. günü 4. oturuma “Şeker Pancarı Ve Kamışından Biyoenerji Üretimine Geleceği” temalı panele İngiltere’den William Martin başkanlık yaptı. Bu oturuma Pankobirlik Yönetim Kurulu Başkanı Recep KONUK Türkiye adına katıldı. Türkiye ile birlikte en büyük biyoetanol üreticisi ülkelerden Brezilya, Fransa, Almanya ve Hindistan temsilcileri yerlerini aldılar. Ülkelerinde pancar veya kamıştan biyoenerji üretimi konusunda temsilciler söz aldılar.

Pankobirlik Yönetim Kurulu Başkanı Sayın Recep KONUK, şeker endüstrilerinin ülkelerin enerji havuzlarına çeşitli şekillerde katkıda bulunabildiğini, bu katkının en önemli özelliğinin yenilenebilir olması olduğunu belirterek, gerek yakıt etanolü üretimi gerekse atıklardan elektrik enerjisi üretiminin bu anlamda dünyada giderek önem kazanmakta olduğuna işaret etti. Şeker

pancarının biyo enerji sektöründeki durumunu değerlendirdi.

Kongrenin 2. günü 5. oturum ise, ABD temsilcisi Nick Sinner başkanlığında gerçekleştirildi. Panelde “Şeker Pancarı ve Kamışında Biyoteknoloji” konusu tartışıldı. Yuvarlak masa oturumuna Avustralya, Brezilya, ABD, İsveç ve GüneyAfrika temsilcileri katıldı ve biyoteknolojinin çiftçi gelirlerini artırıp arttıramayacağı, Biyoteknolojinin gelişmesinde karşılaşılan engeller konuları konuşuldu. Amerikalı Profesör Mohamed Khan, ülkelerinde biyoteknoloji çalışmalarını anlatan bir sunum yaptı ve biyoteknolojinin kullanılmasının yaygınlaştırılması gerektiğini savundu. Bunun genetik modifiye (Round Up Ready) tohumla üretilen konvansiyonel ürünlerde kullanımın artması için tüketicilerin bilinçlendirilmesi gerektiğini de vurguladı.

6. oturumda Tanzanya'dan George Miligwa başkanlığında “Şeker Sektöründe Küçük Arazilerin Gelişimi” konuları ele alındı. Oturumda, Hindistan, Güney Afrika, Jamaika ve Uganda temsilcileri yuvarlak masada yerlerini aldılar ve üretici temsilcileri ülkelerinde küçük arazilerin durumunu anlatıp gelecekteki beklentilerini dile getirdiler. Toplantının 7. ve son oturumu ise

WABCG üyeleri arasında basına kapalı olarak yapıldı.

İdari ve mali konuların tartışıldığı ve Kasım 2008'de Londra'da yapılacak WABCG Yönetim Kurulu toplantısında karara bağlanmak üzere görüşülen konular dışında bu yıl Pankobirlik tarafından ilk kez WABCG'ye önerilerek uygulamaya konan ve panel (yuvarlak masa) oturumları şeklinde gerçekleştirilen toplantıların değerlendirilmesi yapılarak, bundan sonra da bu şekilde geliştirilecek toplantıların devam etmesi kararlaştırıldı.

Ayrıca Fildişi Cumhuriyeti ve Tanzanya üretici temsilcilerin birliğe üyelik başvurusu sonrasında konu değerlendirilmiş, yapılan oylama sonucu WABCG oy birliği ile bu ülkeler üyeliğe kabul edilmişlerdir. Bu oturumla birlikte konyey toplantıları sona ermiştir.

WABCG Konyey Toplantılarının geleneksel misyonu gereği toplantılar sonrasında teknik tarla ve fabrika ziyaretleri düzenlenmektedir. Buna istinaden 3 Temmuz Perşembe günü Çumra Fabrikası'na tüm katılımcıların da katıldığı teknik bir tur düzenlenmiştir. Çumra Şeker, çikolata, etanol üretim tesisleri ve seraları

WABCG Başkanı Alf Cristaudo "Sermayenin tabana yayılarak üreticilerin bir araya geldiğinde neler yapabildiklerinin en güzel örneğini burada gördük."

gezen katılımcılar hayranlıklarını ifade etmişlerdir. WABCG Başkanı Alf Cristaudo ise "Sermayenin tabana yayılarak üreticilerin bir araya geldiğinde neler yapabildiklerinin en güzel örneğini burada gördük." şeklindeki düşüncelerini katılımcılarla paylaşmıştır.

Öğle yemeği sonrasında örnek bir pancar tarlası ziyaret edilmiş, üreticilerle konuşmalar ve görüşmeler yapılmış, verim

ve hasat teknikleri hakkında katılımcılara bilgiler verilmiştir. Çatalhöyük ve Mevlana gezileri yapılarak otele dönülmüş, toplu halde yenen akşam yemeğinden sonra Recep KONUK'un kapanış konuşmasının ardından söz alanlar WABCG Başkanı Alf Cristaudo ve Konya Valisine teşekkür etti. Daha sonra İstanbul'a dönen konuklar ülkelerine uğurlandı.

KOOPERATİF FABRİKALARI 2007 YILINDA DA EN BÜYÜK 500 FİRMA ARASINDA

İstanbul Sanayi Odası tarafından hazırlanan Türkiye'nin 500 büyük sanayi kuruluşu 2007 yılı rapor sonuçları açıklandı.

İstanbul Sanayi Odası'nın 1981 yılından itibaren "Türkiye'nin En Büyük 500 Sanayi Kuruluşu" olarak sürdürmekte olduğu bu çalışma, Türkiye ekonomisi ve sanayisinin gelişimine ışık tutması açısından önem taşımaktadır.

Her yıl olduğu gibi bu yılda en büyük 500 sanayi kuruluşu içerisinde yerini alan şeker fabrikalarımız, ülke ekonomisine ve faaliyet gösterdiği bölgelerin kalkınmasına olan katkılarını sürdürmektedir.

2007 raporunda, üretimden satışlar bazında yapılan sıralamada, Konya Şeker Fabrikası 2006 yılındaki performansını daha da artırarak özel sanayi kuruluşları içerisinde 47. sıradan 45. sıraya, kamu ve özel kuruluşların birlikte yer aldığı genel sıralamada ise 54. sıradan 52. sıraya yükselerek kooperatif fabrikaları içerisinde ilk sırada yer almıştır.

Kayseri Şeker Fabrikası özel sanayi kuruluşları içerisinde 139., kamu ve özel kuruluşların birlikte yer aldığı genel sıralamada ise 149. sırada yer almıştır.

2008

TÜSİAD TARIM RAPORU

Pankobirlik Yönetim Kurulu Başkanı Recep Konuk:
Yeni tarım politikaları belirlenirken eski şartlar devam ediyormuş gibi davranılırsa yarın üstesinden gelinemeyecek sorunları göğüslemek zorunda kalabiliriz."

Konya Şeker Yönetim Kurulu Başkanı Recep Konuk, "Yeni tarım politikaları belirlenirken eski şartlar devam ediyormuş gibi davranılırsa yarın üstesinden gelinemeyecek sorunları göğüslemek zorunda kalabiliriz" dedi.

Türk Sanayicileri ve İşadamları Derneği (TÜSİAD), "Türkiye'de Tarım ve Gıda: Gelişmeler, Politikalar, Öneriler" başlıklı raporunu, İstanbul Ceylan Intercontinental Oteli'nde düzenlediği bir toplantı ile kamuoyuna sundu. Seminerde konuşan Konya Şeker Yönetim Kurulu Başkanı Recep Konuk, raporu önemsemekle birlikte birçok noktasına da itiraz ettiklerini ifade etti.

Pankobirlik ve Konya Pancar Ekicileri Kooperatifi'nin de başkanlık görevini yürüttüğünü hatırlatan Konuk, "Dünya ve ülkemiz makro ekonomik verileri, tarımsal ürünler arası etkileşimler, geleceğe dair tarımsal politika tercihleri" gibi hususların da raporda yer alması gerektiğini ifade etti. "Raporda yürürlükteki mevzuat, pancar

şekeri ve NBS sektörü kısıtlı bazı açılardan sorgulanmış, karşılaştırmalarda da maalesef eşitler karşılaştırılmamıştır; dolayısıyla pancar şekeri sektörü tüm yönleriyle değerlendirilememiştir." diyen Konuk raporda katılmadıkları hususları şöyle sıraladı: "Raporda kamış şekeri üreticisi ülkelerle, pancar şekeri üreticisi ülkeler birlikte karşılaştırılmıştır. Yani farklı sıklıklerdeki boksörler dövüştürülmüştür."

Rapor makro anlamda önerilere yer vermektense, kuru madde, üretim kotası /satış kotası, %10 kota limiti gibi bazı hususlara takılmış, buralarda sıkışıp kalmıştır. Şeker borsa fiyatları ile iç fiyatlar arasında bir ilişki kurulmaya çalışılmaktadır. Dünya şeker üretiminin %77,8'i şeker kamışından, %22,2'si şeker pancarından üretilmektedir. Borsa fiyatlarının; kamış şekeri fiyatlarının üstünlüğü ve etki alanında olduğu, ülkemizin ise pancar şekeri üreticisi olduğu gerçeği raporun bu bölümünde unutulmuş gibi görünmektedir. Türkiye'de tüketici pancar şekerini pahalı tüketmemekte, aksine nişasta bazlı şekeri pahalı tüketmektedir.

Raporda, Türkiye tatlandırıcı piyasasında %10 paya sahip duruma gelmiş olan sentetik tatlandırıcı olgusu ve bunun gelecekte oluşturacağı tehditler de maalesef göz ardı edilmiştir.

Kamuya ait pancar şekeri fabrikalarının stokla çalıştıkları ifade edilen rapor, toplam stok üzerinden değerlendirme yaptığından yanıltıcı olmaktadır.

**Seminerde konuşan
Konya Şeker Yönetim Kurulu
Başkanı Recep Konuk,
raporu önemsemekle birlikte
birçok noktasına da itiraz
ettiklerini ifade etti.**

Raporda, kendine yeterliği sağlamak için AB'den daha yüksek bir koruma ile sektörün korunduğu ifade edilmektedir. Hâlbuki AB'de beyaz şeker ithalatında 419 Avro/ton sabit vergi uygulanmakta, eğer bu da yeterli olmazsa özel koruma önlemi adı altında ve dış fiyatı iç fiyata eşitleyen ek bir vergi uygulanmaktadır. Yani iç piyasa hiçbir riske meydan vermeyecek şekilde korunmaktadır."

Şeker sektörünün sorunlarına da değinen Recep Konuk, sektörün hammaddesi ve şeker maliyetinin %60-65'ini oluşturan pancar üretiminde mazot, gübre, tohum, elektrik, sulama gibi girdilerin çiftçilerimiz tarafından karşılaştırma yapılan ülke üreticilerine göre 2,5-3 kat gibi fazla

sahip olmamalarının işletme maliyetlerini yükselttiği gerçeğini de ihmal edersenek, tüm bu eksikliklerin suçunu pahalı ürettiyor diyerek çiftçiye yüklersek suçluyu bulmuş ve üretmeyerek ithal edelim diyerek çözümü de keşfetmiş oluruz." Konuk raporda, "AB'de toplam bütçenin %38'inin, bizde ise %2,48'inin tarıma ayrıldığı, çiftçi başına tarımsal desteğin,

- AB ülkelerinde 1670 Avro iken ülkemizde 142 Avro olduğu,
- AB ve ABD'de tarımsal girdilere uygulanan KDV oranı standart oranın üçte biri iken bizdeki oranın lüks tüketime uygulanan standart KDV oranıyla aynı olduğu,
- 2,4 milyon ton şeker tüketimimize rağmen kota fazlası veya kayıt dışı NBS üretimi, kaçak şeker girişi, ihtiyacın üzerinde

bedel ödenerek kullanılabilirdiğini belirterek, bazı zorunluluklar nedeniyle rantabl olmadığını bile şeker fabrikası kurulan bölgelerdeki toprak yapısı nedeniyle polar oranının düşük olduğunu ifade etti.

Konuk, özellikle kamu şeker fabrikalarının yenileme yatırımlarını yapamadıkları için kapasite kullanım oranlarının ve verimliliklerinin düşük olduğuna dikkat çekerek, birim alanda verimi arttırmak için, toprak ve tohum ıslahı, sulama, ileri tarım teknik ve teknoloji yatırımlarının yapılmadığını söyledi.

Konuk şöyle devam etti: "Tarımsal ürün maliyetinde kar ve emek karşılığı olmamasına rağmen, tarım arazilerimizin, bölünmüşlüğü nedeniyle optimum işletme büyüklüğüne

kimyasal tatlandırıcı ithalatı gibi nedenlerle 1,7 milyon ton şeker üretebildiğimizi, bunun da şeker fabrikalarımızın yaklaşık % 50 atıl kapasite ile çalışmasına neden olduğunu,

- Kapasite kullanımının düşüklüğü nedeniyle de maliyetlerin yükseldiği, pancar şekerinin ülke ekonomilerine sağladığı yüksek katma değer nedeniyle tercih edildiği, bu tercih sebebiyle AB'de NBS üretiminde ortalama % 2-3'lük kota uygulanırken ülkemizde bu oranın %10 olduğu,

- Günümüzde çok tartışılan biyoyakıtların gıda güvenliğini tehdit ettiği iddiasına rağmen rakamların şeker bazlı biyoyakıtlar açısından bu iddiayı doğrulamadığı, nitekim dünya şeker stoklarının 2003/04 üretim yılında 67.787,2 ton iken 2006/07 yılında 74.745,6 ton olduğu,

şeker pancarı, genelde tüm tarım ürünleri için pahalı ürettiyorsa üretmeyelim mantığıyla hareket edersek neleri kaybedeceğimizi ve hangi riskleri göze almamız gerekeceğini de iyi hesaplamamız gerekir" şeklinde konuştu.

"Tarımsal üretime ve tarım sektörüne birkaç yıl hatta birkaç ay önceki bakış açısıyla bakabilir miyiz?" ve "Gıdada, tarımsal ürün piyasalarında son zamanlarda değişen dengeler yok mu?" diye sorulması gerektiğini ifade eden Konuk, Türkiye'nin kendi yetiştirebileceği onlarca kalem tarım ürününü ucuz tüketmek için ithal eder hale geldiğini söyledi. Konuk, "Evet, pahalı ürettik. Çünkü birim alanda üretimi arttıracak yatırımları yapamadık ve tedbirleri alamadık. Tarımdaki istihdamı gelişmiş ülkeler düzeyine çekemedik. Çünkü sanayileşme ve hizmetler sektöründe hızlı mesafe alamadık, tarım nüfusuna alternatif istihdam alanları yaratamadık. Bunlar eksikliklerimizdir. Bunlar mutlaka değerlendirilir. Ancak bugün için karşı karşıya olduğumuz sorun gıda fiyatlarından daha büyük bir sorundur. Gıda güvenliği." dedi.

Son dönemde tarımsal ürün piyasalarında dengelerin değiştiğini ifade eden Recep Konuk, yeni dengelerin ekonomimiz ve piyasalar üzerinde yaratacağı zararları kısa vadede tolere edecek tedbirlerin olmadığını ifade etti. "Bu nedenle tarım politikaları belirlenirken artık eski ezberlerimizi değiştirmemizi gerektiren yeni şartlar oluşmaktadır," diyen Konuk, yeni tarım politikaları belirlenirken eski şartlar devam

Bugün için karşı karşıya kaldığımız sorun gıda fiyatlarından daha çok gıda güvenliği sorunudur.

ediyormuş gibi davranılırsa yarın üstesinden gelinemeyecek sorunların göğüslenmek zorunda kalılabileceğini ifade etti.

Ucuz tüketim için üretim esaslı, gıda ve tarımsal ürün arz güvenliğini ihmal etmeyen bir bakış açısına ve politikalara, yeterince ve ucuz üretmemizi sağlayacak yatırımlara ihtiyaç olduğunu ifade eden Konuk, "Yeni bir strateji oluşturmaya ihtiyacımız var. Ve bu stratejiyi de AB tarım politikaları ve tam üyelik durumunda etki analizleri ile sınırlı çalışmalarla belirleyemeyiz. Çok yönlü politikalara ihtiyacımız var. Türkiye, ithalat seçeneği ve tarımdan koparılıp varoşlara yığılan geniş halk kitlelerine belediyeler eliyle yardım yapmak dışında başka çözümleri de tartışmak ve yeni politikalar üretmek zorunda. Son olarak ifade etmek istiyorum ki; bu oturumun konusu olan şeker de pahalı ürettiğimiz tespitine katılmamıza rağmen bugün için bu tespitin doğru olduğunu kabul etsek bile bu yıllarda da pahalı üreteceğiz anlamına gelmez. Ancak üretimden vazgeçersek pahalı tüketeceğimiz kesindir" diye konuştu.

- Büyük miktarlarda biyoyakıt üretimine rağmen dünya şeker fiyatlarının artmadığı, sera gazlarının etkisini azaltmada dolayısıyla da iklim değişikliği ile mücadelede şeker pancarı tarımının etkili olduğu, ülkemizin ileride uygulamak zorunda kalacağı, çevre standartları açısından da şeker pancarı tarımının en düşük maliyetli önlem olacağı" gibi hususların gözden kaçırıldığını ifade etti.

"Şekeri, dolayısıyla şeker pancarını üretmediğiniz zaman, hangi alternatif ürünü ya da pancardan ekmeğini çıkararak insanlara şehirlerin varoşlarında işportacılık dışında hangi mesleği önereceksiniz?" diye soran Konya Şeker Yönetim Kurulu Başkanı Konuk, "Şeker pancarı tarımı sayesinde gelişen veya varlığını sürdüren hayvancılığı nasıl devam ettireceksiniz? Tarımdan ve üretimden koparacağız, 'ne iş olsa yaparım' demek dışında kısa vadede bir vasıf kazandıramayacağımız insanları nasıl mutlu edeceğiz? Bu ve buna benzer yüzlerce soruya cevap bulmamız gerekiyor. Özellikle

KOOPERATİFLERİMİZİN GENEL KURUL TOPLANTILARI YAPILDI

Konya Pancar Ekicileri Kooperatifi'nin 2007 faaliyet yılı olağan genel kurul toplantısı 10.04.2008 tarihinde Konya'da yapıldı. 2007 hesapları görüşülerek ibra edildi. Recep Konuk, Yavuz Kayhan, Doğan Uysal, Zeki Güzel ve Savaş Kayhan Yönetim Kurulu üyeliklerine, Necdet Yılmaz, Kadir Kaynak ve Ahmet Yıldız Denetim Kurulu üyeliklerine seçildiler.

Çorum Pancar Ekicileri Kooperatifi'nin 2007 faaliyet yılı olağan genel kurul toplantısı 19.04.2008 tarihinde Çorum'da yapıldı. 2007 hesapları görüşülerek ibra edildi. Mustafa Cavit Kafkas, Ahmet Pehlivan, Ali İşler, Şerafettin Çağaldoğan ve İsmail Hakkı Melendiz Yönetim Kurulu üyeliklerine, Erdal Kınıklı, Ali Bardakçı ve Yıldırım Soysal Denetim Kurulu üyeliklerine seçildiler.

Uşak Pancar Ekicileri Kooperatifi'nin 2007 faaliyet yılı olağan genel kurul toplantısı 21.04.2008 tarihinde Uşak'ta yapıldı. 2007 hesapları görüşülerek ibra edildi. Zafer Arpacı, Tekin Yılmaz, İsmet Orman, Şadan Akçay ve Ali Bayrak Yönetim Kurulu üyeliklerine, Şerif Hacim, Selim Yılmaz ve Ekrem Çelik Denetim Kurulu üyeliklerine seçildiler.

Samsun Pancar Ekicileri Kooperatifi'nin 2007 faaliyet yılı olağan genel kurul toplantısı 26.04.2008 tarihinde Samsun'da yapıldı. 2007 hesapları görüşülerek ibra edildi. Mustafa Uncu, İ.Tufan Erkul ve İsmail Yavuz Denetim Kurulu üyeliklerine seçildiler.

Amasya Pancar Ekicileri Kooperatifi'nin 2007 faaliyet yılı olağan genel kurul toplantısı 26.04.2008 tarihinde Amasya'da yapıldı. 2007 hesapları görüşülerek ibra edildi.

Erzincan Pancar Ekicileri Kooperatifi'nin 2007 faaliyet yılı olağan genel kurul toplantısı 09.05.2008 tarihinde Erzincan'da yapıldı. 2007 hesapları görüşülerek ibra edildi.

Malatya Pancar Ekicileri Kooperatifi'nin 2007 faaliyet yılı olağan genel kurul toplantısı 11.05.2008 tarihinde Malatya'da yapıldı. 2007 hesapları görüşülerek ibra edildi. Celal Şerefhanlı, Vahap Yoldaş, Atilla Akın, İsbat Aydoğan ve Hasan Hüseyin Gedik Yönetim Kurulu üyeliklerine, Hasan Elmas, Kerem Aktan ve Mehmet Kuşbey Denetim Kurulu üyeliklerine seçildiler.

Yozgat Pancar Ekicileri Kooperatifi'nin 2007 faaliyet yılı olağan genel kurul toplantısı 16.05.2008 tarihinde Sorgun'da yapıldı. 2007 hesapları görüşülerek ibra edildi. Halil Dursun, Şihî Şahin, Yılmaz Pusmaz, Muhsin Ergün ve Abdülkadir Yaman Yönetim Kurulu üyeliklerine seçildiler.

Elazığ Pancar Ekicileri Kooperatifi'nin 2007 faaliyet yılı olağan genel kurul toplantısı 21.05.2008 tarihinde Elazığ'da yapıldı. 2007 hesapları görüşülerek ibra edildi.

Elbistan Pancar Ekicileri Kooperatifi'nin 2007 faaliyet yılı olağan genel kurul toplantısı 22.05.2008 tarihinde Elbistan'da yapıldı. 2007 hesapları görüşülerek ibra edildi.

Kayseri Pancar Ekicileri Kooperatifi'nin 2007 faaliyet yılı olağan genel kurul toplantısı 22.05.2008 tarihinde Kayseri'de yapıldı. 2007 hesapları görüşülerek ibra edildi.

Kütahya Pancar Ekicileri Kooperatifi'nin 2007 faaliyet yılı olağan genel kurul toplantısı 29.05.2008 tarihinde Kütahya'da yapıldı. 2007 hesapları görüşülerek ibra edildi.

Dinar Pancar Ekicileri Kooperatifi'nin 2007 faaliyet yılı olağan genel kurul toplantısı 30.05.2008 tarihinde Dinar'da yapıldı. 2007 hesapları görüşülerek ibra edildi.

Burdur-Isparta Pancar Ekicileri Kooperatifi'nin 2007 faaliyet yılı olağan genel kurul toplantısı 01.06.2008 tarihinde Burdur'da yapıldı. 2007 hesapları görüşülerek ibra edildi. Nasuh Eroğuz, Ali Sayın, Ali Gök, Yılmaz Gürcan ve Recep Ünay Yönetim Kurulu üyeliklerine, Muzaffer Günay, Ali Yiğit ve Emin Özel Denetim Kurulu üyeliklerine seçildiler.

Eskişehir Pancar Ekicileri Kooperatifi'nin 2007 faaliyet yılı olağan genel kurul toplantısı 03.06.2008 tarihinde Eskişehir'de yapıldı. 2007 hesapları görüşülerek ibra edildi.

Bor Pancar Ekicileri Kooperatifi'nin 2007 faaliyet yılı olağan genel kurul toplantısı 04.06.2008 tarihinde Bor'da yapıldı. 2007 hesapları görüşülerek ibra edildi. Niyazi Akçay, Kuddusi Koçoğlu ve Hanifi Bozdağ Denetim Kurulu üyeliklerine seçildiler.

Kırşehir Pancar Ekicileri Kooperatifi'nin 2007 faaliyet yılı olağan genel kurul toplantısı 10.06.2008 tarihinde Kırşehir'de yapıldı. 2007 hesapları görüşülerek ibra edildi. Murat Gök, Muzaffer Tekeli, Osman Kılıç, Adalet Şimşek ve Ümit Kayalık Yönetim Kurulu üyeliklerine, Dursun Ünsal, Mesut Özcan ve Feti Kılıç Denetim Kurulu üyeliklerine seçildiler.

Ağrı Pancar Ekicileri Kooperatifi'nin 2007 faaliyet yılı olağan genel kurul toplantısı 12.06.2008 tarihinde Ağrı'da yapıldı. 2007 hesapları görüşülerek ibra edildi.

Muş Pancar Ekicileri Kooperatifi'nin 2007 faaliyet yılı olağan genel kurul toplantısı 13.06.2008 tarihinde Muş'ta yapıldı. 2007 hesapları görüşülerek ibra edildi. Mehdi Subaşı, Davut Akova ve Seyithan Koçlardan Denetim Kurulu üyeliklerine seçildiler.

Erciş Pancar Ekicileri Kooperatifi'nin 2007 faaliyet yılı olağan genel kurul toplantısı 15.06.2008 tarihinde Erciş'te yapıldı. 2007 hesapları görüşülerek ibra edildi. Faruk Ünal, Ömer Faruk Bedirhanoğlu, Muhittin Dursun, İzzet Batmaz ve Şaban Coşkun Yönetim Kurulu üyeliklerine seçildiler.

Sivas Ekicileri Kooperatifi'nin 2007 faaliyet yılı olağan genel kurul toplantısı 17.06.2008 tarihinde Sivas'ta yapıldı. 2007 hesapları görüşülerek ibra edildi.

Akşehir-İlgin Pancar Ekicileri Kooperatifi'nin 2007 faaliyet yılı olağan genel kurul toplantısı 19.06.2008 tarihinde İlgin'da yapıldı. 2007 hesapları görüşülerek ibra edildi. Yusuf Yazır, Süleyman Türkmen, İlhami Demirci, Mehmet Takımcı ve Burhan Ballı Yönetim Kurulu üyeliklerine, Mehmet Akkaş, Abdullah Demirtaş ve Bekir Sezer Denetim Kurulu üyeliklerine seçildiler.

Ereğli Pancar Ekicileri Kooperatifi'nin 2007 faaliyet yılı olağan genel kurul toplantısı 20.06.2008 tarihinde Ereğli'de yapıldı. 2007 hesapları görüşülerek ibra edildi. Mehmet Özdoğru, Metin Polat ve Sadettin Toklu Denetim Kurulu üyeliklerine seçildiler.

Afyon Pancar Ekicileri Kooperatifi'nin 2007 faaliyet yılı olağan genel kurul toplantısı 23.06.2008 tarihinde Afyon'da yapıldı. 2007 hesapları görüşülerek ibra edildi. H.Hulusi Türkmen, Mustafa Yakut, Nuri Oynağanlı, Şükrü Balık ve Abdil Tıkr Yönetim Kurulu üyeliklerine seçildiler.

Ankara Pancar Ekicileri Kooperatifi'nin 2007 faaliyet yılı olağan genel kurul toplantısı 26.06.2008 tarihinde Ankara'da yapıldı. 2007 hesapları görüşülerek ibra edildi. Faruk Yavuz, Celal Özdemir ve Dursun Şen Denetim Kurulu üyeliklerine seçildiler.

Turhal Pancar Ekicileri Kooperatifi'nin 2007 faaliyet yılı olağan genel kurul toplantısı 31.07.2008 tarihinde Tokat'ta yapıldı. 2007 hesapları görüşülerek ibra edildi. Şahin Hasgül, Orhan Yüksel ve Turgut Aydemir Denetim Kurulu üyeliklerine seçildiler.

Alpulu Pancar Ekicileri Kooperatifi'nin 2007 faaliyet yılı olağan genel kurul toplantısı 10.04.2008 tarihinde Konya'da yapıldı. 2007 hesapları görüşülerek ibra edildi. Ramis Özgen, Semih Gün, Vedat Dal, Rafet Serdal ve Hasan Tahsin Onat Yönetim kurulu üyeliklerine, Erol Dübek, Özkan Şentürk ve Mustafa Özer Denetim kurulu üyeliklerine seçildiler.

Erzurum Pancar Ekicileri Kooperatifi'nin 2007 faaliyet yılı olağan genel kurul toplantısı 20.08.2008 tarihinde Erzurum'da yapıldı. 2007 hesapları görüşülerek ibra edildi. İshak Bozkurt, Nevzat Bölükbaşı ve Mesut Kağın Denetim kurulu üyeliklerine seçildiler.

Adapazarı Pancar Ekicileri Kooperatifi'nin 2007 faaliyet yılı olağan genel kurul toplantısı 23.08.2008 tarihinde Adapazarı'nda yapıldı. 2007 hesapları görüşülerek ibra edildi. Oktay Yıldırım, Ali Büyükboz ve Cevdet Sağlık Denetim kurulu üyeliklerine seçildiler.

Kastamonu Pancar Ekicileri Kooperatifi'nin 2007 faaliyet yılı olağan genel kurul toplantısı 26.08.2008 tarihinde Kastamonu'da yapıldı. 2007 hesapları görüşülerek ibra edildi. Hüseyin Danacı, Süleyman Başaran ve Mehmet Göksu Denetim kurulu üyeliklerine seçildiler.

Balıkesir-Bursa Ekicileri Kooperatifi'nin 2007 faaliyet yılı olağan genel kurul toplantısı 29.08.2008 tarihinde Susurluk'da yapıldı. 2007 hesapları görüşülerek ibra edildi. Cemalettin Özden, Nuri Karaca ve İlhan Gürkaş Denetim kurulu üyeliklerine seçildiler.

Teşekkürler Recep Bey...

Geçen hafta Çırağan Kempinski' de çok ilginç bir gösteriye ve akşam yemeğine davetliydim. Daha doğrusu akşam yemeği orada gördüklerim, duyduklarım ve hissettiklerimden sonra bana çok ilginç geldi.

Gösteriye ve akşam yemeğine davet eden kişi Pankobirlik ve Konya Şeker'in Yönetim Kurulu Başkanı Recep Konuk idi. Recep Konuk'un girişimleri ile Türkiye iki yıl önce Dünya Pancar ve Kamış Yöneticileri Birliği Konseyi üyesi (WABCG) olmuş. Recep Konuk kısa süre içinde de konseyde sivrilerek yıllık genel kurul toplantısını İstanbul'a almıştı...

Üç gündür de Recep Konuk ve ekibi, aralarında Dünya Pancar ve Kamış Üreticileri Birliği Konseyi Başkanı Alfio Cristavudo'nun da bulunduğu 21 ülkeden 39'u patron olmak üzere yaklaşık 100 kişiyi hem dünya şeker sektörünün sorunlarının, başta gıda krizinin tartışıldığı "tek merkezli yuvarlak masa" toplantılarında, hem de Türkiye'nin tanıtımının yapıldığı yemek, gösteri ve gezilerinde ağırlıyormuş...

Düşünsenize, 21 ülkeden patron düzeyinde, çoğu daha önce Türkiye'ye gelmemiş 39 varlıklı, çevrelerinde etki sahibi

insana "Türkiye sevgi virüsü" bulaştırmak değil mi bu? Bir birlik, bir üretici ortaklığı, bir kamu yararına kurum, bir dernek asıl işlevini yürütürken aynı zamanda Türkiye'nin tanıtımına bundan daha iyi nasıl hizmet edebilir? Recep Konuk ve ekibinin gerçekleştirdiği aslında bir çeşit "jenerik" sosyal sorumluluk projesi...

Benim izlediğim Colours Of The Turkey (Türkiye'nin Renkleri) isimli gösteride müzik eşliğinde Türkiye'nin tarihi mirasında bir gezinti yaptırılıyordu. Türkiye'nin çeşitli yörelerine ait halk oyunları, orkestra ve ışık oyunları eşliğinde sergilenirken, Türk kültürünün sıcak yüzü yabancıların beyinlerine hoş bir şekilde kazınıyordu. Oldukça etkileyici bir gösteriydi. (Sahne derinliği biraz daha olsaydı daha da etkileyici olabilirdi)...

Daha sonra yemeğe geçtik. Yemeğin başlangıcında Boğaz'ın ışıl ışıl manzarası üzerinde yapılan havai fişek gösterisi yabancıların ne kadar iyi ağırlandığını, onlara ne kadar değer verildiğinin göstergesiydi. Halen Atina'dan bildirirken, Yunanlıların turizm sektörlerini geliştirmek için yaptıklarına bakarken, aynı zamanda Türkiye'yi

tanıtmanın her kurumun görevi olması gerektiğini düşünüyorum.

Türkiye'deki tüm kurumlar ve şirketler sosyal sorumluluk alanı olarak hep eğitim, sağlık, spor ve çevre sorunlarını seçiyorlar. Oysa Türkiye'nin tanıtımı Türkiye'nin çok önemli bir sorunu ve eğer "jenerik" bir sosyal sorumluluk alanı seçilecekse mutlaka Türkiye'nin tanıtımı bu alanların içinde değerlendirilmeye alınmalı...

Pankobirlik ve Konya Şeker'in Yönetim Kurulu Başkanı Recep Konuk'a ve ekibine Türkiye'nin tanıtımına yaptıkları katkılar için Türkiye adına teşekkür ederim. Eğer Konuk ve ekibi açtıkları yolu derinleştirir, Türkiye'nin tanıtımına yönelik özel bir sosyal sorumluluk projesi içine girerlerse birçok şirkete de örnek olurlar. Recep Konuk'tan dört gözle böyle proje haberi bekliyorum...

Muhabiriniz Atina'ya hızlı botla bir saat uzaklıktaki Poros adasından bildiriyor. Acaip heyecanlı ve milliyetçi duyguları kabarmış durumda... Alo alo... Hücum botlar yola çıktı mı? Ayşe tatile çıkmaya hazır mı? Alo alo...

DANABANK'IN FAİZİ

%45

Konya Şeker, ortaklarının ineklerini modern ahırda topladı, bir ineğin aylık getirisi 250 YTL'ye ulaştı. Bu aylık gelir mevduattan, ancak yüzde 45 faizle elde ediliyor.

Bankaların vadeli mevduat sahiplerine verdiği brüt yüzde 18 dolayındaki faizin neti, yüzde 15 yapıyor. 30 bin ortaklı Konya Şeker Fabrikası'nın 2006 yılında Çumra ilçesinde kurduğu 'Danabank ise mevduat sahiplerine temiz yüzde 45 faiz veriyor! 'Danabank'a 3 inek yatıran kişi, inek başına ayda 250 YTL kazanıyor.

Konya Şeker Fabrikası, Çumra ilçesinde bir dana kreşi kurmuş. Evinde inek besleyen insanlar, ellerindeki inekleri bu kreşe vermişler. Hasan dayının 2, Hatice teyzenin 3 ineği bu kreşte toplanmış. Hasan dayı, Hatice teyze, evde inek besleme zahmetinden kurtulmuş.

Evlerde uydurma ahırlarda, kötü koşullarda beslenen inekler şimdi dana kreşinde, yan açık ahır sisteminde, veteriner ve zooteknist gözetiminde bakılıyorlar. Çevre köylüleri, "Bizim inekler lüks otelde yatıyor." diye şakalaşıyorlar.

'Bakanlığa önerdik'

Konya Şeker Yönetim Kurulu Başkanı Recep Konuk, "Şirketimiz sadece pancarla değil, tüm tarım ürünleriyle ilgileniyor. Çünkü 30 bin ortağımız, her çeşit tarım ürünü ve hayvancılıkla uğraşıyor." dedi.

Bu çerçevede, evinde 2-3 inek besleyen ortaklarına yardımcı olmak amacıyla yeni bir model geliştirerek dana kreşi kurduklarını anlatan Konuk şu bilgileri verdi:

"Çevredeki ortaklarımız ellerindeki 3-5 ineği bu kreşe verdiler. Her ay, yem ve bakım masrafını çıkıttıktan sonra kalan süt parasını

inek sahibine veriyoruz. İnek sahibi, süt parasının yanı sıra her yıl bir de dana sahibi oluyor. Danası hariç, ineğin aylık süt geliri 200-250 YTL'yi buluyor. Hesabını yaptı, bankalar mevduata yüzde 15 verirken, bizim inek yüzde 40-45 kazandırıyor."

Evlerde beslenen 3-5 inekle Türkiye'nin et ve süt sorununun çözülemeyeceğini belirten Konuk şöyle devam etti:

"İneğin bakım emeği çok, maliyeti yüksek, ahırda en az 50 inek olmalı. Türkiye'nin 2 - 3 bin inekli ahırlara ihtiyacı var. Biz, 51 kişiden inekleri toplayarak 126'sı sağmal, 400 başlık bir ahır oluşturduk. Verimi artırarak inek başına ortalama 23 kilo süt aldık. Tarım Bakanlığı'na başvurarak, bu modelin ülke çapında yaygınlaştırılması gerektiğini söyledik. Bu model yayılırsa tüm üretim kayıt altına alınır, verim artar, et ve süt bollaşır ve ucuzlar."

Yaylı Ayaklı Goble Diskaro Aleti Demonstrasyonu Yapıldı

21 Temmuz 2008 tarihinde, Afyon Pancar Kooperatifi Emirdağ Bölgesinde ülkemizde patentli olarak ilk defa üretilen Yaylı Ayaklı Goble-Diskaro aleti demonstrasyonu yapıldı. Birliğimiz ve kooperatiflerimizden gelen teknik ekip ile birlikte yöre çiftçilerinin de iştirak ettiği demonstrasyonda, yaylı ayaklı goble diskaro+merdaneden oluşan kombine toprak işleme aleti tarla şartlarında denendi.

Firma yetkilisinden alınan bilgilere göre; Yaylı ayaklı goble-diskaro aleti, bağımsız yaylı ayaklara bağlı disklerle anızı parçalayıp toprağı ekime doğrudan hazırlamaktadır. Birinci sınıf toprak işleme aleti olarak bağımsız yaylı iki sıra disk ve arka sırada yer alan merdaneden oluşan, bağımsız disklerin özellikle toprak yüzeyindeki bitki artıklarını parçalayıp toprağı karışmasında etkili olmaktadır. Aletten istenilen verimi alabilmek için çalışma hızının 10-20 km/saat

arasında hızda, işleme derinliğinin ise 5 ile 20 cm arasında olması gerekmektedir.

Arkasındaki merdane vasıtasıyla hem toprağın bastırılıp parçalanmasına ve düzeltilmesine, hem de işleme derinliğinin ayarlanmasına yardımcı olan alet, tohum yatağını direkt hazırlaması nedeniyle üç aletin işini tek başına yapabilmekte, böylece zaman ve enerji tasarrufu sağlamaktadır. Aletten istenilen randımanın alınabilmesi için güçlü bir traktör tarafından çekilmelidir.

Gübreinin Vergisi de pırlantanın aynısı olsun

BAŞLIĞI okuyunca, "Aman Hocam, tarımda gübre çok önemli. Son bir yılda gübre fiyatında zaten yüzde 150'yi bulan artış oldu. Bir de vergisi pırlantaya uygulanan vergi oranının aynısı olursa ne olur?" dediğinizi duyar gibiyim. Evet...

Gübre olayı tarımda çok önemli.

Türkiye'de hektar başına gübre kullanımı 83 kilogram iken, komşumuz Bulgaristan'da 173 kilogram. AB ortalaması ise 250 kilogram.

Bulgaristan'ın yarısı, AB ortalamasının ise üçte biri kadar tükettiğimiz gübre, bitkisel üretimde yüzde 40 civarında olumlu etki yaratıyor.

Uzmanlar, yetersiz gübre kullanımından dolayı, 8 milyar doları aşan bir üretim kaybımızın olduğunu belirtiyorlar.

Son bir yılda yüzde 150'yi bulan gübredeki fiyat artışı nedeniyle, çiftçilerimiz gübre kullanamaz hale gelmiş ve 2007 yılında gübre tüketimi yüzde 4 oranında azalmış durumda...

NİÇİN PIRLANTANIN AYNISI?

Pırlanta, elmas, yakut ve benzeri değerli taşların KDV'si, dünyanın hangi ülkesine giderseniz gidin, en yüksek tarifeye tabi.

Nedeni belli, alım gücü yüksek olanlara hitap ediyor.

Ekmek, su, peynir, zeytin, meyve, sebze, defter, kitap, kalem, ilaç gibi zorunlu ihtiyaç maddesi değil.

O nedenle, yabancı ülkelerde, pırlanta lüks bir mal olarak en yüksek oranda KDV'ye tabi.

"Tamam orasını anladık da gübreden alınan KDV'nin oranı niye lüks tüketim mali olan pırlanta ve elmasla aynı olsun?" diyorsunuz değil mi?

Hemen açıklayalım;

Efendim, Türkiye'de pırlanta, elmas, yakut, zümrüt ve inci gibi değerli taşların KDV'si, yüzde 18'den yüzde sıfıra indi de onun için!.. (Bkz.KDV Yasası Md.17/4-g. 5228 Sayılı Kanununun 15. maddesiyle değiştirilen ve 1.8.2004'de yürürlüğe giren bent).

Peki... Gübreinin KDV oranı mı?

Yüzde 18... Evet yanlış okumadınız gübreinin KDV'si hala yüzde onsekiz!..

Tamam, pırlantanın KDV'sine bir şey demiyoruz ama gübreininkine itirazımız var...

GIDA KRİZİ

Son yıllarda, bazı tarım ürünleri ve gıda fiyatlarında, dünyada ve ülkemizde, ciddi fiyat artışları oldu.

Artışlar o kadar hızlı ve yüksek seviyede oldu ki, bu durum "küresel gıda krizi" olarak değerlendirilmeye başlandı.

Dünya Bankası'na göre, gıdalarda fiyat artışının devam etme olasılığı çok yüksek.

Ülkeler bu konuda çeşitli önlemler alıyor.

Türkiye'nin de gereken önlemleri alması, tarımsal üretimini artırması ve kırsal kalkınma politikalarına daha çok önem vermesi gerekiyor.

Dünyada tarıma elverişli arazilerin önemli kısmı, dünyanın en büyük ve en verimli nehirlerinin çevresinde bulunuyor.

Türkiye, bu açıdan çok şanslı.

Dünya sıralamasındaki 8 nehirden (Nil, Amazon, Ren, Mississippi, Yellow, Ranj, Fırat ve Dicle), ikisi Türkiye'de...

Dünyada 14,8 milyar hektar arazi var. Bunun 1.4 milyar hektarı tarıma uygun.

Gelecekte, petrol ve altının yanı sıra, tarım arazisi de en kârlı yatırım olacak.

Ülkeler, sınırları dışında tarım arazisi kiralamak ya da satın almak için faaliyetlerde...

Küresel gıda krizi, bankaları bile "arazi avcısı" yapıyor.

Bazı banka ve finans şirketleri, fon yerine verimli arazilere yatırım yapıyorlar.

Türkiye, tarım arazisi yönünden alan olarak şanslı ancak tarıma olan devlet desteği ve ayrılan kaynaklar yetersiz.

Güneydoğu Anadolu Projesi (GAP), Konya Ovası Projesi (KOP), Polatlı Ovası Projesi ve benzeri projeler hayata geçtiğinde, sorunlar önemli ölçüde azalacak.

Özetle, tarımsal üretimimizi mutlaka artırmamız ve kırsal kalkınma politikalarına daha fazla önem vermemiz, bu arada gübreinin KDV oranını da pırlanta tarifesine uyarlamamız gerekiyor.

Tüketim Sonucu Oluşan Çevre Kirliliği ve ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

İnsanlar doğal çevreden hammadde olarak, besin ve enerji üretmekte; bu üretim süreci sonucunda elde ettikleri ürünleri tüketerek doğal çevreye atık bırakmaktadır. Bu atıkların bir kısmı doğa tarafından yeniden kullanılarak hammaddeye dönüştürülebilirken, bir kısmı da doğal kaynakların kirlenmesine neden olmaktadır (Bayraktar, 2002: 64). Çünkü dünya nüfusu hızlanarak artmaya devam etmekte, insanların hayat standartları artmakta, tüketim malları israf edilmektedir (Türköz,1994:31). Günümüzde endüstri ve teknolojik alanlarda meydana gelen olağanüstü gelişmeler bir yandan insanın doğa üzerindeki egemenliğini artırıp yaşam düzeyini yükseltirken; diğer yandan doğal dengenin bozulması ve kaynakların yok edilmesi, insan yaşamını tehdit edecek boyutlara varan toprak, su ve hava kirlenmeleri gibi vahim sonuçlara yol açmıştır (Özdenkoç,1998:55; Karabilgin, 2000:11). Sanayileşmiş kentlerde; hava kirliliği insanların temiz hava teneffüsünü zorlaştırmakta, su kirliliğinden dolayı deniz, göl ve akarsulardaki balık ve diğer canlı türleri toplu halde ölmekte, toprak kirliliği toprağın doğal yapısını bozmakta ve kentlerdeki yeşil alanları yok etmektedir (Hakyemez,1998:4).

Toplumdaki her bireyin tüketme zorunluluğu olmakla birlikte, tüketici kaynak kullanımına dikkat ettiği takdirde çevre kirliliğinin azalmasına katkıda bulunabilir. Bu durumda her tüketiciye çevre kirliliğinin önlenmesi konusunda görev düşmektedir (Bayraktar, 2002:64). Tüketicilerin meydana getirdikleri başlıca kirlilik nedenleri ve almaları gereken önlemler üç başlık altında incelenebilir:

Hava Kirliliği

Hava kirliliği, ısınma amaçlı kullanılan yakıtlardan, fabrikalardan, motorlu taşıtlardan, düzensiz toplanan çöplerden havaya verilen gaz atıkların çevredeki canlı ve cansız varlıklara zarar verecek düzeyde artmasıyla meydana gelmektedir. Bu kirlilik ise havayı soluyan tüm canlılarda başta solunum yolu rahatsızlıkları olmak üzere pek çok hastalıkları ortaya çıkarmaktadır. Ayrıca sanayi tesisleri, konutlar ve ulaşım araçlarında kullanılan odun, kömür, petrol gibi fosil yakıtların yanması sonucu oluşan, buzdolabı gibi soğutma sistemi içeren teknolojik araçlardan ve diğer kaynaklardan yayılan sera gazlarının (karbondioksit, su buharı, ozon, metan, diazotmonoksit, kloroflorokarbon) artması, küresel ısınmayı beraberinde getirmektedir

(Ertoran,1994:62; Karaman,1997:14; Alpan, 1998:3; Şahin,2002:80; Bozkurt ve Cansüngü, 2002:67,68). Küresel ısınma ise artık hepimizin çok iyi bildiği gibi dünyanın sıcaklığının gereğinden fazla artmasına, istenmeyen iklim değişikliklerine, buzulların erimesine, bazı yerlerde su baskınlarına ve sellere, bazı yerlerde de kuraklık ve çölleşmeye neden olmaktadır (İlkin ve Alkin, 1991:6; Özgüler,2002:15; Yeşil,2002:15).

Hava kirliliğini ve küresel ısınmayı önlemek için üreticilerin ve tüketicilerin almaları gereken önlemler şöyle sıralanabilir:

- Havaya bol miktarda karbondioksit bırakan fosil yakıtları yerine güneş, dalga, rüzgar, jeotermal gibi "yenilenebilir enerji kaynakları" kullanılabilir. Temiz ve güvenilir enerji üreten bu sistemlerin bir özelliği de hiçbir zaman tükenmeyecek oluşudur (Türkes,1997:15; Zülal,1998:77; Yeşil ve Başaran,2002:63; Soysüren,2002:111).
- Ağaçlar, mevcut yaprak ağırlıklarının 5-10 katı kadar toz yutabildikleri için buldukları ortamın havasını %70 oranında temizlerler. Hatta yapraksız oldukları kış dönemlerinde bile çevredeki tozun %60'ını filtre edebilirler. Bunun yanı sıra havanın nemini artırarak

Atmosferde ozon yarıklarına neden olan kloroflorokarbonlu soğutucular yerine hidrokarbonlu soğutucular üretilmelidir.

bolgenin iklimini düzenlerler. Yaz aylarında serinlik etkisi vererek asfalt blokların fazla ısınmasını engellerler. Böylece küresel ısınmayı azaltırlar (Ertoran,1994:84,85; Barış, 1998:92,93). Dolayısı ile sera gazlarının emiliminde ve havadaki oksijen miktarını artırmada önemli etkiye sahip olan ormanlar, çayır ve meralar korunmalı, kapasitesinin üzerinde otlatma yapılmamalı veya usulsüz kesilmemeli, ağaçlandırma çalışmalarına ağırlık verilmelidir (Yaşamış,1989:12; Müftüoğlu,2001:48).

• Havadaki karbondioksit miktarını artırdığı için tarla alanlarında anız yakma yerine anız bozma işlemi uygulanmalı; kentlerdeki çöpler ve plastikler açık havada yakılmamalıdır (Anon,1992:85). Aynı nedenle kısa mesafelerde özel otomobil yerine toplu taşıma araçları tercih edilmeli, arabalarda çalışır durumda bırakılmamalı ve arabalarda kurşunsuz benzin tercih edilmelidir (Gültekin,1997:22; Zülal,1998:77; Özen ve Onural,2001:61). Ayrıca kirliliğin yoğun olduğu sabah ve akşam saatlerinde sobalar daha az yakılmalıdır. Nem ve kükürt oranı düşük kömür satın alınmalı, mümkünse doğalgaz kullanılmalıdır (Ünlü ve ark., 2001:29).

• Atmosferde ozon yarıklarına neden olan kloroflorokarbonlu soğutucular yerine hidrokarbonlu soğutucular üretilmelidir (Türköz,1994:32; Bayraktar,2002:67).

Toprak Kirliliği

Toprak; yeryüzünün dışını kaplayan, kayaların ve organik maddelerin karışımından meydana gelen ve belirli oranlarda su ve hava içeren bir yaşam kaynağıdır. Toprağa zarar veren başlıca etkenler erozyon, düzensiz kentleşme ile bilinçsiz gübreleme ve ilaçlamadır (Keleş ve Hamamcı,1993:109; Göknuur Dursun,2000:22)

Erozyon, su ve rüzgâr gücüyle toprakların aşınıp taşınarak bir başka yere yığılmasıdır. Bu olay tarım arazilerinin verimsizleşmesine, dolayısıyla üretimin azalmasına ve toprağın çölleşmesine neden olur (Çevik,1997a:25; Çevik,1997b:29). Erozyon doğal güçlerin etkisiyle ortaya çıktığı gibi insan müdahalesi ile daha da artmaktadır. Tarıma uygun olmayan orman, çayır ve mera alanlarının tarım arazisine dönüştürülmesi, bu tür eğimli alanlarda bitki örtüsünün yok edilmesi ve yanlış tarım tekniklerinin uygulanması erozyonu hızlandıran etmenlerdir (Çevik,

1997b:30; Bülbül ve ark.,2001:179). Gelişmekte olan pek çok ülkede ekilebilen alanlar, aşırı kullanım ve aşınma (erozyon) nedeniyle verimsizleşmekte ve yiyecek üretimi kapasitesi giderek azalmaktadır (Özkan,2002:91). Erozyon sadece toprak kaybına değil, toprağın üzerinde yaşayan canlı varlıkların da zarar görmesine neden olmaktadır (Usta, 2001:23).

Türkiye'de erozyonla her yıl Kıbrıs adası boyutunda toprak kaybedilmektedir (Başar,1997:47). Oysa 1 cm kalınlığında toprak tabakasının meydana gelmesi için en az 100 yıl gibi bir zamana ihtiyaç vardır (Hamzaoğlu,1998:21). Diğer taraftan nehirlere ve göllere dökülen bu topraklar barajların diplerini doldurarak tesislerin ömürlerini kısaltmaktadır. Çünkü barajların üçte ikisi toprakla dolduğunda, tesis elektrik enerjisi üretememekte ve terk edilmektedir (Çevik,1997a:26; Çelebi,1998:24).

Düzensiz kentleşme ile kentlerdeki yapılaşma artarken yeşil alanlar da hızla azalmaktadır (Hakyemez,1998:7). Verimli tarım arazilerinin üzerine evler, işyerleri ve sanayi tesisleri kurulmaktadır (Özçelik, 2001:19). Bunun yanı sıra ülke genelinde evsel ve endüstriyel katı ve sıvı atıkların belediyeler tarafından düzensiz şekilde toprağa verilerek uzaklaştırılması, toprak kirliliğine neden olmaktadır. Üstelik toprağın emme kapasitesinin üzerinde oluşan bu atıklar yeraltı sularına sızarak içme ve kullanma sularını da kirliletmektedir. Ayrıca geri dönüşümü olmayan naylon, pet şişe gibi ambalaj malzemeleri, uzun yıllar çürümeden kaldıkları için toprağı kullanılmaz duruma getirmektedir (Anon,1992:90; Keleş ve Hamamcı,1993:108; Ertoran,1994:71,76; Ünlü,1998:20; Ünlü ve ark.,2001:29).

Bilinçsiz gübreleme, tarımda toprağın verimini artırmak amacıyla kullanılan kimyasal

gübrelerin yanlış zamanda ve bitkilerin cinsine göre tahlil yapılmadan uygulanmasıyla toprağın verimini düşürmekte, bitkileri yakıp kurutabilmektedir. Aşırı miktarda kullanıldığında ise gübrenin sadece %50'si bitkilere yararlı olabilmektedir. Geri kalan kısım toprak mikroorganizmalarına zarar vermekte, toprağın verimini düşürmekte, yüzey ve yer altı sularına karışarak suları kirlenmekte, bu da insanlarda ve çevrede zehirlenmelere neden olmaktadır (Keleş ve Hamamcı,1993:111,112; Bülbül ve ark., 2001:184; Ceran,2002:40).

Ürün kaybını en aza indirmek amacıyla kullanılan tarımsal mücadele ilaçları ise bitki hastalıkları, zararlı böcekler ve yaban otlarına karşı kullanılan zehirli kimyasal maddelerdir. Bu ilaçların bir kısmı, uygulandıkları toprak, bitki ve su ortamlarında uzun süre bozulmadan kalabilmekte ve canlıların vücutlarında birikerek zehirleyici etki yapabilmektedir. Özellikle aşırı ilaçlama, hasada yakın ya da hasat sırasında ilaçlama, ürünlerdeki ilaç kalıntısını yükseltmekte; havayı, suyu ve besinleri kirlenerek faydalı böceklerde, bulaştığı bitkileri yiyen hayvanlarda ve insanlarda besin zehirlenmesine neden olmaktadır (Genç, 1997:25; Bülbül ve ark.,2001:186, 187).

Kısaca, zararlı ve kimyasal maddeyle kirlenmiş bir toprak, kirlenmenin buharlaşmasıyla hava kirliliğine, yağmur yoluyla yıkanmasıyla hem toprak hem de yer altı suyu kirliliğine neden olabilmektedir (Ünlü,1998:20).

Toprak kirliliğini önlemek için alınması gereken önlemler şu şekilde özetlenebilir:

- Erozyonu önlemek amacıyla bol bol ağaç dikilmeli, çayır ve meralar korunmalı, toprağın cinsine göre uygun tarım yönetimi uygulanmalıdır.
- Plansız kentleşmeden kaynaklanan kirliliği önlemek amacıyla, imar planı yapılırken verimsiz araziler seçilmeli, çevre dostu yapı malzemeleri kullanılmalı, evsel ve endüstriyel atıklar birbirleriyle karıştırılmamalı, atık sular arıtılmalı, katı atıkların berterafında cam, kâğıt, metal ve plastik kökenli ambalaj malzemelerinin geri dönüşümüne önem verilmelidir.
- Gübre tüketimi kontrol altına alınmalıdır. Gübreleme, toprak analizine dayalı olarak, dengeli şekilde yapılmalıdır. Toprakta aşırı azot ve fosfor birikmesini önlemek amacıyla her yıl aynı tür gübre kullanmaktan kaçınılmalıdır (Ceran,2002:43). Bu türden

çevresel olumsuzlukları önlemek amacıyla kimyasal gübreler, hormonlar ve diğer sentetik ilaçların yerine çiftlik gübresi ve yeşil gübre, bitkisel kökenli tarımsal mücadele ilaçları kullanılmalıdır. (Müftüoğlu,2003:27). Diğer bir ifade ile organik tarıma ağırlık verilmelidir.

Su Kirliliği

Su kirliliği, halk sağlığı üzerinde ciddi problemlere neden olmaktadır; malarya, kolera, tifo gibi bulaşıcı hastalıkları beraberinde getirmektedir (Özkan,2002:92). Gelişmekte olan ülkelerde görülen hastalıkların %80'i sudan kaynaklanan hastalıklardır (Gürbüz, 2001:90). Bir su kaynağındaki kirlilik yükü arttıkça buna paralel olarak oksijen kullanımında artış görülmekte; oksijenin azaldığı su kaynaklarında da balıkların ve

Zararlı ve kimyasal maddeyle kirlenmiş bir toprak, kirlenmenin buharlaşmasıyla hava kirliliğine, yağmur yoluyla yıkanmasıyla hem toprak hem de yer altı suyu kirliliğine neden olabilmektedir

diğer su canlılarının yaşama alanları yok olmaktadır. Bu durumda özellikle dışı akıntısı olmayan göl gibi su birikintileri bataklık olma sürecine girmektedir (Cihangir,2000:22). Dünya genelinde su kirliliği üç kaynaktan meydana gelmektedir. Bunlar evsel atıklar, endüstriyel atıklar ve tarımsal atıklardır.

Evsel atıklar, ev ihtiyacı için kullanılan sular ve tuvalet atıklarından oluşur. İnsan ve hayvan dışkılarının suya verilmesiyle hastalık yapıcı bakteri ve virüsler önemli bir sağlık sorunu oluşturmaktadır (Mutlu,2001:29). Ayrıca evlerden toplanan çöpler düzenli bir şekilde depolanmadıkları zaman yer üstü ve yer altı sularına sızarak kirlenmeye neden olmaktadır (Anon,1992:86). Atık sularla taşınan önemli kirlenmelerden birisi de deterjanlardır. Deterjanların çoğu fosfat içermektedir. Fosfat, köpük oluşumuna yol açarak sulardaki oksijen miktarını azaltmaktadır. Bu ise zehir etkisi yaparak sudaki canlıların, özellikle balıkların ölmesine neden olmaktadır (Mutlu,2001:28).

Endüstriyel atıklar, üretim sonucu açığa çıkan her türlü kimyasal ve katı atıklardan oluşur. Özellikle yağmur suları, çöplerin ve sanayi atıklarının depo edildiği alanlardan geçerken içlerinde bulunan zehirli kimyasal maddeleri çözerek yeraltı sularına ve göllere taşırlar. Zehirli maddeler içeren bu sular, arıtılmadan kullanıldıklarında su kirliliğine neden olurlar (Anon,1992:86; Gürbüz,2001:90; Mutlu,2001:28).

Tarımsal atıklar ise, suni gübre ve tarımsal ilaçlardan oluşur. Kimyasal gübrelerin hatalı, bilinçsiz ve aşırı kullanımı sulak alanlardaki kirliliğin artmasına neden olmaktadır (Ceran,2001:19). Tarımsal gübrelerin etkisiyle içme suyuna karışan azot bileşikler, su dağıtım şebekelerinde bakteri büyümesine neden olmaktadır. Sulardaki mikropları öldürmek için kullanılan aşırı klor ise bebeklerde mavi hastalığa ve kanserojen etkilere yol açmaktadır (Mutlu,2001:29).

Su kullanımında etkili olan bir diğer faktör de küresel ısınmadır. Küresel ısınma nedeniyle barajlarda buharlaşma yoluyla daha fazla su kaybı olmakta, şiddetli yağışlar deniz seviyesini yükseltmekte ve su baskınlarına neden olmaktadır. Böylece dünya genelinde toplam içme ve kullanma suları azalmaktadır (Özgüler, 2002:16). Özellikle ülkemiz ciddi bir çöleşme sürecine girmekte, bazı bölgelerde nehirler, göller ve barajlar kurumakta, yeraltı suları daha derinlere çekilmekte, bazı büyük şehirlerde

İçme ve kullanma suyu sıkıntısı yaşamakta, Orta Anadolu ve Güney Doğu Anadolu bölgelerinin çoğu yerinde tarladan mahsul alınmamaktadır.

Su kirliliğini önlemek ve suyun tasarruflu kullanımını sağlamak için alınması gereken önlemler aşağıda olduğu gibi incelenebilir:

- Kirliliği azaltmak amacıyla içinde fosfat bulunan deterjanlar yerine sabun tozları, bulaşık makinelerindeki parlaticılar yerine sirke kullanılabilir (Bayraktar,2002:66). Ev temizliğinde ise halı ve yer kaplamalarında soda ve arap sabunu, camlarda sirke kullanmak mümkündür (Vargı,1997:42).
- Suların evsel ve endüstriyel atıklarla kirlenmemesi için arıtma tesisleri yaygınlaştırılmalıdır.
- Kimyasal gübreler ve tarımsal mücadele ilaçları aşırı ve bilinçsiz kullanılmamalıdır. Bunların yerine tarımda doğal gübre kullanılmalıdır (Uluğ,1997:46; Yakıcı, 1998:141).
- Ülke genelinde göller, barajlar, yeraltı suları ve denizler çok iyi değerlendirilmeli ve temiz tutulmalıdır. Su kalitesi, kullanım amacına göre farklı standartlarda olabilir. İçme ve kullanma suları ile sulama ve enerji üretiminde kullanılan suların kalitesi birbirinden farklılık gösterebilir (Gürbüz,2001:91). Çünkü dünya genelinde su kaynaklarının ortalama %75'i sulama amaçlı kullanılmaktadır (Özgüler,

2002:17). Bazı ülkelerde kanalizasyon atık suları geniş havzalarda bekletilerek mikroorganizmaları parçalandıktan sonra mineralce zengin gübre kaynağı olarak kullanılmakta, böylece temiz su kaynaklarından tasarruf sağlanmaktadır. Çin, gübre tüketiminin üçte birini bu kaynaktan karşılamaktadır. Meksika'da da aynı yöntemle 50 bin hektarlık tarım alanı sulanmaktadır (Doğan, 2001:54).

- Suyu tasarruflu kullanmak adına damlama sulama yöntemi zorunlu hale getirilmeli ve tarımda doğru ürün deseni seçimi yapılmalıdır. Şehirlerde ise peyzaj olarak kullanılan çimler ve golf sahaları büyük su tüketimine neden olmaktadır. Bunun yerine çok az suyla yaşayabilen kuru peyzaj çalışmaları yapılabilir (Contepe,2008:17). Evlerde de arabaları, merdivenleri, balkonları, halıları yıkamak yerine silmek, bulaşıkları biriktirerek makinede yıkamak, duşlara tasarruflu su tüketimini sağlayan sistemler yerleştirmek büyük oranda su tasarrufu sağlayacaktır.

Kaynaklar

- ALPAN, Sema. (1998). İklim Değişikliği Kimin Sorunu. Çevre ve Mühendis (16); 3-5.
- ANON. (1992). Türkiye'de Çevre Politikaları. Ankara: Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Teşkilatı, OECD Yayınları.
- BARİŞ, M. Emin. (1998). Açık ve Yeşil Alanların Hava Kirliliğine Etkisi. Bilim ve Teknik (369), Ağustos; 92-94.
- BAŞAR, Selahattin. (1997). Ekoloji ve Çevre. İdarecinin Sesi Dergisi,11(66); 46-47.
- BAYRAKTAR, Meltem. (2002). Etkin Gıda Güvenliği ve Beslenme Eğitimi Kursu Ders Notları, Ankara: T.C. Milli Eğitim Bakanlığı Kız Teknik Öğretim Genel Müdürlüğü, Nisan.
- BOZKURT, Orçun ve Özlem CANSÜNGÜ (KORAY) (2002). İlköğretim Öğrencilerinin Çevre Eğitiminde Sera Etkisi İle İlgili Kavram Yanılgıları. Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi (23); 67-73.
- BÜLBÜL, Mehmet, Harun TANRIVERMİŞ ve Erdemir GÜNDOĞMUŞ. (2001). Tarımsal Kalkınmanın Çevre Üzerine Etkileri, Sorunları ve Çözümler. Verimlilik Dergisi (2000/3) (MPM Yayını); 171-195.
- CERAN, Yusuf. (2001). Kimyasal Gübreler ve Sulak Alanlar. Çevre ve İnsan (50), Temmuz-Ağustos-Eylül; 12-19.
- CERAN, Yusuf. (2002). Kimyasal Gübreler ve Toprak. Çevre ve İnsan (52), Ocak-Şubat-Mart; 38-43.
- ÇİHANĞIR, Nilüfer. (2000). Çevremiz ve Mikroorganizmalar. Standard,39(467), Kasım; 20-22.
- CONTEPE, Bilge. (2008) Gereksiz Duş ve Çimen Sulamaya Son Verilmeli. Sabah Gazetesi. 21 Temmuz; 17.
- ÇELEBİ, Hayati. (1998). Türkiye'de Erozyon ve Seller. Belediye Dergisi,4(9), Mart; 22-24.
- ÇEVİK, Bahri. (1997a). Türkiye Çöl Olmasın. İller Bankası Dergisi (12), Aralık; 25-27.
- ÇEVİK, Bahri. (1997b). Tarım Arazilerinde Erozyon ve Alınması Gereken Önlemler. Tarım ve Köy (113); 29-30.
- DOĞAN, Mehmet. (2001). Sanayileşme ve Çevre Sorunları. Standard,40(477), Eylül; 51-58.
- ERGENÇ, Erdinç. (2008) Susuz Yaz Alarm Veriyor. Sabah Gazetesi. 17 Temmuz; 16.
- ERTORUN, Hale. (1994). Yapay Çevre Oluşumundaki Sorunların

Doğal Çevre Üzerindeki Etkileri. Ankara: Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Şehir ve Bölge Planlama Yüksek Lisans Tezi.

GENÇ, Şükrü. (1997). Gıdalarda Katkı ve Kalıntı Sorunu. Tarım ve Köy (114); 24-25.

GÖKNUR DURSUN, İknur. (2000). Erozyon ve Koruyucu Toprak İşleme. Ekin,4(14), Ekim-Aralık; 22-26.

GÜLTEKİN, Sadettin. (1997). Egzoz Kirliliği ve Yakıt Ekonomisi. Kalkınmada Anahtar Verimlilik,9(102), Haziran; 18,22.

GÜRBÜZ, Atilla. (2001). Su Kaynaklarında Kirlenme-Kalite Sorunu ve Yararlanma Ahlakı. ELE Bülteni (Elektrik İşleri Etüt İdaresi Genel Müdürlüğü Yayını)(192), Mayıs; 89-92.

HAKYEMEZ, Yusuf Şevki. (1998). Türkiye'de Çevre Kirliliğini Önlemede Hukukun Yeri. Belediye Dergisi,4(9), Mart; 4-7.

HAMZAOĞLU, Esat. (1998). Çevre ve Erozyon. Belediye Dergisi,4(11), Mayıs; 19-23.

İLKİN, Akın ve Erdoğan ALKIN. (1991). Çevre Sorunları. Ankara: Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) Yayını.

KARABİLGİN, Ahmet. (2000). Kentleşme ve Çevre Sorunları. İdarecinin Sesi,14(83), Ocak-Aralık; 11-13.

KARAMAN, M. Rüstü. (1997). Dünya'da ve Türkiye'de Çevre Sorunları. Tim-Se (162), Şubat; 12-15.

KELEŞ, Ruşen ve Can HAMAMCI. (1993). Çevrebilim. Ankara: İmge Kitabevi.

MUTLU, Ahmet. (2001). Su Kirliliği ve Göller Bölgesi. Karınca,66(771), Mart; 28-33.

MÜFTÜOĞLU, Talat. (2001). Çevre ve Tarım Sektörü Etkileşimi 2. Çevre ve İnsan (48), Ocak-Şubat-Mart; 48-51.

MÜFTÜOĞLU, Talat. (2003). Tarımsal Çevre Kirliliği Gıda Kirliliğine Etkenidir! Karınca,68(794), Şubat; 18-26.

ÖZÇELİK, Ahmet. (2001). Çevre Korumada Örgütlenmenin Önemi. Karınca,66(773), Mayıs; 18-21.

ÖZDENKOC, Demet. (1998). Tüketim Kültürü ve Çevre Bilinci. Ankara: Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kentleşme ve Çevre Sorunları Bilim Dalı Yüksek Lisans Tezi.

ÖZEN, Ahmet ve Ali ONURAL. (2001). Eksoz Emisyon Sistemlerinin Neden Olduğu Çevre Kirliliği. Standard,40(469), Ocak; 56-61.

ÖZGÜLER, Hamza. (2002). Küresel İklim Değişimi ve Su Kaynaklarımız Üzerindeki Olası Etkileri. Devlet Su İşleri Bülteni (491-492), Mayıs-Haziran; 15-19.

ÖZKAN, Yasemin. (2002). Kadın ve Çevre. Standard,41(489), Eylül; 89-93.

SOYSÜREN, İbrahim. (2002). Küresel Isınma ve Türkiye'nin Tutumu. Çağdaş Hukuk (77), Mayıs-Haziran; 103-112.

ŞAHİN, Mehmet. (2002). Hava Kirliliğinin İklim Üzerindeki Etkileri: Sera Etkisi. Standard,41(486), Haziran; 78-82.

TÜRKEŞ, Murat. (1997). Sürdürülebilir Enerji, İklim Değişikliği ve İnsan. Çevre ve Mühendis (14); 11-17.

TÜRKÖZ, İ. Orhan. (1994). Çevre Meselelerine Felsefi Bir Yaklaşım. Standard,33(393), Eylül, 31-32.

ULUĞ, Erol. (1997). Çevre Kirlenmesinin Boyutları. İnsan, Çevre, Toplum. (Ed. Ruşen, KELEŞ). Ankara: İmge Kitabevi. İkinci Baskı.

USTA, Ramazan. (2001). Çevre ve Çevre Yönetim Standartları. Standard,40(474), Haziran; 22-33.

ÜNLÜ, Kahraman. (1998). Toprak Kirliliği: Özellikleri, Kontrolü ve Temizlenmesi. Çevre ve Mühendis (16); 20-28.

ÜNLÜ, Ayhan, Nilüfer (NACAR) KOÇER ve Gülşad USLU. (2001). Doğu Anadolu Bölgesi'nin Çevre Sorunları. Standard,40(474), Haziran; 29-33.

VARGI, Sinan. (1997). Çevre Korunmasında Tüketicilerin Rolü. Türk-İş (326), Ağustos-Aralık; 39-42.

YAKIO, İshak. (1998). Su Kirliliği Kontrolü Yönetimi. Ankara: Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Yönetimi Anabilim Dalı Kentleşme ve Çevre Sorunları Bilim Dalı Yüksek Lisans Tezi.

YAŞAMIŞ, Firuz Demir. (1989). Çevresel Yönetim ve Planlama. Ankara: Lider Matbaacılık.

YEŞİL, Abdülmecit. (2002). İklim Değişikliklerinin Tarım Üzerine Etkileri. Karınca,67(789), Eylül; 14-17.

YEŞİL, Abdülmecit ve Yeşim BAŞARAN. (2002). İklim Değişikliği ve Tarım. Türktarım (148), Aralık; 62-64.

ZÜLAL, Aslı. (1998). Evde "Yeşil" Teknoloji. Bilim ve Teknik (372), Kasım; 76-79.

SOĞAN HASAT MAKİNESİ DEMONSTRASYONU POLATLI DA YAPILDI

19.09.2008 tarihinde, Ankara Pancar Kooperatifi Polatlı Satış Mağazası faaliyet sahasında, Polonya Krukowiak firmasından ithal edilen ve soğan hasadında kullanılan 3 ayrı makinenin demonstrasyonu yapılmıştır. Demonstrasyona Kooperatif Yönetim Kurulu Üyeleri, personeli ve Birliğimiz teknik personelinin yanı sıra, Türkşeker, Polatlı İlçesi'ndeki kamu kuruluşlarının yetkilileri, soğan üreticileri ve basın yayın kuruluşlarından oluşan yaklaşık 100 kişi katılmıştır.

Alet üzerinde yapılan teknik incelemelere göre; soğanı hasat edecek makineler birbirinden bağımsız çalışan ve traktörle çekilen 3 makineden meydana gelmektedir.

1. Chives Cutter, soğan yapraklarını kesen makine; Soğanın yeşil aksamını kesmekte ve yumru soğan köklerini topraktan sökümüne hazır hale getirmektedir.

2. Z-653/1 Model Makine, Toprak içindeki soğan yumrularını tek sıra halinde sökerek toplamaya hazır hale getirmektedir.

3. Z-437 Model Makine, Yığın haline getirilmiş, sıra halinde 10 gün kadar kurumaya bırakılmış soğanları toplayıp römorka aktarmaktadır.

Söküm makinesi saatte 5-6 dekar soğan sökebilmektedir. 4 sıra (120 cm) söküm yapan makinenin 5 sıra söküm yapana da

mevcuttur, ancak orta büyüklükte üretim yapan bir çiftçiye 4 sıra yeterli olmaktadır.

Birliğimiz kanalıyla ithalatı gerçekleştirilen makinenin Polatlı çiftçisinin hizmetine girmesine öncülük eden Ankara Pancar Kooperatifi Yönetim Kurulu Başkanı Muhittin Bıykoğlu katılımcılara makinenin tanıtımını da kendisi yaptı. Bıykoğlu yaptığı konuşma da "Polatlı ilçesinde elim alanı olarak hububattan sonra en çok üretimi yapılan ürünün soğan olduğunu, 2008 yılında yaklaşık 70 bin dekar alanda soğan ekimi yapıldığını, bu nedenle ilçe için oldukça önem arz eden bir ürün olduğunu" ifade etmiştir. Bıykoğlu "İşçilik ihtiyacı çok fazla olan soğan hasadı için makineleşmek oldukça önemli ve artık zorunlu hale geldiğini belirterek,

çünkü işçilik maliyetleri çok fazladır ve çiftçi kazanç sağlayamamaktadır. Bu yıl ödenecek olan dekar başına 18-20 milyon YTL işçilik masrafının, bu makineler sayesinde yar yarıya azalarak 9-10 milyon YTL olacağını” söylemiştir.

Demonstrasyon sonucunda katılımcılar tarafından makinelerin hasat kabiliyeti yüksek bulunmuştur. Beğeni gören makinelerin teknik açıdan komplike yapılar olmadığı ve burada yapılması gereken yerli sanayicilerimiz tarafından bu makinenin çalışma prensibi örnek alınarak soğan başını kesen ve söken makinenin tek parça olarak geliştirilip yakıt ve işçilik giderlerinden tasarruf edilmesi gerektiği demonstrasyon sonucunda ortaya çıkan görüşler olmuştur.

Birliğimiz kanalıyla ithalatı gerçekleştirilen makinenin Polatlı çiftçisinin hizmetine girmesine öncülük eden Ankara Pancar Kooperatifi Yönetim Kurulu Başkanı Muhittin Bıyıkoğlu katılımcılara makinenin tanıtımını da kendisi yaptı.

Tohumculukla İlgili Toplantı ve Etkinliklere Katılım

Araştırma Program Değerlendirme Toplantılarına Katılım:

Tarım ve Köy İşleri Bakanlığı, Tarımsal Araştırmalar Genel Müdürlüğü (TAGEM) tarafından düzenlenen değişik alanlardaki "Araştırma Program Değerlendirme Toplantıları" 24 Şubat- 29 Mart 2008 tarihinde Antalya'da gerçekleştirilmiştir.

Birliğimizden de APK Müdür Yardımcısı Turgut AĞIRNASLIGİL ve Ziraat Mühendisi Berrak TAŞDEMİR 10-15 Mart 2008 tarihlerinde yapılan "Sıcak iklim Tahılları", "Yemelik Tane Baklagiller" ve "Yağlı Tohumlu Bitkiler; Patates, Tıbbi ve Aromatik Bitkiler ve Diğer Endüstri Bitkileri" araştırmaları program değerlendirme toplantılarına katılım sağlamıştır.

17-22 Mart 2008 tarihlerinde yapılan "Serin iklim Tahılları", "Çayır Mera ve Yem Bitkileri", "Pamuk", "Su Yönetimi" ve Yatırım Yönetimi" araştırmaları program değerlendirme toplantılarına APK Müdür Yardımcısı Dr. Süleyman KARAHAN ile Uzman A. Tufan PALALI katılım sağlamıştır.

Gürcistan İş ve Teknik İnceleme Gezisi:

29 Nisan - 3 Mayıs 2008 tarihlerinde düzenlenen "Gürcistan İş ve Teknik

İnceleme Gezisi", özel sektörün talebi üzerine TÜGEM Genel Müdürü Yardımcısı Sayın Bahattin BOZKURT tarafından gayri resmi olarak yapılmış olup, seyahate Gürcistan'da tohumluk üretimi yapma ve pazarlama potansiyelini görmek isteyen firmalar adına Bahattin BOZKURT, PÖLEN Tohumculuk A.Ş. adına Mehmet ÖZÜSTÜN ve PANKOBİRLİK adına APK Müdür Yardımcısı Dr. Süleyman KARAHAN katılım sağlamıştır.

Dünya Tohumculuk Kongresine Katılım:

Bir önceki toplantıda kararlaştırılarak her yıl farklı bir ülkede ISF tarafından ev sahibi ülkenin tohumculuk sektörünü temsil eden birlik ve demerjiyle birlikte düzenlenen "Dünya Tohumculuk Kongresi" 26-28 Mayıs 2008 tarihinde ve bunun akabinde yapılan "4. Tohum İşleme Konferansı" 29 Mayıs 2008 tarihinde PRAG-ÇEK Cumhuriyeti'nde yapılmıştır.

"Dünya Tohumculuk Kongresi"ne eşler dâhil yaklaşık 55 ülkeden 1500 civarında katılım olmuştur. 26-28 Mayıs 2008 tarihlerinde önceden randevu alınan 13 firmaya ilaveten, ticari görüşmeler yapıldığı salonlar ile sergilerdeki tohum, tohum işleme ve selektör üreticisi 16 firma ile de görüşmeler gerçekleştirilmiştir.

Tohumluk Üretim Alanları Ziyareti:

2008 Mayıs ayında Adapazarı, Balıkesir-Bursa, Uşak, Kütahya, Afyon, Konya, Akşehir-İlgın; 2008 Haziran ayında Çorum,

Turhal, Sivas, Kayseri, Yozgat, Kırşehir kooperatiflerimiz ve bunların satış mağazalarında ziyaretlerde bulunulmuş, tohumluk üretim alanlarında teknik incelemeler yapılmış, yerinde kooperatiflerimiz yetkilileri ve tohumluk yetiştiricisi çiftçilerle değerlendirmelerde bulunulmuştur.

Ülkesel Tahıl Sempozyumuna Katılım:

2-5 Haziran 2008 tarihinde Bahri Dağdaş Uluslararası Tarımsal Araştırma Enstitüsü ve Selçuk Üniversitesi Ziraat Fakültesi tarafından ortaklaşa düzenlenen "Ülkesel Tahıl Sempozyumu'na Dr. Süleyman KARAHAN

"Pancar Ekicileri Kooperatiflerinin Tahıl Tohumculuğundaki Yeri" isimli sunu ile katılım sağlamıştır.

Türkiye III. Tohumculuk Kongresi'ne Katılım:

25-27 Haziran 2008 tarihlerinde Ankara Ü. Ziraat Fakültesi tarafından Ürgüp'te düzenlenen "Türkiye III. Tohumculuk Kongresi'ne Dr. Süleyman KARAHAN "Tarımsal Birlik ve Kooperatiflerin Tohumculuktaki Yeri" isimli sözlü sunuyla 27 Haziran tarihinde katılım sağlamıştır.

Serin İklim Tahılları Gezici Çalışma Grubuna Katılım:

23-27 Haziran 2008 tarihlerinde TAGEM tarafından düzenlenen "Serin İklim Tahılları Gezici Çalışma Grubu" kapsamında; enstitülerde yürütülen çeşit geliştirme, tohumluk üretimi, yetiştirme tekniği, süne ve diğer tahıl zararlıları ile hastalıklar konularındaki araştırma ve demonstrasyon çalışmalarını ile TİGEM işletmelerinde tahıl tohumluk üretimi çalışmalarının yerinde görülmesi çalışmasına, Birliğimiz APK Müdür Yardımcısı Dr. Süleyman KARAHAN ve Konya Pancar Ekicileri Kooperatifinden Müdür Yardımcısı Yılmaz AYASLI katılmıştır.

Birliğimizin Tohumculuk Faalivetleri

Kooperatifler, kendi ihtiyaçları veya diğer kamu ve özel sektör ihtiyaçlarını karşılamak bakımından sözleşmeli tohumluk ve ürün üretim modelini en iyi hayata geçirebilecek yapı olarak görülmelidir. Kooperatif üyelerinin kooperatifle olan organik bağı nedeniyle, üretimlerin organize edilmesi ve kontrollü bir şekilde gerçekleşmesi mümkün olabilmektedir. Pankobirlik, bu yapıyı kullanarak başta tahıllarda (hububat) olmak üzere başlatmış olduğu tohumluk üretim çalışmalarını, diğer ürünlere de yayarak gerçekleştirmeyi planlamaktadır.

Pancar Ekicileri Kooperatiflerinin Tohumluk Pazarlama ve Üretim Çalışmaları

Ülkemizin 64 ilinde 31 Pancar Kooperatifi ve yaklaşık 1,7 milyon ortağıyla faaliyet gösteren Pankobirlik başta hububat olmak üzere, tohumluk ihtiyaçlarının karşılanması için çalışmalar yapmaktadır. Tohum satışları konusunda önceki yıllarda kooperatiflerimizin katılımı ile yapılan toplantı sonucu alınan kararlar paralelinde Birliğimiz, tohumculukla iştigal eden 30 civarında özel tohumculuk firması ile bayilik sözleşmesi yapmıştır. Ayrıca, kooperatiflerimizden gelen firma ve çeşit talepleri doğrultusunda diğer firmalarla da bayilik sözleşmeleri yapılmaya ve tohum tedarik çalışmalarına devam etmektedir.

Önceki yıllarda Akşehir-Ilgın, Konya, Kayseri, Sivas Kooperatiflerimiz tarafından buğday ve arpa tohumluğu üretim çalışmaları yapılmaktaydı. Yıllar içinde artan tohum talebi ve özellikle TİGEM tarafından tohumluk tahsisinde yaşanan sıkıntılar göz önüne alınarak ve ayrıca, kooperatiflerin ve ortakları çiftçileri sözleşmeli tohumluk üretimine yönlendirerek söz sahibi olabilmelerini sağlayabilmek amacıyla, Pankobirlik Yönetim Kurulu kararı ile 2007 yılında "Hububat Tohumluğu Üretimi Projesi" hazırlanmıştır.

Hububat Tohumluk Üretim Projesinin Yapılandırılması

Kooperatiflerimiz tarafından gerçekleştirilecek Sözleşmeli Hububat Tohumluğu üretimi çalışmaları devam etmektedir. Bu güne kadar, Kooperatiflerimiz tarafından üretim planları gerçekleştirilmiş, üretim için gerekli olan çeşitli döl kademelerinde tohumluklar temin edilmiş, çeşit sahibi kuruluşlar ve üreticiler ile sözleşme imzalanıp, üretimler gerçekleştirilmiştir.

Bilindiği gibi Sözleşmeli Hububat Tohumluğu üretiminin yapılmasındaki asıl amaç, ortaklarımızın ihtiyacı bulunan kaliteli hububat tohumluklarının daha etkin bir şekilde temin edilmesidir. Ancak, üretilecek hububat tohumluklarının ortaklarımıza Kooperatifçilik ilkeleri çerçevesinde itikal

ettirilebilmesi açısından üretilen tohumlukların kalite kriterlerinin mümkün olduğunca yüksek, üretim maliyetlerinin ise mümkün olduğunca düşük seviyede tutulması gerekmektedir. Ayrıca; yapılacak bu faaliyet nedeniyle Kooperatiflerimiz tarafından yapılacak yatırım ve diğer harcamaların karlılığa dönüştürülmesi zorunluluğu önem taşımaktadır.

Gerek kalite kriterlerinin en yüksek seviyede tutulması gerekse üretim maliyetlerinin düşük seviyede gerçekleşmesi, Hububat Tohumluğu Üretim Projesi kapsamında yapılan her türlü faaliyetin sürekli ve etkin bir şekilde kontrol altında tutulması ile mümkün olabilecektir.

Sözleşmeli hububat tohumluğu üretimi için üretici ve tarla seçimleri konusunda yukarıdaki kriterlerin göz önünde bulundurulması, tarla kontrollerinin etkin bir şekilde yapılması, konu ile ilgili eksik personel ve donanım eksikliklerinizin bulunması halinde, bu eksikliklerinizin bir an önce giderilerek gerekli tedbirlerin alınması konusunda titizlikle durulmaktadır.

Bu çerçevede belirlenen kriterlere göre 2007 yılında "Hububat Tohumluğu Üretimi Projesi" Pankobirlik tarafından hazırlanmıştır.

Çizelge 1. Pancar Kooperatiflerinin Genel Tohumluk Dağıtımı (YTL)

ÜRÜN	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
HUBUBAT	2.096.925	1.308.814	1.650.912	5.028.690	7.097.346	7.038.107	7.518.331	12.616.784	17.379.000
YEM BİTKİLERİ	425.616	1.158.829	910.653	386.708	291.887	1.001.485	1.239.719	1.572.747	4.947.000
ENDÜSTRİ BİTKİLERİ	438.356	7.051.734	5.225.982	740.252	1.363.135	1.367.241	1.222.750	890.911	6.856.000
SEBZE	39.238	65.624	46.957	370.926	485.478	158.499	256.237	358.093	2.151.000
TOPLAM ŞATIŞLAR	3.000.135	9.585.001	7.834.504	6.526.576	9.237.846	9.565.332	10.237.037	15.438.535	31.333.000

Sözleşmeli Tohumluk Üretim Esasları

“Bitki Çeşitlerinin Tohumluk Üretim Hakkı Talep ve Satış Sözleşmesi” ile Kooperatiflerin, T.C. Tarım ve Köy İşleri Bakanlığı Tarımsal Araştırmalar Genel Müdürlüğüne (TAGEM) bağlı Tarımsal Araştırma Enstitüleri ve üniversitelerden alacakları orijinal sınıftaki tohumluğun Enstitü tarafından gelecek yıl ve yıllarda kooperatif için üretimi ve Kooperatif tarafından satın alınması koşulları belirlenir. Sözleşme gereği, Enstitü Kooperatifin istediği sınıf/kademe ve miktardaki tohumluğu karşılamakla; Kooperatif ise verdiği programda belirtilen sınıf/kademe ve miktarda tohumluğun tamamını almakla ve çiftçiye satacağı sertifikalı tohumluklardan Enstitüye AR-GE Katkı Payı (koruma altında olan çeşitlerde ise İslahçı Hakkı Payı) (Royalty) ödemekle yükümlüdür.

Kooperatiflerin, üyeleri ile yapacağı “Kooperatif Üyesi Çiftçilerle Tohumluk Üretim Sözleşmesi” ile üreticilerin belirlenen tarlalarda belirtilen yıl üretim döneminde sözleşmedeki teknik şartlara uyarak, tohumluk üretmeyi taahhüt ettikleri ve bu sahadan üretilen tohumlukların tamamını Kooperatife satmayı ve Kooperatifte bu sözleşmede yer alan şartlarla satın almayı kabul ettiklerini kayıt altına alırlar.

Tohumluk Dağıtımı ve Satışları

PANKOBİRLİK'E bağlı 31 Pancar Kooperatifi tarafından 2006 yılı faaliyet döneminde; 17.379.000 YTL tutarında hububat tohumu, 4.947.000 YTL tutarında yem bitkileri tohumu, 6.856.000 YTL tutarında endüstri bitkileri tohumu, 2.151.000 YTL tutarında ise sebze tohumu olmak üzere, toplam 31.333.000 YTL tutarında tohum kooperatiflerimizce ortaklarına dağıtılmıştır.

Birliğimizce dağıtılan tohumlukların toplam tutarları; 1998 yılından 2006 faaliyet yılına kadar sürekli artış göstererek devam

etmiş ve 1998 faaliyet yılında 3.000.135 YTL olan tohumluk tedarik tutarı; % 399 oranında artış göstererek 2006 faaliyet yılında 31.333.000 YTL tutarında ki değerine ulaşmıştır.

2006 faaliyet yılında Birliğimizce tedarik edilerek dağıtılan tohumlukların %55 ini hububat tohumlukları, %16'sını yem bitkileri tohumlukları, %22'sini endüstri bitkileri tohumlukları ve %7'sini de sebze tohumlukları oluşturmuştur.

Kooperatiflerimizin 1999 - 2006 yılları tohum satışları ciroları faaliyet yılları itibari ile yıllar üzerinden aşağıdaki Çizelge 1'de verilmiştir.

Çizelge 1'den anlaşılacağı üzere; her geçen gün tohum satışlarına ilişkin Pancar Kooperatiflerimizin tohum ciroları artarak devam etmektedir.

2006 yılında kooperatiflerimizce 35,861 ton hububat tohumu talep edilmiş olup; bu taleplerin 21.688 tonu TİGEM den, 2.489 tonu özel sektörden karşılanmıştır.

Çizelge 2. 1999 ve 2006 Yılları Arasında Pancar Kooperatiflerinin Hububat Tohumluğu Dağıtımı (Ton)

TÜM KOOPERATİFLER	1999	2000	2002	2004	2005	2006
TOPLAM	3.215	4.626	13.436	17.432	14.716	21.688

Kaynak: Pankobirlik

Çizelge 3. Tohumluk Üretimi ve Dağıtımı

ÜRÜN CİNSİ	ÜRETİCİ KURUM	2006 DAĞITIM	2007 DAĞITIM	2008 ÜRETİM
BUĞDAY	KAMU	179.500	114.000	198.000
	ÖZEL+KOOPERATİF	25.000	59.000	140.000
	TOPLAM	204.500	173.000	338.000
ARPA	KAMU	20.700	14.000	17.100
	ÖZEL+KOOPERATİF	5.000	8.500	20.800
TOPLAM		25.700	22.500	37.900

Kaynak: Tarım ve Köy İşleri Bakanlığı

Çizelge 4. Pancar Kooperatiflerinin 2007 Yılı Hububat Tohumluğu Dağıtımı (Ton)

ÜRÜN TÜR/CİNSİ	TALEP (TON)	TAHSİS (TON)	FARK (TON)	TENKİS (TON)	SATILMAYAN
Ekmeklik Buğday	30.678	13.773	16.914	-	-
Makarnalık Buğday	9.218	634	8.584	-	-
Arpa	7.803	1.435	6.368	-	-
Tritikale	79	30	49	-	-
TİGEM GENEL TOPLAM	47.787	15.872	31.915	2.100	3.000
Özel Sektör Buğday	4.493	4.493	-	-	-
	370	370	-	-	-

Kaynak: Pankobirlik

2007 yılında yaşanan kuraklık dolayısıyla tohumluk üretimlerinde sıkıntılar yaşanmış ve hububat tohumluğunda yetersizlikler olabileceği öngörülmüş olmasına rağmen, başta TİGEM tarafından Pancar Kooperatifleri, Tarım Kredi Kooperatifleri ve Bayilere tahsis edilen tohumlukların tamamı satılmamıştır. Tohumculuk tarihinde beklenmeyen bir olgu 2007 yılında yaşanmıştır.

2007-2008 Yılı Hububat Tohumluk Üretim Faaliyetleri

Son yıllarda sertifikalı tohumluk kullanımını özendirme amacı ile Devletçe verilen destekler, tohumluğa olan talebi oldukça artırmıştır.

Kooperatiflerimizin ortakları ile yapacakları sözleşmeli üretim programı çerçevesinde üretim yapmaları durumunda ortaklarımızın tohumluk taleplerinin karşılanmasında daha etkili olacaklardır. Böylece her kooperatif kendi yöresinde yaygın olan çeşitlerin üretimini yapacağı için tohumda pazarlanma zorluğu da kendiliğinden ortadan kalkacaktır. Gelecek yıllarda tohumluk talep miktarını karşılaması, kooperatiflerimizin ciro artırım ve kar yapması ile kooperatif ortaklarının yeterli miktarda kaliteli hububat tohumluğu temin edebilmeleri için kooperatiflerimiz nezdinde uygulanmak üzere bu proje hazırlanmıştır...

2007-2008 dönemi için Kooperatiflerimiz tarafından üretim planları gerçekleştirilmiş, üretim için gerekli olan çeşitli döl kademelerinde tohumluklar temin edilmiş, çeşit sahibi kuruluşlar ve üreticiler ile sözleşme imzalanıp, üretimler gerçekleştirilmiştir.

Bilindiği gibi Sözleşmeli Hububat Tohumluğu üretiminin yapılmasındaki asıl amaç, ortaklarımızın ihtiyacı bulunan kaliteli hububat tohumluklarının daha etkin bir şekilde temin edilmesidir.

Bu sebeple; kooperatiflerimiz, ihtiyaçları olan tohumları temin ederek ortaklarına dağıtımında yeterli aktiviteyi gösterebilmesi için Birliğimiz aracılığı ile tohumluk üretimine başlamaları temin edilmiştir. Bu kapsamda; kooperatiflerimiz Birliğimiz organizatörlüğünde tohumluk üretim çalışmalarına 18 Kooperatiflerimizle başlamış olup; 2007-2008 üretim yılı tohumluk üretim projesi hazırlanarak uygulamaya konulmuştur.

2008 yılı için; 54.650 kg Orijinal 2 kademede, 231.750 kg Anaç Kademede, 402.775 kg sertifikalı 1 kademede, 162.000

Çizelge 5. 2007-2008 Dönemi Pancar Kooperatiflerinin Tohumluk Üretimleri

KOOPERATİF	ÇEŞİT SAYISI	ÇİFTÇİ SAYISI	TOHUM MİKTARI (kg)	ALAN (DEKAR)	ÜRETİLEN TOHURLUK *
ADAPAZARI	2	13	10.000	400	176
ANKARA	4	13	15.810	843	226*
AKŞEHİR-ILGIN	4	120	222.500	9.306	1.600*
AFYON	3	36	49.450	1.816	-
BALIKESİR	5	10	17.000	787	250*
BURDUR	2	16	13.550	537	170
ÇORUM	2	7	10.000	400	50
DINAR	3	19	29.950	1.067	-
ERZİNCAN	1	22	21.350	899	112
ESKİŞEHİR	2	5	12.800	625	150*
KAYSERİ	7	152	235.150	8.938	612
KONYA	6	55	86.700	4.273	1.200*
KÜTAHYA	1	21	14.525	565,5	-
SAMSUN	1	10	5.000	212	49
SIVAS	4	34	141.650	6.305	854
TURHAL	3	11	11.200	384	62
YOZGAT	4	10	16.000	703,7	180*
TOPLAM		554	912.635	36.792	5.691

*Sertifikalar alınmadığından tahmini

kg sertifikalı 2 kademede olmak üzere Toplam: 918.735 kg hububat tohumu üretim amacı ile tedarik edilmiştir.

Kooperatiflerimizce planlanan tohumlukların üretilebilmesi için ihtiyaç duyulan tohumluk materyalleri tohumluk Araştırmacı ve Üretici Kuruluşlardan temin edilmesi yolundaki çalışmalar yapılmış ve bu kuruluşlar ile kooperatiflerimiz arasında üretim sözleşmeleri hazırlanarak imzalanmıştır.

Artan sayıda Pancar Kooperatiflerinin artan miktarlarda tohumluk üretimlerini, daha fazla sayıda çiftçilerle sözleşmeli üretimle gerçekleştirmeleri için gerekli olabilecek eğitim, yönlendirme ve organizasyon faaliyetlerine ağırlık verilecektir.

Pankobirlik ve Pancar Kooperatiflerinin Tohumculuk ve Tarımsal Ar-Ge Stratejisi

- Tohumluk üretim çalışmalarında Pancar Kooperatifleri olarak daha etkin bir şekilde yer alınmasına yönelik planlamalar yapılmaktadır.
- PANKOBİRLİK'in tohumluk üretici ve araştırmacı kuruluş yetkisini alması halinde,

öncelikle yerli ve yabancı bazı hububat çeşitlerinin ıslahçı haklarının Pankobirlik'çe, Pancar Kooperatiflerince veya BETA tarafından alınması ve bunların tohumluklarının üretilmesi planlanmaktadır.

- Pankobirlik'çe firmalarla yapılan bayilik sistemi çerçevesinde, Kooperatifler tarafından doğrudan firmalardan alınan tohumluklar, ortaklarına dağıtmaktadır.
- Mümkün olduğunca bayiliği olmayan firmalardan tohumluk alınmamalıdır.
- Güvenilir çalışmayan kuruluşlardan tohumluk alınmamalıdır.
- Sözleşmeli tohumluk üretimi yanı sıra, sözleşmeli ürün üretimi modeli ile de mevcut üretilenler yanında, ülke politikası çerçevesinde üretilmesi istenen ürünler de, (kanola, aspir, nohut, ayçiçeği ve soya gibi) Pancar Kooperatiflerinin özel sektörle yapacağı sözleşmelerle önemli üretim miktarları gerçekleştirilmesi,
- Sözleşmeli üretim modeli Pancar Kooperatiflerinin iştiraki olan kuruluşların hammadde ihtiyacının karşılanması için de kullanılmaktadır ve yeni tarımsal sanayi yatırımlarında da bu model kullanılabilir.
- 5553 Sayılı Tohumculuk Kanunu hükümleri gereği kurulacak olan "Tohum Dağıtıcıları Alt Birliği"ne kurucu üyeliği için müracaat edilmiş ve Tarım ve Köyişleri Bakanlığı tarafından kabul edilerek yetkilendirme yapılmıştır. Kurulan "Tohum Üreticileri ve Sanayicileri Alt Birliği" ile "Tohum Dağıtıcıları Alt Birliği"

üyelikleri için Kooperatiflerimizin ilk seçimli genel kurula katılacak şekilde müracaatları olmuş olup, bazılarının önemli evrak eksiklikleri bulunmaktadır. Hububat ve diğer ürünlerin tohumluk üretiminde, Kooperatif çalışanları ve üyelerinin eğitimleri ve becerilerinin geliştirilmesiyle özel ve kamu sektörü için sözleşmeli tohumluk ve ürün üretimi arayışları ve çalışmalarına stratejik önem verilmekte olup, bu yöndeki arayışlara hız verilecektir.

- Çeşit demonstrasyonu ve tohumluk üretiminde kooperatif çalışanlarının koordinasyonu, eğitimi ve teknik danışmanlık verilmesi,
- Belli kooperatiflerin öncelikle belirli tahıl çeşitlerinin tohumluk üretimleri üzere, belirli ürünlerin tohumluklarını kendileri ve diğer kooperatifler için gerçekleştirmesi; böylece tohumculukta işbölümü ve ihtisaslaşmanın sağlanması,
- Alt yapısı uygun olan kooperatiflerin tohumluk üretimlerini artırmaları veya üretime girmeleri,
- Tohumluk üreten kooperatiflerin çoğu zamanını tohumculuğa ayıran teknik eleman tahsis etmeleri ve gerektiğinde teknik eleman takviyesi,
- Arazide üretimin kontrol ve denetimlerinin etkin yapılması, fazla masraf getirecek gezilerden ve işlemlerden kaçınılması,
- Bölge kooperatiflerin Pankobirlik'le ortaklaşa üretecekleri çeşitleri belirlemesi,

- Selektör, depo ve silo tesisi için hibe projelere ağırlık verilmesi,
- Tohumculukla birlikte, bu ürünlerin sözleşmeli üretim ve çiftçiden ürün satın alınması modelleri üzerinde de ağırlık verilmesi,
- Serbest bayilerle rekabet edilebilmesi, Sözleşmeli üretim yaptırılacak üreticilerin "Tohum Yetiştirici" belgelerinin alınmasında ve "Tohum Yetiştiricileri Alt Birliği"ne üye olmalarına yardımcı olunması, Sözleşmeli üretici bulunmadığı durumlarda arazi kiralama yoluna gidilmesi. Önerilmekte ve önemli görülmektedir...
- Tohumluk üretiminde;
- Öncelikle serin iklim tahılları serbest çeşitler üzerinden tohumluk üretimi yapan,
- Serin iklim tahıllarında kendi çeşitlerine de sahip olup tohumluk üreten, TİGEM, kamu kuruluşları ve özel sektör çeşitlerinden kendisi ve onlar için sözleşmeli her sınıfta tohumluk üreten, bir yapıya kavuşulmasını kısa dönem,
- Tohumluk üretiminde;
- Ürün ve çeşit bazında tohumluk üretiminde ihtisasa gidilmesi,
- Kooperatiflerimizce bazılarının tohumlukları satılmaya başlanan, başta enerji bitkileri olmak üzere, diğer ürünlerde de kooperatif üyelerine satmak ve diğer kamu ve özel sektör kuruluşlarına da sözleşmeli üretim yapmak üzere tohumluk üretimine girilmesini, Orta ve uzun dönem hedefi olarak benimsenmiştir.

10

DÜNYA YENİLENEBİLİR ENERJİ KONGRE'Sİ ARDINDAN...

İngiltere'nin Glasgow kentinde yapılan 10. Dünya Yenilenebilir Enerji Kongresine Birliğimizi temsilen APK Müdür Yardımcısı Dr. F. Figen AR katılmıştır.

İngiltere Birinci Bakanı (İskoçya Başbakanı) (Rt Hon. Alex Salmond), AB Enerji Komisyonu Başkanı (Raffaele Librali), ISESCO (İslami Eğitim Bilimsel ve Kültürel Organizasyonu) Genel Müdürü (Dr. Abdullaziz Altwaijri) ve UNESCO Yenilenebilir Enerji ve Çevre Programı Genel Müdür Yardımcısının yaptığı açılış konuşmalarıyla başlayan kongrede Biyokütle Enerjisi, Güneş-Termal Enerjisi, Güneş Enerjisi Teknolojisi, Rüzgar Enerjisi, Deniz-Dalga Enerjisi, Yakıt Pilleri, Hidrojen Enerjisi ve Yenilenebilir Enerji Politikaları tartışılmıştır.

Kongrede edinilen izlenime göre, yenilenebilir enerji teknolojileri ve politikaları, Tanzanya'dan Amerika'ya kadar pek çok farklı sosyo-ekonomik yapıya sahip ülkede son derece önemli bir konudur. Ülkelerin

tümü yakın bir gelecekte tükenen fosil enerji kaynaklarına alternatif enerji kaynakları arayışı içerisinde oldukları, Bir petrol ülkesi olan Birleşik Arap Emirlikleri'nde (Abu-Dabi) ve petrol ve doğal gazı sahip İran'da (Tahran) bile güneş enerjisi projeleri yürütülmektedir. Genelde tüm ülkelerin orta ve uzun vadede yenilenebilir enerji kullanım

hedefleri bulunmaktadır. Örneğin Almanya 2050 yılında elektriğin %75'ini, İngiltere 2010'da %10'unu, 2015'de %15'ini yenilenebilirlerden karşılamayı hedeflemektedir. Ayrıca, İngiltere 2020 yılı için üreteceği çöpü ve bu çöpten elde edeceği enerji miktarını bile bugünden öngörmektedir.

Biyoyakıtlar büyük küçük her ülkenin enerji portföyünde yerini almış durumdadır. Günümüz teknolojiyle üretilen ve birinci kuşak olarak adlandırılan biyoyakıtların

Ülkelerin tümü yakın bir gelecekte tükenen fosil enerji kaynaklarına alternatif enerji kaynakları arayışı içerisinde oldukları.

Biyoetanol birinci kuşak biyoyakıtların en etkili olarak dikkat çekmektedir. Biyoetanolün sadece ulaştırma yakıtı değil, yakın zamanda elektrik ve ısı üretimi uygulamalarında da uygun bir yakıt olacaktır.

üretimlerinin yanı sıra ikinci kuşak (lignoselülozik) biyoyakıtlar, yani hammaddeleri gıda dışı ürünler olan biyoyakıtlar konusundaki çalışmalar ve araştırmalar hızlı bir şekilde sürmekte ve bu konudaki araştırma-geliştirme çalışmalarına büyük bütçeler ayrılmaktadır. Amerika ve Avrupa Birliği ülkeleri başta olmak üzere gelişmiş ülkelerin yanı sıra gelişmekte olan ülkelerde de benzer çalışmalar yürütülmektedir.

Örneğin Endonezya'da şeker kamışı atığı olan bagastan biyoetanol üretimi üzerine çalışılmaktadır. Brezilya'nın Petrobras firması biyodizel, biyoetanol ve H-oil (petrolle bitkisel yağ karışımı) üretiminin yanı sıra ikinci kuşak biyoyakıtlar için araştırma geliştirme çalışmaları yapmaktadır. Biyoetanol birinci kuşak biyoyakıtların en etkili olarak dikkat çekmektedir. Biyoetanolün sadece ulaştırma yakıtı değil kojenerasyon (elektrik ve ısı üretimi) uygulamalarında da uygun bir yakıt olabileceği Çek Cumhuriyeti'nden bir katılımcı tarafından sunulmuştur.

Tayvan'da tatlı patatesten biyoetanol üretilmektedir. Hektar başına 30 ton tatlı patates hasat edilmekte, 1 ton tatlı patatesten 150 ton biyoetanol üretilmektedir. Bununla birlikte hektar başına biyoetanol verimi şeker pancarına göre daha düşük olup, 4500 ton'dur.

Hindistan, Endonezya, Filipinler gibi gelişmekte olan ülkelerde yemeklik yağ olarak kullanılmayan jatrofa bitkisinden biyodizel üretimi ön plana çıkmaktadır. Jatrofa 1. ve 2. kuşak biyodizel üretiminde bir köprü olarak nitelendirilmiştir. Hindistan'da yine gıda

Neem Ağacı

olmayan neem ağacından biyodizel üretimi araştırma amaçlı yapılmış ve başarılı olmuştur. Neem ağacı Bangadeş, Hindistan, Miamar ve Pakistan'da yetişen tropik ve yarı tropik bölgelere özgü bir ağaçtır. Neem ağacı çabuk büyüyen bir ağaç olup kısa sürede 15-20 m uzunluğa ulaşmaktadır. Nadiren de olsa 35-40 m'ye kadar uzayabilmektedir. Zehirli bir bitkidir. Meyvesi yağlıdır. Yapraklarının pek çok hastalığa iyi geldiği söylenmektedir.

Biyodizel üretiminde geleneksel yöntem olan transesterifikasyon yönteminin yerine heterojen katalizörlü üretim yöntemlerinin daha az atık ve daha enerji verimli üretim yöntemi olduğu pek çok araştırmacı tarafından vurgulanmıştır. Farklı katalizörlerle yapılan üretim çalışmaları anlatılmıştır. Deniz yosunlarından (alglerden) biyoyakıt üretimi konusunda pilot ölçekli tesisler kurulmuştur. Havuzlarda yetiştirilen yosunlar karbondioksit ile beslenmektedir. Bu nedenle havuzların termik santrallerin veya enerji yoğun sanayilerin yanına kurulmaları iklim değişikliğini önleyici bir önlem olarak da değerlendirilmektedir. Mikroalglerden biyodizel, makroalglerden biyoetanol üretimi mümkündür.

Eskişehir- Anadolu Üniversitesi öğretim üyesi Y.Doç.Dr. Özlem Onay sütleğen ve kömürden laboratuvar ölçeğinde petrol yerine geçebilecek bir biyoyağ elde etmiştir. Aynı kişinin yaptığı diğer bir sunuda da laboratuvar

ölçeğinde aspir piroliz edilerek biyopetrol elde edilmiştir.

Deniz-Dalga ve Gelgit enerjisi pek çok araştırmacı tarafından çalışılan bir konudur. Bu konuda dünyada 100'den fazla proje yürütülmektedir. Norveçte yapılan bir araştırmaya göre dalga enerjisinden elektrik üretiminin maliyeti 15-45 cent/kWh, gelgit enerjisinden elektrik üretiminin maliyeti 18-80 cent/kWh'dir.

Çukurova Üniversitesi'nden kongreye katılan Profesör Dr. Halime PAKSOY; Güneş enerjisinden faydalanılarak ısının yer altında depolanması ve bu ısının kış aylarında seraların ısıtılmasında kullanımına yönelik sunum yapmıştır.

Rüzgar enerjisi her ne kadar teknolojisi gelişip ticari hale gelse de hala teknolojik gelişimler üzerine çalışmalar devam etmektedir. Özellikle kanat tasarımları konusunda araştırmalar sürdürülmektedir.

2030-2040 yıllarında dünyanın toplam enerjisinde petrol, doğal gaz, rüzgar ve biyokütle payının düşeceği buna karşılık güneş enerjisi payının artacağı söylenmektedir. Çünkü rüzgar yöresel potansiyele sahiptir. Yıllar bazında potansiyelin tümü kullanılsa bile artan enerji ihtiyacı karşısında payı azalacaktır. Benzer bir durum biyokütle için de geçerlidir. Zaten petrol, doğal gaz ve kömürün belli bir ömrü vardır. Ancak güneş sürekli kullanılabilir bir kaynak olarak görülmektedir.

Çoğu Çin'de olmak üzere dünyada 50 milyon ev güneş enerjisinden faydalanmaktadır. Dünyadaki güneş-ısı pazarının %50'si Almanya'ya aittir. Güneş enerjisinden ısı üretmenin yanı sıra soğutmada da güneş enerjisinden faydalanma teknolojileri geliştirilmektedir. Bunların ötesinde güneş enerjisinden elektrik üretimi ile ilgili pek çok çalışma ve proje yürütülmektedir. 1997 yılında 100 MW olan güneş enerjisi kurulu gücü 2007 yılında 10 000 MW'a ulaşmıştır. İlk ticari tesisler ABD (Nevada) ve İspanya'da 2006-2007 yıllarında hizmete girmiştir. İran 1997 yılında başladığı fizibilite çalışmalarının ışığında 2 yıl önce Güneş Santrali projesi başlatmıştır. Projenin 2010 yılında bitirilmesi planlanmaktadır.

Hidrojen enerjisi teknolojisi yavaş ilerlemektedir. Ancak 2050 yılından sonra füzyon enerji ile dünyanın enerji ihtiyacının tümünün karşılanabileceği bildirilmektedir.

Bununla birlikte İtalya'da yapılan bir çalışmada yakıt hücrelerinde hidrojen yerine biyoetanol kullanılması olumlu sonuç vermiştir. Böylece hidrojenin

üretimine uygun türbinler ve hidrokarbon döngüleri geliştirilmektedir. Ancak jeotermal kaynağın içindeki kontaminantlar (CO₂, SH₂, H₂S) kaynağın sürdürülebilirliği için önemli parametrelerdir. İzlanda'da kontaminant konsantrasyonları çok düşüktür.

Kongre süresince enerji üretiminde ve kullanımında kadınların fonksiyonu ayrı bir bölüm olarak ele alınmıştır. Ayrıca mimari yaklaşım konusunda geniş oturumlar yapılmıştır. Mimari yaklaşımlar farklı seçenekleri gündeme getirmektedir.

Her sene soğutma için harcanan para, ev başına 100 Avro artmaktadır. Bu değer m² başına 0,6 Avro, insan başına 12,5 Avro'ya denk gelmektedir. Bu rakamlarda iklim değişikliğinin etkisi ve yaşam standartları etkendir. Yeşil alanlar soğutma için yardımcıdır. Çatıların yeşillendirilmesi soğutma için bir yöntemdir. Yine çatıların doğal yansıtıcılarla kaplanması 5 oC'lik sıcaklık farkı yaratmaktadır. Yansıtıcı boyalı kaplamalar son yıllarda ucuzlamıştır. Yazın en uygun iç mekan sıcaklığı 29 oC olmalıdır.

1970'lerde tasarlanan bir bina yılda 300 kWh/m² enerji tüketirken 1990'lı yıllarda bu değer 15 kWh/m²'ye kadar düşmüştür. Günümüzde pasif yöntem denilen doğal yöntemler kullanılarak bu değer 5 kWh/m²'ye kadar indirilmiştir.

depolanmasındaki sorunun çözülebileceği bildirilmiştir. Konuyla ilgili çeşitli katalizörler geliştirilmektedir. Diğer yandan biyogazın da hidrojen teknolojisinde kullanımıyla ilgili bir sunu İsveç'li bir katılımcı tarafından yapılmıştır. Atık su arıtma tesisi yanına kurulan 5 kW'lık yakıt hücreli bir kojenerasyon sistemi biyogazla beslenmiştir. Kojenerasyon verimi beklenenden yüksek çıkarak %50, hücre verimi %30 olarak tesbit edilmiştir. ENER-G firması tarafından yapılan sunuda Türkiye'de de çeşitli biyogaz projelerinin (İstanbul, Bursa, Gaziantep) yürütüldüğü bildirilmiştir.

Jeotermal enerjiden en fazla yararlanan ülke İzlanda'dır. Şu anda 6 jeotermal santralında 485 MW elektrik üretilmektedir. Üretim kapasitesinin 1 MW'a çıkartılması hedeflenmektedir. Jeotermal enerji devlet desteğine ihtiyaç duymayan, ekonomik ve rekabetçi bir yenilenebilir enerji seçeneği olarak sunulmuştur. Düşük sıcaklıktan elektrik

Yapay TATLANDIRICILAR Hakkındaki GERÇEKLER !

Yapay Tatlandırıcılar Nelerdir?

Rejim yaptığınız zamanlarda üzerinde "şekersiz" yazan birçok yiyecek ve içecek size çok çekici gelebilir. Bazen şekersiz yazan ürünler ne şeker ne de başka bir madde ile tatlandırılmamış demektir. Bazen ise yapay tatlandırıcı kullanılarak tatlandırılmış olabilir. Sadece Amerika'da yapay tatlandırıcı kullanma oranı tüm nüfusun %75'inden fazladır. Yapay tatlandırıcılar belki güvenli olabilir, peki gerçekten sağlıklılar mı?

Eğer;

- 1: Aşırı yemek yemenize neden oluyorsa
- 2: Çok fazla boş kalori tüketmenize neden oluyorsa
- 3: Beslenme değerlerinizi ihmal etmenize sebep oluyorsa

Sizin için sağlıklı değildir. Bununla beraber yapay tatlandırıcıların uzun vadeli kötü etkilerinden daha tam olarak emin değiliz. Peki, bu yapay tatlandırıcılar nasıl oluyor da sağlıklı beslenme alışkanlıkları kazanmamıza neden oluyorlar.

Tüm izinleri alınmış ve satışına izin verilen tüm yapay tatlandırıcılar kliniklerce test edilmiş ve tüm insanlara olmasa da büyük çoğunluğa karşı güvenli olduğu kanıtlanmıştır.

Özel diyet ve beslenme programı uygulayan kişilere karşı güvenli olmayabilirler. Bununla beraber eğer bir ürün, üzerinde

devlet izni taşıyorsa, bu o ürünün sadece güvenli olduğunu belirtir, sizin için en sağlıklı seçenek olduğunu değil...

Yiyecek ve içeceklerde kullanılan tatlandırıcılar sağlık açısından güvenli de olsa size birçok yoldan sağlıksız beslenme alışkanlıkları kazandırıyor olabilirler.

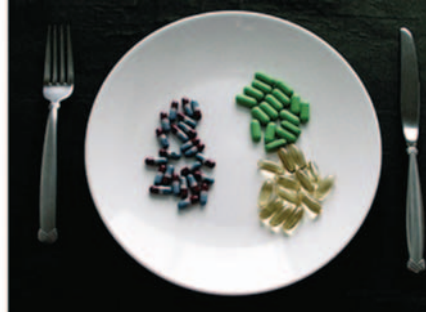
Aşırı Yemeye Neden Olurlar mı?

Şimdi beslenme programınıza yapay tatlandırıcı katmadan önce üzerine düşünmeniz gereken birkaç noktayı açıklıyoruz:

Şeker yerine tükettiğiniz tatlandırıcılar kalori alımını düşürmede kolay bir yol gibi görünebilir değil mi? Aslında değil. Belki kilo almamanızı sağlayabilirler ama genel olarak gerçekten sağlıklı kilo vermenizde bir yarar sağlamazlar.

Şeker yerine yapay tatlandırıcı kullanmayı alışkanlık haline getirdiğinizde şekere karşı dayanılmaz bir açlık duymaya başlarsınız.

Böylece yapılan bazı çalışmaların bize gösterdiği doğrultuda, yapay tatlandırıcılarla tatlandırılmış yiyecek ve içecek tüketiminizi artırırsınız. Eğer gerçek şeker tüketmiyorsanız, tükettiğiniz besinlerin oranı artar.

Hayvanlar üzerinde yapılan çalışmalarda, yapay tatlandırıcıların vücudun kalori tüketim sistemini bozduğunu ve böylece daha fazla yiyecek tüketip aslında ihtiyacından fazla kalori almasına sebebiyet verdiğinin belirtileri ortaya çıkmıştır.

Bununla beraber yapay tatlandırıcılar ve vücut iştahı arasındaki direkt ilişki daha kesin olarak kanıtlanmamıştır. Seçtiğiniz yapay tatlandırıcının markası ne olursa olsun toplamda yiyecek ve içeceklerden aldığınız kaloriyi ölçmelisiniz.

Yapay tatlandırıcılar bu "kalori" miktarını yukarıya çekebilirler. Çünkü içinde şeker olmamasının rahatlığı ile "düşük kalorili" olduğunu düşünüp aşırı yemek yemeye ve içecek tüketmeye başlırsınız. Eğer zayıflamak istiyorsanız yiyeceklerdeki şeker oranını tatlandırıcılar ile değiştirip ölçüm yapmayın. Bunun yerine toplamda aldığınız kalori miktarlarını ölçerek doğru değerlere ulaşabilirsiniz.

Besin Değerleri Dengesi

Şekere karşı olan açlık gayet normaldir. İnsanlar doğaları gereği şekerli yiyeceklerle iştah duyarlar. Fakat şeker ihtiyacınızı pastalar ve tatlılardan karşılıyorsanız (şekersiz olsalar bile) bu sizin çok fazla miktarda boş kalori aldığınızı ve gerekli besin maddelerini tüketmediğinizi gösterir. Eğer pastaları, dondurmaları, tatlıları ve kurabiyeleri şekersiz olarak tüketiyor bile olsanız bu hala sizin aşırı kalori tükettiğinizi, gerçekten gerekli besin maddelerini ise tüketmediğinizi göstermektedir.

Bunların yerine:

- * Şekersiz jöle
- * Diyet içecekler
- * Şekersiz dondurma

Bunları deneyin:

- * Bir avuç çilek
- * Taze sıkılmış portakal suyu veya elma suyu
- * Sütle karıştırılmış ve içine az miktarda fındık eklenmiş, dondurulmuş içecekler.

En favori yiyecek ve içeceklerin şekersiz versiyonlarını aramak yerine onları besin değerleri açısından zengin yedekleriyle değiştirin. Taze meyveler doğal şeker tüketmek için mükemmel örnekler olabilir. Aynı zamanda vücudunuz için gerekli olan

Hayvanlar üzerinde yapılan çalışmalarda, yapay tatlandırıcıların vücudun kalori tüketim sistemini bozduğunu ve böylece daha fazla yiyecek tüketip aslında ihtiyacından fazla kalori almasına sebebiyet verdiğinin belirtileri ortaya çıkmıştır.

vitaminler ve besin maddelerini de sağlayarak hastalıklara karşı savaşta sizi güçlü tutar, yaşlanmaya karşı vücudunuzu korur.

Bununla beraber tüketeceğiniz böğürtlen ve ahududu sayesinde vücudunuz için gerekli gıda lifini almış olacaksınız ve yapay tatlandırıcı içeren diğer yiyeceklerden alacağınız boş kalori riskini de azaltmış olacaksınız. Gıda lifi oranından zengin yiyecekler açlığınızı bastırmada size yardım eder ve kilo vermenizi kolaylaştırır.

Eğer en favori içecekleriniz gazozlar ve meyveli sodalar ise, bunların tamamen şeker ve boş kalori içerdiğini unutmayın. Gazoz türü içeceklerin diyet için üretilmiş versiyonlarını kullanabilirsiniz fakat ondan önce bunların yerine geçebilecek ve aynı zamanda daha besleyici olan taze sıkılmış meyve suları, yağsız süt, su ve bitkisel çaylar gibi seçenekleriniz olduğunu unutmayın

Kaynak

Real Age Diyet ve Beslenme Merkezi
<http://www.realage.com.tr/tr/rainet/Individuallgroupmakaleview.aspx?ID=89>

'Sıfır şeker' kola reklamları ALDATICI BULUNUP YASAKLANDI...

Türk-İş'e bağlı Şeker-İş Sendikası'nın yaptığı şikayeti değerlendiren Sanayi ve Ticaret Bakanlığı Reklam Kurulu, Coca Cola ve Pepsi firmaları tarafından piyasaya sürülen ve "sıfır şeker-şekersiz maksimum tat" sloganlarıyla tanıtılan ürünün reklamlarının "tüketicileri yanıltıcı ve aldatıcı" nitelikte olduğuna karar verdi. Reklamlar yayından kaldırılırken, Coca-Cola ve Pepsi'ye idari para cezası kesildi

Sanayi ve Ticaret Bakanlığı Reklam Kurulu Başkanlığı, Türk-İş'e bağlı Şeker-İş Sendikası'nın yaptığı şikayet üzerine, Coca Cola ve Pepsi firmaları tarafından piyasaya sürülen ve "Sıfır şeker-şekersiz maksimum tat" sloganlarıyla tanıtılan ürünün reklamlarının "tüketicileri yanıltıcı ve aldatıcı" nitelikte olduğuna karar verdi. Kurul, söz konusu reklamları yayından kaldırırken, iki firmaya idari para cezası verilmesini kararlaştırdı.

Türk-İş'ten yapılan açıklamada, Şeker-İş Sendikası'nın, Coca Cola ve Pepsi firmaları tarafından piyasaya sürülen ve "Sıfır şeker? Şekersiz maksimum tat" sloganlarıyla tanıtılan ürün reklamlarının yasaya aykırı olduğu gerekçesiyle durdurulması ve gerekli yasal işlemlerin yapılması istemiyle 4 Nisan'da Reklam Kurulu'na şikayet başvurusunda bulunduğu hatırlatıldı. Şeker-İş'in yanı sıra Pankobirlik ve Kayseri Şeker Fabrikası A.Ş.'nin de bu konu ile ilgili başvuru yaptığına dikkat çekilen açıklamada, konunun Reklam Kurulu'nun 12 Ağustos'ta yapılan toplantısında ele alındığı kaydedildi. Reklam Kurulu'nun Pepsi ve Coca Cola tarafından piyasaya sürülen ürün reklamlarının tüketicileri

yanıltıcı ve aldatıcı nitelikte olduğu hükmüne vardığı belirtilen açıklamada, "Reklam Kurulu, bu şikâyetle ilgili olarak söz konusu ürünlerde hiç şeker bulunmadığı izleniminin yaratıldığı ve dolayısıyla bahsi geçen reklamların tüketicileri yanıltıcı ve aldatıcı nitelikte olduğuna, bu durumun yasaya aykırı olduğuna hükmetmiştir. Kurul, reklamları veren Coca-Cola Meşrubat Pazarlama Danışmanlık Sanayi ve Ticaret A.Ş. ve Pepsi Cola Servis ve Dağıtım Ltd. Şti hakkında ulusal düzeyde (60 bin YTL) idari para ve anılan reklamları durdurma cezaları verilmesini kararlaştırdı" denildi.

"PANCAR ŞEKERİ KÖTÜ ÜRÜN MÜŞ GİBİ GÖSTERİLİYOR"

Zero (sıfır) şeker veya şekersiz maksimum tat gibi sloganlarla piyasaya sürülen ve birden fazla kimyasal tatlandırıcı çeşidini içinde barındıran bazı ürünler ile içeriğinde şeker yerine nişasta bazlı şeker (NBS) kullanılan ürünler için yapılan yanıltıcı reklamlar yoluyla pancar şekerinin kötü ürünmüş gibi gösterilmeye çalışıldığı ifade edilen

açıklamada, pancar şekerinin, Genetiği Değiştirilmiş Organizma'lı (GDO) nişasta bazlı tatlandırıcılar veya kimyasal tatlandırıcıların aksine insan sağlığına dost ve tamamen doğal tatlandırıcı olduğu vurgulandı. Açıklamada şöyle denildi:

"Günümüzde, elde edilen ürün miktarının artırılması, zararlılarla mücadele edilmesi gibi gayelerle geliştirilen ve genetik yapısının değiştirilmesi nedeniyle GDO'lu olarak adlandırılan ürünlerin ve tamamen yapay olarak üretilen kimyasal tatlandırıcıların büyük bir bölümünün ciddi sağlık sorunlarına yol açtığı bilinmekte, etkisi tam olarak bilinmeyenler konusunda ise bu doğrultudaki endişeler giderek güçlenmektedir. GDO'lu ürünlerin ve kimyasal tatlandırıcıların çevre sağlığı yanında, insan ve diğer canlıların sağlığı açısından da alerjiden kansere, alzheimerdan deli danaya kadar pek çok risk taşıdığı ileri sürülüyor.

Kaynak: <http://www.milliyet.com.tr/>
02.09.2008

MISIR ŞURUBU İÇEREN MEŞRUBATLARIN ETİKETLENMESİNDE "DOĞAL" İBARESİNİN KULLANILMASINA DAİR ABD'DE YAŞANAN GELİŞMELER

Haber Tarihi : 2 Nisan 2008

Haber Kaynağı : FOOD USA navigator.com

Haber Başlığı : FDA: HFCS "DOĞAL" değil

ABD Gıda ve İlaç Teşkilatı (FDA)'na yapılan, Yüksek Fruktozlu Mısır Őurubunun(HFCS) "doğal" olup olmadığına dair bir başvuru üzerine; ürün değerlendirme ve etiketlemeden sorumlu teşkilat yetkilisi Geraldine June; Biz yüksek fruktozlu mısır Şurubu içeren ürünlerin etiketlenmesinde "doğal" ibaresinin kullanılmasını kabul etmiyoruz". "Yüksek fruktozlu mısır Şurubu üretiminde kullanılan enzimlerin, hazırlanması aŐamasında sentetik sabitleyici ürünlerin kullanılması, ürünlerin "doğal" olarak değerlendirilmesine dair politikamızla örtüşmüyor" dedi.

Yetkili ayrıca konuyu, "Buna ilave olarak, yüksek fruktozlu mısır Şurubu üretiminde substrat olarak kullanılan mısır niŐastası hidrozilatı, güvenli asit ve enzimlerle üretilebilir. Mısır niŐastası hidrozilatı eldesinde kullanılan asitlerin türüne bağlı olarak bu substratın kendisi "doğal" tanımı ile uyumlu olmayabilir. Bu nedenle de mısır niŐastası hidrozilatından üretilen yüksek früktozlu mısır Őurubunun etiketlenmesinde "doğal" teriminin kullanılmasına dair Şartlar karŐılanmayabilir." Şeklinde değerlendirildi.

Atesan Aybars

Yeni Dünya Düzeninde Tahılların Silah Olarak Kullanılması

1980 öncesi Arjantin çiftçileri tarafından kaliteli sebze ve et gibi gıdalar en az borçla sağlıklı bir şekilde yürütülüyordu. Ancak, küreselleşmede gıdanın üretilmesi silah olarak kullanılmaya başlanması Rockefeller/ Baba Bush-Menem işbirliği ile tetiklendi.

Böylece, küreselleşme yoluyla ülkelerin kendi kendini besleme olanakları sistemik olarak ortadan kaldırılmaya başlandı. Cargill, Monsanto, Dreyfus, Novartis, ADM gibi ÇUŞ'ler finansal sömürü yanında GDO (Genetiği Değiştirilmiş Organizmalar) projesi ile Arjantin'i kobay ülke olarak kullanmaya başladılar.

Sık sık gündeme getirdiğiniz IMF kaparı ve Arjantin'in borç batağına itilmesi (Türkiye'nin olduğu gibi) son derece çarpıcı olayları dikkat çekici bir şekilde ekrana getiriyordun. (özetlersek, 1970'lerde H.Kissinger'in Solje-Baden Bilderberg toplantısı ile petrol fiyatlarının -Yum-Kippur

savaşı ile dörde katlaması sonucunda New York ve Londra bankalarında elde edilen petro-dolarların gelişmekte olan ülkelere önce kredi şeklinde verilmesi ve ardından 1979'da ABD faiz oranlarının %300 artmasıyla çaresiz borçlu ülkelere IMF reçetelerini (ulusal duvarların yıkılması, özelleştirme ve yabancı sermayeye açma gibi) dayatmaları. Hatta borçların tahsilâtı için Büyük Britanya Başbakanı Thatcher'in (Folkland adaları) yaptığı görevde gösterisi hatırladadır. Bu küreselleşme olarak bilinen olgunun finansal yüzüdür. Ancak, Kissinger'in dediği gibi 'enerjiyi kontrol edersen ülkeyi, gıdayı kontrol edersen insanı kontrol edersin' sözü ile tarım politikasının Tarım Bakanlığına bırakılmayacak kadar önemli olduğu söylemi küreselleşme sürecinde asıl hedefin stratejik tahıl emtiasının stratejik bir opsiyon olduğunu göstermeye başladı. (İlk uygulama alanı Arjantin tarım alanları).

Kısa bir Arjantin geçmişi; Bilindiği gibi Peronist dönemde merkezi hükümet ve özel sektör ahenk içinde Skandinav örneği sosyal bir demokrat yapı içinde mutlu şekilde büyümesini sürdürdü. 1976'da Washington tertipli askeri darbe ile istikrar bozuluyor. Kissinger ve N. Rockefeller'in yakın arkadaşı amiral Cezar Guzetti tarafından 15.000 aydın, birçok işçi lideri ve muhalifler katledildi. Maliye bakanı Martinez de Hoz ile başlayan ulusal iradenin kırılması süreci El Turco lakaplı Menem ve Cavallo ile tam teslimiyete kadar - aynen ülkemizde olduğu gibi- yandaşların zenginleştirilmesi ile devam ediyor. Ama Arjantin'i bekleyen acı daha büyük.. Tarım'ın peşkeş çekilmesi; Biyoteknoloji yapıları ÇUŞ'lerin çıkarları için insanların kobay olarak kullanılması süreci başlatılıyor. Şu tespiti de yapmak gerek: Petrol ÇUŞ'leri sadece paraya ve bir ölçüde çevreye göz

dikerken biyoteknoloji ÇUŞ'leri insan yaşamını doğrudan deney tahtası olarak görüyorlar.

1991'de Cargill, Monsanto gibi biyoteknoloji kökenli ÇUŞ'lere genetiği değiştirilmiş ürünlerin Arjantin'de ekilmesi için izin verildi. (Menem'in sözde bilimsel Tavsiye Komitesi (Pseudo-Scientific Advisory Committee) ile ÇUŞ'lerin bir ajanı olarak görev yaparak Arjantin tarımını da gözden çıkardı. Girişimin lideri Monsanto GDO cinsi soya (Roundup Ready Soya) ile Arjantin'de 10 milyon hektar alana ekildi. Zirai mücadele'de genetiği değiştirilmiş bu tür soyanın ot ve böceklerden korunması için Monsanto'nun pahalı kimyasalları kullanıldı.

Dahası, Arjantin çiftçileri GDO'ların yeni sezonda ekim için pahalı tohumu da ÇUŞ'lerden almak zorunda. Ardından da GDO'ların 'Toplum Mühendisliği ve ABD baskısı' eşliğinde tüm Güney Amerika'ya yayıldı. Önceleri kaçak ya da karaborsa'da elde edilen bu tohumlara Brezilya'da Arjantinli futbolcu Maradona'ya atfen 'Maradona' tohumları deniliyor. Brezilya başkanı Lula de Silva dahi ÇUŞ'lerin ve ABD'nin korkunç baskısına dayanamadı.

Özel niteliği olan bu kimyasallar Monsanto, Cargill vs. tarafından ilkin ucuza verilip bağımlılık yaratıldı. Ardından yeni bir teknoloji ile 'kendini öldüren tohum'lar - terminatör- tasarlandı ve tohumu satın almak zorunda kalan çiftçilere bu çaresizlik yetmezmiş gibi yeniden El Turco Menem-ABD işbirliği ile tohumlar için yasa çıkarılıp

patent (Royalty Fee) ödemesi yapmak zorunda bırakıldılar.

Sonuçta oyun, fakirleşen ve GDO'larla emeğine fazla gerek kalmayan köylünün toprağı yasal yollardan ya da işbirlikçilerle çok düşük fiyat yada bedelsiz gasp edildi. 2004 itibarı ile Arjantin tarımı %48'i GDO olan soya ve bunun %97'si Monsanto'ya ait olan bir yapıya dönüştü. 1988-2003 arası Arjantin'in pek çok tarım ürünlerinin yanı sıra süt endüstrisi %50 geriledi ve daha bedelli olarak Uruguay'dan ithal edilir hale geldi. Genetiği değiştirilmiş organizmaların diğer doğal tarım ürünlerinin ve kümes ve büyükbaş hayvanların telef olması yada deformasyon sonucu yararsızlaşmış gıdaların insanlarda mide kanserine (Isveç trypsin araştırması), kusma gibi çeşitli hastalıklara yol açan zararları olduğu kanıtlanmıştır. Ama milyonlarca dolar yatırılan biyoteknoloji (aynı petrol ÇUŞ'leri gibi) yenedünya düzeninde kâr amaçlı çıkarları için vazgeçmeyeceklerdir. Nitekim Arjantin'de 20 yılda elde ettikleri başarıyı Irak'ta bir ay içinde elde ettiler.

2003 yılında G.W. Bush'un "Irak'ta demokrasinin tohumlarını ekeceğiz." demesi aslında "Monsanto'nun genetik mühendisliği ile elde edilen tohumları ekeceğiz." anlamındaydı.

Evet, Irak işgali ile herkes petrol ve 'Büyük Orta Doğu' projesi ile ilgilenirken arka planda yeni bir sömürü ve kontrol alanı olan biyoteknoloji tüm hızıyla yenedünya düzeninde yerini alıyordu. 'Kissinger & Associates' şirketinin başına getirilen Paul Bremer, ABD adına Irak'ın da başına getirildikten sonra

Irak adına düzenlediği yeni yasalarla (Coalition Provisional Authority - Irakın Geçici Koalisyon Yönetimi www.cpa-iraq.org/regulations/#orders), Iraklı çiftçilerin refüze edemeyecekleri bir teklifte bulundu. Ya bizim genetiği değiştirilmiş tohumlarımızı satın alırsınız ya da ölürsünüz. Nitekim yıllarca ambargo altında kalan ve istila sonrası perişan olan Iraklılar, Geçici Koalisyon yönetimi ile bir gecede yeryüzünün en izole ülkesi olmaktan çıkıp ÇUŞ'lere serbest ve en açık bir pazar haline getirildi. Şimdi, 10.000 yıldan bu yana dünyaya en güzel tohumları üreten Fırat-Dicle havzası yerine Monsanto'nun zehirli tohumlarını satın almak zorunda... Hem de Bremer'in 'şok terapi' adı altında tüm uluslararası yasalara aykırı olarak.

Türkiye de artık topun ağzında. Tohumculuk yasası AKP'nin AB uyum yasaları dayatması ile değiştirilmekte ve yandaşları ile birlikte ÇUŞ'lere yol açılmaktadır. Çiftçinin tohum ayırma hakkı elinden alınmakta, tüketici olarak bizler tükettiğimiz gıdalarda GDO etiketlerini bile görmemekteyiz. Şimdiden, Arjantin ve Irak gibi kobay olma yolunda mıyız?.

*Bu işler 1974'de Henry Kissinger'in çok gizli andıç'ı -NSSM 200- ile başladı (ABD'nin güvenlik ve deniz aşırı çıkarları için küresel nüfus artışının etkileri). <http://www.population-security.org/28-APP2.html> Referans, Seeds of Destruction (F.W.Engdahl)

Kaynak:

<http://www.bugday.org/printArticle.php?alD=2492>

Prof. Dr. Zeki ÖZER (Emekli Öğretim Üyesi)

Dr. İ. Özer ELİBÜYÜK (A. Ü. Ziraat Fakültesi, Bitki Koruma Bölümü, Ankara)

Doç. Dr. Hüseyin ÖNEN (G.O.P. Üniversitesi, Ziraat Fakültesi Bitki Koruma Bölümü, Tokat)

Öğr. Gör. E Arzu ELİBÜYÜK (G.O.P. Üniversitesi Tokat Meslek Yüksek Okulu, Tokat)

Sağlıklı Bir Yaşamdır, 2* Yabancı Otlar

Yabancı Otların Sağlığımızı Bakımından Önemi

1. Gıda Olarak Kullanılmaları
2. Çay Olarak Kullanılmaları
3. Baharat Olarak Kullanılmaları
4. Hastalık Tedavisinde Kullanılmaları

Yabancı otları gıda olarak kullanırken verdiği tadı, çay olarak kullanırken verdiği keyfi ve baharat olarak kullanırken de yiyeceklere kattığı lezzeti, hastalık tedavisinde ilaç olarak kullanılırken de rahatsızlığımıza bir çare olarak düşünürüz. Bunların genelde sağlığımız için ne kadar önemli olduğu hatıra gelmez.

Sağlıklı ortamlarda bulunan yabancı otlar bilinerek ve uygun şekilde alınmaları durumunda ister yiyecek ve içecek, ister baharat veya ilaç olarak alınsın mutlaka vücuttaki bir eksikliği tamamlar. Böylece kişinin sağlıklı kalmasını sağlar. Vücut güçlü olduğu sürece canlı ve cansız zararlı etmenlerden etkilenmez. Canlılardaki vücut

direncinin oluşumu aldığı gıdaya bağlı olarak değişir. Bundan 100 yıl kadar önce ortalama insan ömrü 50 -60 yılken, bugün gelişmiş ülkelerde bu sınır 75-85 yıl olmuştur. Yaşam düzeyi yükseldikçe ortalama yaş sınırı da

artmaktadır. Bitkiler içerdikleri maddelerin etkisiyle, yerinde ve uygun şekilde kullanılmaları durumunda bunu kullanan canlılara hayat ve sağlık verir.

Gıda Olarak Kullanılan Yabancı Otlar

Kültür bitkisi içerisinde bulunan yabancı otların büyük çoğunluğu gıda olarak kullanılmaktadır. M.S. 4-5. yüzyıllarda ölen insanların midelerinde bulunan tohumların ait olduğu bitkileri bugün yabancı ot olarak niteliyoruz (19). Bugün Türkiye'nin birçok yerinde hala birçok yabancı ot yiyecek olarak kullanılmaktadır.

Özer ve ark.(2004) yaptıkları bir çalışmada, 1994 - 2001 yılları arasında Tokat, G.O.P. Üniv. Ziraat Fak. Bitki Koruma Bölümü öğrencilerine doğum yerleri olan ilçelerinde yabancı otları gıda olarak nasıl faydalandıkları bitirme semineri olarak verilmiştir. Sonuçta; 15 familyaya ait 78 tür yabancı otları 242 yemek, 44 salata, 31 çay, 6 tatlı ve 3 turşu tarifi belirlenmiştir. Araştırma 24 il ve 43 ilçede yapılmıştır (20).

BİTKİNİN LATİNCE İSMİ	BİTKİNİN TÜRKÇE İSMİ	YAPILAN YEMEK SAYISI
<i>Sinapis arvensis</i> L.	Yabani hardal	18
<i>Urtica urens</i> L.	Isırgan otu, Dalagan	17
<i>Sonchus oleraceus</i> L.	Eşek marulu, Yalancı marul	15
<i>Arum maculatum</i> L.	Yılanıyastığı, Yılan bıçağı, Yılandili,	13
<i>Amaranthus retroflexus</i> L.	Kaba tüylü horozibiği,	12
<i>Stellaria media</i> (L.) Vill	Kuş otu, Serçe dili, Serçe yüreği	11
<i>Portulaca oleraceae</i> L.	Semiz otu, Pirpirim, Tokmakan	11
<i>Capsella bursa-pastoris</i> (L.)	Medik Çoban çantası	10
<i>Cenopodium album</i> L.	Akkazayağı, Sirken, Akpazı,	10
<i>Rumex crispus</i> L. Kıvrık	İabada , Evelik, Efelek	10
<i>Raphanus raphanistrum</i> L.	Yabani turp, Eşek turpu, Acırğa,	9
<i>Fumaria officinalis</i> L.	Hakiki şahtere, Tıbbi şahtere	9
<i>Taraxacum officinale</i> Web.	Aslan dişi, Radika, Kök sakızı	9
<i>Polygonum cognatum</i> Weiss.	Madımak	8
<i>Papaver rhoeas</i> L.	Gelincik, Gelin eli	8

Yabancı otlar ister yiyecek, ister içecek, ister baharat ve isterse herhangi bir rahatsızlığın giderilmesinde ilaç olarak alınmasında uygun şekilde kullanılırsa sağlıklı organları kuvvetlendirerek, rahatsız olan organları da sağlıklı hale getirerek tedavi ederler. Son zamanlarda, ülkemiz insanları özellikle kültür bitkisi dışındaki yabancı otların hangi rahatsızlıkları giderdiğini bilmek istemektedirler. Sağlıklı ürünlerle uygun beslenildiğinde yiyecek ve içecekler sağlık yönünden ilaç gibi etki ederler.

Aşağıda farklı şekilde kullanılan bu yabancı otlarından bazı örnekler vereceğiz

Çoban çantası (*Capsella bursa - pastoris* L.)

Tanımı: Tek yıllık veya kışlayan tek yıllık otsu bir bitkidir. 20-40 cm. kadar boylanabilir. Sap dallanmamış veya aralıklı olarak dallanmış olabilir. Tüysüz veya seyrek tüylüdür. Alt yapraklar rozet şeklinde, saplı, parçalı ve kenarları dişlidir. Almaşık olarak dişli bulunan üst yaprakların kenarları daha düz, parçasız ve yaprak ayası sapsız olarak gövdeyi sarmış durumdadır. Yaprakların üst düzeyi düz, alt düzeyi yıldız şeklinde tüylerle kaplıdır. Çiçekleri bir ana sap etrafında dizilmişlerdir. Çiçek sapı uzun, ince ve narindir. Taç yapraklar 2-3 mm. uzunlukta, ters yumurta şeklinde ve beyazdır. Çanak yapraklar ise 1-2 mm. uzunlukta ve yumurta şeklindedir. Çiçeklenmesi ilkbahar veya geç

sonbahardır. Meyve üç köşeli ve kalp şeklinde, 4-9 mm. boyundadır. Tohumlar 0.8-10 mm., uzunlukta, 0.3-0.5 mm., genişlikte ve 0.3 mm. kalınlıkta, ovalimsi yuvarlak şekilde sarımtırak kahverengi, üzeri düz ve mattır. Bir bitki 2000'den fazla tohum verebilir. Tohumlar toprak yüzeyine yakın çimlenir. Üremesi tohumladır. Çevre İstekleri: Azotça zengin, humuslu, tınlı ve kumlu gevşek toprakları sever. Tüm dünyaya yayılmıştır. Kışlık hububatta, meyve ve sebze bahçelerinde, çim alanlarında, döküntü alanları ve yol kenarlarında rastlanır.

Toplama zamanı: Bitkinin yaprakları çiçeklenme öncesi veya çiçeklenme esnasında (Nisan- Eylül aylarında) toplanır. Yapraklar toplanırken hastalıklı olanlar toplanmamalıdır. Toplanan yapraklar önce ince ince doğranır. Daha sonra gölgede kurutulur. Kurutulduktan sonra çok uzun süre açıkta bekletilen yapraklar etkili maddelerini kaybederler. Bu sebepten kuru materyaller ışıklı ve nemli ortamlarda bırakılmamalıdır.

Yararları: Ortaçağ'dan bu yana kan dindirici olarak kullanılmaktadır. Damarları daraltarak kanamaları durdurmaktadır. Burun kanamaları, devamlı kanayan yaralar, rahim kanamaları, mide, bağırsak, hatta böbrek ve akciğer kanamalarında da tavsiye edilmektedir. Kan dolaşımını ve yüksek tansiyonu düzenler,

Kanamalı hemoroite karşı pansuman yapılır. Çayı boğaz ağrılarında karşı gargara olarak kullanılır. Hazırlanan çayı veya kurutulmuş yaprakları buruna çekilirse burun kanamalarını durdurur. Açık yaralara kurutulmuş materyal veya çay tampon olarak kullanılırsa yarayı kısa zamanda iyileştirir. Bağırsakları harekete geçirerek kabızlığı önler. Çocukların yatak ıslatmalarının önlenmesinde etkilidir. Kas rahatsızlıklarına karşıda kullanılır.

Aslan dişi (Kök sakızı, Radika) (*Taraxacum officinale* Web.)

Tanımı: Çok yıllık bir bitkidir. Kuvvetli ve derine giden bir kazık kökü vardır. Sap tüysüz, yapraksız ve 10-50 cm boydadır. Çim yaprakları yuvarlak, oval, sapsız ve

toprak yüzeyine yatıktır. Ana yapraklar uzun, derin parçalı, tersten bakıldığında 3 köşeli üçgen vari loplardan meydana gelir. Pek çok yaprak bir rozet oluşturur. Ayrıca her sapın ucunda bir çiçek tablası bulunur. Çiçek tablası saplarının içi boş ve 30 cm.ye kadar yükselir. Bu saplar üzerinde yaprak bulunmaz. Çiçek taç yaprakları sarı renkte ve bir tablada 100'den fazla çiçek bulunur. Çiçekleri dilliklidir ve Nisan-Mayıs aylarından başlayarak sonbahara kadar çiçeklenme devam eder. Meyvelerin olgunlaşmasıyla çiçek tablası beyaz tüylü bir top halini alır. Bir bitki ortalama 3000 (1000-5000) tohum verir. Çiçeklenmesi ise ilkbaharda olur. Meyve 3.5-4 mm uzunluğunda, 0.9-1.1 mm genişlikte ve 0.4-0.6 mm kalınlıktadır. Meyve dar ve uzun olup aşağı doğru daha da incilir. Meyvenin üst yarısı dişlidir ve yukarı gidildikçe dişlerin büyüklüğü artar. Üst yüzü kirli sarı renkli ve donuk görünümlüdür. Tohumla ürer. Serin ve ılıman iklime sahip her yerde görülür. Azotça zengin, derin kumlu toprakları seven kozmopolit bir bitkidir. Optimum pH isteği (5) 6-7 (8.5)'dir. Çayırıklarda, yoncalıklarda, meralarda, çim alanlarında sık bulunur (21).

Toplama Zamanı ve Kurutma:

Yapraklar çiçeklenme öncesi ilkbahar ve yaz aylarında, kökler inulin'ce zengin oldukları sonbahar aylarında toplanır. Toplanan genç yapraklar taze olarak tüketilebilir veya havadar gölge bir yerde kurutulabilir. Toplanan kökler ise yıkanmadan temizlenir, dilimlenir ve yapraklarda olduğu gibi gölge ve havadar bir yerde kurutulur. Kurutulan

materyal mutlaka cam veya metal kaplarda, ışısız ve rutubetsiz bir ortamda saklanmalıdır.

Yararları: Yüksek oranda kan temizleyici özelliğe sahip olması dolayısıyla kan hastalıklarına karşı önerilir. İştah açıcıdır ve sindirim bozukluklarına iyi gelir. Özellikle

yağlı yemeklerin sindiriminde zorluk çekenler için kolaylık sağlar. Cilt hastalıkları, egzama, saç kıran, şişkinlikler, karaciğer rahatsızlığı ile oluşan sarılık, safra rahatsızlıklarına, böbrek, mide, dalak, bağırsak bozuklukları, şeker hastalıkları için çay olarak, taze bitki özsuğu veya taze bitkilerden yapılan salatalarda kullanılır. Taze yaprak ve çiçekler romatizmaya ve sinirsel ağrılarına karşı önerilir. Pankreas üzerine olumlu etkisi vardır. İdrar söktürücü ve böbreklerin çalışmasında aktif rol oynar. Özsuğunda bulunan ve acılık veren maddeler mide asidini düzenler ve gastrite iyi gelir. Göz ve yüz bakımında yapılan çayı kullanılır(5,26,27, 28, 29, ,30)

Tarla sarmaşığı (Covolvulus arvensis L.) (Tarla sarmaşığı, Çit sarmaşığı, Sarmaşık, Çadır çiçeği)

Tanımı: Çok yıllık otsu bir bitkidir. Gövde altı köşeli, çıplak, yatık, soldan sağa doğru sarıncı ve 1 metreye kadar uzayabilir. Bitki çok derinlere giden kök ve toprak altı gövdesi oluşturabilir. Yapraklar almaşık olarak dizilmiş olup, 2-5 cm uzunlukta, çıplak ve ok ucu görünümündedir. Çiçekler yaprak koltuklarından 1-3 adet çıkar ve huni formundadır. Taç yaprakları 1.5-2.5 cm uzunlukta, beyazdan pembeye kadar değişen renktedir. Üzerinde 5 kırmızı çizgi

bulunur. Vanilya gibi kokar. Çiçekler sabah açar, öğleden sonra kapanarak solar.

Çiçeklenme Mayıs-Eylül aylarındadır. Meyve 2 odacıklı kapsül şeklindedir. Kapsül 4-5 tohum içerir. Küremsi ve sivri uçludur. Tohumlar 3-4 mm uzunlukta, 2-3 mm genişlikte ve 2-2.5 mm kalınlıktadır. Yumurta formundan oval şekle kadar değişir, enine kesitinde 3 köşeli, rengi griden koyu kahverengi-siyaha kadar değişir. Üstü pütürlü ve mat görünümlüdür. Bir bitki yaklaşık 500 kadar tohum verir. Üreme tohum ve rizomlarıyla olmaktadır. Besin maddesine zengin, kurak, sıcak, gevşek, tınlı ve derin toprakları sever. Azot göstergesidir. Kozmopolit bir bitkidir. Meyve ve sebze bahçelerinde, endüstri bitkilerinde, kışlık hububat içerisinde, çim alanlarında, süs ve yem bitkilerinde, boş alanlarda rastlanır.

Toplanma zamanı: Çiçeklenme öncesi ve çiçeklenme döneminde toplanır.

Yararları: Kabızlığa karşı bağırsakları harekete geçirmek için yararlanılır. Bitkinin haşlaması zayıflatıcı ve idrar artırıcıdır. Prostat iltihapları için kullanılır. Bitkinin toprak üstü kısımları kanın pıhtılaşmasına neden olan maddeyi içerir. Taç yaprakları flavon ihtiva ettiğinden sıtmaya karşı çay şeklinde de kullanılabilir. Bitkinin sap kısmından elde edilen özsu haricen yara yıkamada ve sıracaya karşıda lapa halinde kullanılabilir.

Gelincik (Papaver rhoeas L.) (Gelin eli)

Tanımı: Tek yıllık 30-50 cm boylanabilen, otsu bir bitkidir. Sap; dik tüylü ve dallanmıştır. Yapraklar; bir veya iki derin parçalı, kaba dişli ve tüylüdür. Yapraklar genellikle dip kısımda rozet oluşturur. Taç yaprakları solmadan önce kırışır, çanak yaprakları kayık formunda ve iki tanedir. Çiçekler kan kırmızısı renkli, taç yapraklar 4 adet ve dip kısmında bir leke bulunur.

Çiçekler uzun sapın en ucunda bulunur. Mayıs- Haziran aylarında ve yaz sonlarında çiçek açarlar. Meyve; kapsül şeklinde ve

içerisi bölmelidir. Kapsül içerisinde 8 -10 boyuna çizgi bulunur ve üst kısmında bir taç vardır. Ters yumurta şeklindeki kapsül 15 mm yükseklikte ve 7 mm genişliktedir. Kapsül içerisindeki tohumlar 0,6 - 1 mm uzunluğunda, 0,3 mm genişliğinde ve 0,2 - 0,3 mm kalınlığında böbrek şeklinde, kırmızımsı kahverengiden koyu kahverengiye kadar değişen renktedir.

Çiçeklenmeden 1-2 ay sonra her bitki 10.000-20.000 tohum oluşturabilir. Tohumlar uzun süre çimlenme gücünü kaybetmez. Tohumla ürer. Su ve bitki besin maddesine zengin kireçli, azotca zengin, killi ve tınlı toprakları sever. Özellikle kışlık ve yazlık hububat içerisinde, bazen üçgül içerisinde rastlanır ve Genç devrede toplanır.

Yararları: Göğüs yumuşatıcı bir özelliği vardır. Bazı ilaçlara renk vermek için de kullanılır. Taç yaprakları ve meyveler uyutucu ve sürekli öksürükte rahatlatıcı etkisi vardır. Bitki halk sağlığında altına kaçırana, ishal, dizanteri, uykusuzluk vs. hallerde kullanılır. Meyveleri haşlanarak kalp çarpıntısı, mide ağrıları, kadın hastalıkları, küçük çocuklardaki öksürüğe ve vereme karşı kullanılır.

Kıvrıkcık labada (Rumex crispus L.) (Buruşuk kuzu kulağı, Evelik, Ekşimcek, Efelek)

Tanımı: Çok yıllık, güçlü havuç formunda kazık köklü, otsu bir bitkidir. Kökün iç kısmı sarıdır. Gövde güçlü yapılı, dik ve 40-120 cm boydadır. Kırmızı kahve renktedir. Yapraklar uzun, yaprak kenarları dalgali ve

kırıksık alt yapraklar saplı, üst yapraklar sapsızdır. Çiçekler; çiçek eksenini etrafında gevşek olarak dizilmiştir. Renkleri yeşilden sarımtırak kırmızıya kadar değişir. Çiçeklenme zamanı Temmuz-Ağustos aylarıdır. Tohumlar bir kapsül içinde; 2,5-3 mm uzunlukta, 1,5-2 mm çapında, keskin üç köşeli, her iki uca doğru sivrilerek son bulur. Üst yüzeyi kırmızı kahverengi, düz ve parlaktır. Bir bitki 3000-4000 tohum verir. En fazla 5 cm derinlikten çimlenebilir. Genellikle tohumla ve çok az da kök parçalarıyla ürer. Humus ve azotça zengin, nemli, killi, kumlu-killi, ağır toprakları sever. Özellikle ılıman bölgelerde yayılmış, kozmopolit bir bitkidir. Azot göstergesidir. Kışlık hububat, üçgül, yonca gibi yem bitkileri, çayır, mera, meyve bahçeleri, yol kenarları, döküntü alanlarında sık rastlanır ve Genç devrede toplanır (21).

Yararları: Halk arasında kökleri, tohum ve yaprakları haşlama şeklinde tıbbi olarak kullanılır. Mide ve bağırsak bozukluklarında çok etkilidir. İştah açar ve ishali keser. Bitkinin köklerinde bulunan hrizofan asidi antiseptik özelliindedir. Bitkinin kökleri öğütülerek diş temizliğinde ve diş eti tedavisinde kullanılır. Ayrıca, yaprakları askorbik hastalığına karşı etkilidir. Bunun yanında dizanteri ve karaciğer hastalıklarına karşı da faydalıdır(5,22).

Çayır teke sakalı (Tragopogon pratensis L.Sin.: T. orientalis L.) (Yemlik)

Tanımı: İki yıllık, 30-120 cm boyanabilen,

otsu bir bitkidir. Sap dik ve uca doğru inceler. Genellikle sapın ucunda bir tek büyük çiçek bulunmaktadır. Yapraklar uzun, dar, sapsız ve sapla birleştiği yerlerde şişkinlik oluşturur. Çiçekler 40-50 mm çapında ve kükürt sarısı renktedirler. Çiçeklenme Mayıs-Temmuz aylarında olmaktadır. Meyveler (aken) 16-22 mm, hafif eğik, uzun gagalı ve üzeri sırt şeklinde çıkıntılı ve dişlidir. Pappüs tüysüdür. Bitki ilk yıl rozet ve kök oluşturur. 2. yıl sap ve tohum meydana getirir (21, 32).

Çevre İstekleri: Kuru fakat besin maddesine zengin toprakları tercih eder. Genellikle çayır ve kuru bayırlarda, ışıklı ormanlarda, akarsu, yol ve tarla kenarlarında, yem bitkileri içerisinde, çok yıllık kültürlerde ve tarla kültürlerinde sık rastlanır. Genç devrede (rozet devresinde) toplanır (21, 32).

Kullanılma Şekilleri: Yaprak ve sürgünlerin aşırı tüketilmesi durumunda baş ağrısı, baş dönmesi, görme bozuklukları ortaya çıkmaktadır. Yiyecek olarak genç bitkilerin yaprak, sürgün ve kökleri alınır. Diğer bitkilerle karıştırılarak salatası yapılabilir. Taze ve pişmiş olarak da yenir. Acılık veren sütünden kurtulmak için 1-2 dakika kaynar suda bırakılır (25,32).

YABANCI OTLARIN ÇAY OLARAK KULLANILMALARI

Yabancı otların tarım alanlarında yararı bilinmeden, zararından dolayı özellikle zirai mücadele ilaçları ile yok edilmeye çalışılması önemli çevre sorunlarının oluşmasına sebep olmaktadır. Bu durumda yabancı otların yararları ortaya çıktıkça kontrol altına alınma yöntemleri de geliştirilecektir. O halde, doğadan faydalanan tarımcıların ve diğer meslek gruplarının yabancı otların yararlarını geliştirmek görevleri olmalıdır.

Yabancı ot konusunda çalışmaya başladığım 1963 yılından itibaren, nasıl faydalanabiliriz sorusuna cevap aramayı hobi haline getirdim. Yurt dışından doktora öğreniminden sonra göreve başladığım Erzurum Atatürk Üniversitesi'nde dostlara bitki çayları ikram ederek, bu çayların sağlık yönünden faydalarını anlatarak her gün yeni bir şeyler öğrendik. Sivas'ta ve özellikle Tokat'taki görevim esnasında bölüme ait olan çay ocağını bu işe tahsis ettik. Burada her gün farklı bir çay yapılıyordu. Bu çaylar öğrenciden öğretim elemanlarına, memurlarından yardımcı hizmetlilere ve Üniversitede beni ziyarete gelenlere ikram ediliyordu.

Latince bir deyim vardır. "Homines dum discent discunt." İnsanlar öğretirken öğrenirler. Birçok insan bilgi ve görgülerini bu surette aktarıyordu. Bunlardan bir kısmı özellikle araştırma sonucuna uyum sağlayıp sağlamadığı literatürlerce de onaylanan bitkiler alındı. Diğerlerine de şüpheyle yaklaşıldı.

Çay, Türk Dil Kurumu'nun sözlüğüne göre *Thea chinensis* denen bir çalıdan elde edilen yaprakların, özel işlemlerden geçirildikten sonra haşlanmasıyla elde edilen, güzel kokulu ve sarımtırak kırmızı renkli içecektir (31). Ana Bitanica' ya göre; Çay, çaygiller (*Theaceae*) familyasından küçük bir ağaç (ya da çalı) olan *Camellia sinensis*'e ya da (*Thea sinensis*) ve bu bitkinin dal uçlarındaki yapraklardan hazırlanarak sıcak ya da soğuk olarak tüketilen içeceğe verilen addır.

İnsanlar çayı çeşitli amaçlar için elde edip kullanırlar. Kimileri yemeğin yanında, kimileri rahatlamak için, kimileri sade ve koyu keyif almak için, kimileri ise bir şeyler içmek için, boğazını ıslatmak için içer. Çaylar ister zevk için, isterse bir rahatsızlığı gidermek amacıyla hazırlansın her iki durumda da içeni rahattatıp, hoş gidecek bir duygu vermemelidir. Çayların demlenmesi özellikle porselen demliklerde yapılmalıdır. Bunun yanında sağlık için ve alışkanlık olduğu için içilen çaylarda vardır. Bizim üzerinde durduğumuz çaylar farklı yabancı otlardan elde edilen çaylardır. Bu çaylar zevk için içilmekle beraber, genellikle sağlık sorunları dolayısıyla içilen çaylardır. O halde, çayların, hazırlanması, ayarlanması, karışımı nasıl yapılmalıdır?

Çay Hazırlamak İçin Bitkilerin Toplanması, Kurutulması

Öncelikle bitki çok iyi tanınmalıdır. Bitkiler trafiğin yoğun olduğu yerlerden, fabrika çevreleri, endüstri bölgelerinde, yeni gübrelenmiş ve ilaçlama yapılmış alanlardan toplanmamalıdır.

Genellikle bitkilerin belli kısımları toplanır. Örneğin papatyada çiçek, nanede yaprak, meyan otunda kök, kuşburnunda meyve, meşede kabuk, ketende tohum toplanan kısımlardır.

Toplama zamanı toplanacak kısımda etkili maddenin en yüksek olduğu zamana göre ayarlanır. Bu zaman her bitkiye göre değişebilir. Genellikle kökünden faydalanılan bitkilerde kökleri besinin en çok biriktiği kış

Öncelikle bitki çok iyi tanınmalıdır. Bitkiler trafiğin yoğun olduğu yerlerden, fabrika çevreleri, endüstri bölgelerinde, yeni gübrelenmiş ve ilaçlama yapılmış alanlardan toplanmamalıdır.

önü yani sonbaharda toplanır. Bu kökler önce yıkanıp temizlenir.

Yaprak hasadı çiçeklenme zamanlarında yapılmalıdır. Yapraklar tam ve böcekler tarafından yenmemiş olmalıdır.

Çiçekler taç yapraklar dökülmeden belirli aralıklarla toplanmalıdır. Meyvelerin toplanmasında ise tam olgunlaşma beklenir. Aksi halde fazla erişmiş meyveler kuruturken bozulabilir. Kabuk ve tomurcukların toplanması genelde ilkbaharda yapılır.

Toplama işlemi yağışsız günlerde, çığ olmayan öğleden akşama kadar toplanmalıdır.

Toplanan bitkiler kısa bir süre sonra bu işleme tabi tutulmalıdır. Bitkilerin kurutulması mümkün olduğunca kısa zamanda

yapılmalıdır. Kurutma işlemi iyi yapılmazsa faal kalan bitkide enzimlerin etkisi sonucu önemli olan etkili madde bozulabilir. Ayrıca bekletilme ortamının nemli olması halinde küflenme, bakteri ve mantar faaliyeti görülebilir.

Bitkiler bir yere serilerek gölgede veya güneşte kurutulabilir. Güneşte kurutma özellikle kök gibi kaba kısımlar için tercih edilir. Kurutulacak alanın havadar olması gerekmektedir.

Suni kurutmaya bitkiler etüv denilen fırınlarda kurutulabilir. Bu yöntemde daha kısa zamanda bitkiler kurumuş olur. Fakat yöntemde önemli olan sıcaklığın 60 °C nin üzerine çıkmamasıdır.

ÇAY NASIL HAZIRLANIR?

Çay hazırlanmasında en önemli nokta bitkilerin kaynatılmamasıdır. Çünkü kaynatılan bitkiler kaynatılınca özelliklerini yitirmektedirler. Bitkilerin çay haline gelmesi sadece ve sadece demleme yoluyla bitkinin üzerinden sıcak su geçirmekle veya sıcak suya bitkiyi atarak olmalıdır. Kaynatmak bitkideki etkili maddeyi zararlandırır.

Yabancı otlarla yapılacak çay karışımlarında aşağıdaki konulara dikkat edilmelidir.

1. Aroma: Çayın aroması duyguları harekete geçirerek çayın kalitesini olumlu etkiler.

2. Yapı Aroma: Çayın aroması duyguları harekete geçirerek çayın kalitesini olumlu etkiler ve renk sağlar.Çayın görsel etkisi oldukça önemlidir. Hem demlik, hem de fincan veya bardağın estetik yapısı da içiciyi etkiler.

3. Etki: Bu kullanılan çayın özelliğine bağlıdır. Örneğin rahatlama, uyuma, gevşeme, terleme,vs.

4. Tat: Çayın en önemli özelliğidir.

Çay Karışımları Nasıl Yapılmalıdır.

Yabancı otlarla yapılacak çay karışımları önceden tat ve duyguları uyarması gerektiği şekilde karışımlar yapılmalıdır.Karışımda kullanılacak yabancı otların ayrı ayrı özellikleri bilinmelidir. Karışımın renk ve tat yapıları bilinerek yapılmalıdır. Karışımın iyi bir şekilde hazırlanması ve koku oluşturması gerekir. Yapılan karışımdan küçük bir örnek su bardağı içerisine konarak üzerine kaynar

su dökülür ve demlenmeye bırakılır ve içilir. Arzu edilen tat,renk, koku ve aroma ortaya çıkmış ise karışım başarılı olmuştur. Burada kullanılan suyun özellikleri çayın kalitesi üzerine etki eden en önemli faktörlerden birisidir. Bunun için kullanılacak suyun kalitesine özellikle dikkat etmelidir. Demleme süresi çayın özelliğine göre değişir. Yapılan çay soğuk içilecekse buzdolabında 2-3 gün bekletilebilir.

Çayın Hazırlanması ve Miktarının Ayarlanması

Bir çayın hazırlanmasında kullanılan materyalin sıcak su dökülerek demlenmesi mi, kaynatılarak yapılması mı veya yoğunlaştırılmış materyalin su katılarak seyreltilerek mi yapılacaktır? Bu özelliklerin bilinmesi önemlidir.

Çay materyalinin kaynatılması ile etkili madde plan eterik yağların (Limon otu, ada çayı, papatya gibi) büyük kısmı uçacağından çok zaman istenen tat ve aroma bulunmayacaktır. Bu çaylar mide, bağırsak, ,hemoroit, prostat gibi rahatsızlıklarında kullanılan meşe kabukları üzerine sıcak su koyarak yapılacak demlerde ise çok az etkili madde çaya karışacağından istenen sonuca ulaşmayacaktır. Bunun için kök ve kabukların en az 10-15 dakika kaynatılması gerekir. Özel bir çay hazırlama önerilmemişse yaprak ve çiçeklerle yapılan çaylar üzerine kaynar su dökülerek demlenmeye bırakılır. Kök veya kabukla yapılacak çaylarda ise yine özel bir tarif yoksa 10-15 dakika kaynatılır.

Genel Olarak Çay Hazırlanırken Aşağıdaki İşlemlerden Birisi Uygulanır.

1. Çiçekler, yapraklar ve otsu bitkiler. Genelde ezilen bitki materyali üzerine kaynar su konur ve 10-15 dakika bekletilir. Burada genellikle 2-3 su bardağı çay için 1-2 yemek kaşığı materyal hesaplanır.

Diğer bir yöntem ise; büyükçe bir süzgeç içerisine bol miktarda çay materyali konarak üzerine kaynar su dökülerek süzülür. Çayın koyu ve açık içilmesine bağlı olarak kaynar su 1-2 defa süzgeçten geçirilebilir.

2. Kimyon, rezene, dere otu ve ardıç tohumları. Bu bitkilerin tohumuyla çay hazırlamadan önce tohumlar biraz ezilir. Ezilen bu materyal üzerine kaynar su ilave edilerek demlenir. Bu işlem sonucunda daha fazla eterik yağlar çaya geçer. Elde edilen çay süzgeçle süzülür. Burada kullanılan süzgeç ve demliğin porselen olması istenir. Zira, metal süzgeç ve demlik çayın tadını, aromasını ve etkili maddesini bozabilir.

3. Odun, kök ve kabuk. Bunlardan yapılacak çaylarda materyaller çok küçük kesilmeli veya ezilmelidir. Materyal yavaş yavaş 30 dakika ısıtılmalı ve sonra sıcaklığı 30 C ye düşecek şekilde soğutulmalıdır. Bu elde edilen karışımın bir tatlı kaşığı bir

bardak suya konarak içilir. Diğer kısım cam bir şişeye konarak buzdolabında muhafaza edilir.

4. Soğuk- sıcak yöntemi. Burada bitki materyali üzerine soğuk su konarak karıştırılır. Bir saat kadar bekletilir. Diğer taraftan da bitki materyali üzerine kaynar su dökülerek demlenmeye bırakılır. Soğuk su ile hazırlanan materyal ile kaynar su ile demlenen çay istenen oranlarda karıştırılarak içilir.

5. Soğuk içecekler. Bazı bitki materyalleri soğuk su yöntemi ile hazırlanır. Yani oda sıcaklığında su kullanılır. Bu yöntem ezilmiş meyan köklerinde ve kaygan yapıdaki (sümüksü) maddelerden yapıldığında kullanılır. Meyan kökleri ile yapılacaksa , akşamdan ezilmiş kökler bir kap içerisine konur. Üzerine oda sıcaklığında istenen yoğunluğa uygun bir miktarda su konarak iyice karıştırılır. Sabahleyin süzülerek elde edilen meyan şerbeti buz dolanına konarak istendikçe içilir. Ayrıca, keten tohumu, ebegümeci, hatmi kökü, ökse otu yapraklarında olduğu gibi , akşamdan bir yemek kaşığı materyal alınır ve üzerine bir bardak su konarak karıştırılır. Sabahleyin genellikle demlik suyu ile ılıtarak aç karna içilir.

Çay materyalinin kaynatılması ile etkili madde plan eterik yağların (Limon otu, ada çayı, papatya gibi) büyük kısmı uçacağından çok zaman istenen tat ve aroma bulunmayacaktır.

ATATÜRK DÖNEMİNDE TARIM POLİTİKASI

Bir ülke düşünün ki nüfusun %80'i okuma, yazma bilmiyor, %90'ı çiftçi, 780.000 km2 yerde 13.000.000 kişi barınıyor ve düşünün ki bu ülke halkı Balkan, Çanakkale, I. Dünya ve sonunda İstiklâl Savaşı'ndan çıkmış yorgun, bitkin bir toplum. Bu ülke halkı böyle bir durumda birçok gereksinmeler içinde kıvrılmakta... Ülkenin kalkınması, birçok engelleri aşması, yeter düzeyde üretim yaparak beslenmesi gelişmiş ülkelere hiç beklenmiyor. Fakat bu toplum içinde Türk Milletinin özünde ilerleme aşkı olduğunu bilen ve Türk tarımının kalkınması için belli ilkeleri saptamış büyük insanlar da var. Bu insanlar, bir avuç aydın olsalar bile, milletle bütünleşme yollarını bilen insanlar; Bu aydınlar hudut boylarında ve yurt içindeki alevleri söndürmeye ahdetmiş kişilerdir.

Bu aydın kişilerin içinde gençliğinden beri Türk halkının daha iyi bir yaşama kavuşması için zihninde çağdaş kurallara dayalı amaçları biriktirmiş biri var. O da son yüzyılların başka ulusların tarihinde yer almamış bir büyük kumandan, devlet adamı

yüce Atatürk. Evet, yüce Atatürk ve arkadaşları bu ümidini yitirmiş yorgun halk kitlesi önünde yurt seven insanlar olarak yaptıkları çalışmalarda bir takım ulusal ilkeler belirlemişlerdir. Bilinmektedir ki Atatürk ilkeleri açık bir dünya görüşüdür. İnkılaplarının güç kaynağı bilime ve gerçekçiliğe dayanır. Bu dünya görüşü batılasmayı amaç olarak seçmiştir. İşte bu amaçlar çerçevesinde demokratik, laik temelli politikalar saptanmıştır. Tarım Politikası da aklıdan ve ilimden kuvvet alan bir dinamizm içerisinde uygulamaya konulmuştur.

Atatürk dönemindeki Tarım Politikası diğer uygulamalarda olduğu gibi Türk toplumuna ne yeryüzü cenneti düzenleri vaat etmiş ve ne de komşu otoriter rejimlerde olduğu gibi, Türk köylüsünün ve halkının akıl ve vicdanını zincire vuran ideolojileri kendine örnek olarak seçmiştir. Yani Atatürk dönemindeki Tarım politikası kendi ekseninde dönen kapalı bir (fanatik dini rejimler) gibi şartlanmış bir görüş tarzı değildir. Bu politika, kurucu, uygulayıcı, çağdaş bir Tarım

kültürü sistemine oturtulmuştur. Aynı zamanda gelişme düzeylerine göre hareket eden özel teşebbüsün bilgi ve sermaye birikimi olmadığı için devlet önderliğinde özel teşebbüsün gelişmesini öngören temeller üzerine oturtulmuş bir plandır.

Böylece ortaya konulan politikada Teknik ve idari alanları içine alan bir paket proje çalışmasına başlanmıştır. Bu hususta o kadar yararlı adımlar atılmıştır ki bunların hepsine yer vermek "Atatürk döneminde Tarım Tarihi'nin yazılması konusu içerisine girer. Biz, konuşmamızda politikada başlıca köşe taşlarına yer vermeye çalışacağız.

Örneğin, 2 Aralık 1925 tarihinde çıkanlar 682 sayılı yasa ile ziraatin gelişmesi için her çeşit fidan ve tohumların bedelsiz olarak dağıtımı ve devletin yönetiminde fidanlık kurulması, çiftçinin eğitimi ve verimin artırılması, yönünde tohumlukların bedelsiz olarak verilmesi" hakkındaki yasadır. Bu yasa çiftçi eğitimi metotlarından olan demonstrasyonların yapılması için temel,

Atatürk döneminde ki tarım politikası özel teşebbüsün bilgi ve sermaye birikimi olmadığı için devlet önderliğinde özel teşebbüsün gelişmesini öngören temeller üzerine oturtulmuş bir plandır.

26 Ocak 1925 tarihinde çıkarılan bu yasa devlet yardımı ile çiftçilere teknik çalışma sonuçlarının gösterilmesi, sermaye yatırımı ve karlılık kavramlarının öğretilmesi yolunda ayrı bir temel düzenlemedir.

Atatürk döneminde ayrıca tarımın makineleşmesi de öngörülmüştür. Atatürk kendi kurduğu Orman Çiftliği'nde modern ziraat alet ve makinelerinin kullanılmasına önem vermiştir.

Böylece Tarım alanında atılmalar yapılırken elbette çağdaş ülkelerde olduğu gibi tarımın organize edilmesi gereği vardır. Bu alanda Ziraat Vekâleti Teşkiline dair 1910 sayılı kanun 29 Aralık 1931 yılında çıkmıştır. Daha sonrada ek yasalar yürürlüğe girmiştir. Yine kurumlaşma ile ilgili olarak Veteriner Teşki'atı, Orman Teşkilatı bu dönemde çağdaş bir

teknik bir uygulamadır. Marshall yardımı başladığı zaman (1950 yıllarında) Amerika Birleşik Devletleri Tarım Uzmanları, böyle bir yasanın Türkiye'de çok önceleri varoluşuna karşı şaşırduklarına tanık oldum. Çünkü ABD'de tarım alanında bir yeniliği çiftçilere öğretmek için demonstrasyonlar (malzemeyi devlet verir, yeni bir tohum fidanın ekimini yeni bir tekniğin uzmanlar gözetiminde çiftçiye uygulattırarak öğretilmesi metodudur.) yapılması başta gelen çiftçi eğitimi metodu olarak bilinmektedir.

Elbette o dönemde köylerin idaresi, gelişmesi sorunlarının çözülmesi, elbirliği, güç birliği ile köyün kalkınması da dikkate

alınmış ve 442 sayılı köy kanunu çıkarılmıştır. Ayrıca verimin artırılması için ekolojik koşullara uygun olarak yüksek verimli tohumlukların gümrük resminden muaf tutulması için bir yasa çıkarılmıştır. Diğer taraftan bu verim artıncı önlemlerle beraber Yüce Atatürk meclis açış nutkunda da belirttiği gibi Tohum İslah İstasyonları kurulmuştur. Bu istasyonlar halen Zirai Araştırma Enstitüleri halinde görev sürdürmektedir. Bu alanda birçok araştırmalar yapılmış, Türk Tarımına büyük katkılar elde edilmiştir.

Tarım kuruluşlarının kurulması yanında Sabit ve Döner Sermaye yasaları ile bu kuruluşlara sermaye verilmesi de sağlanmıştır.

düzene sokulmuştur. 4 Haziran 1935 yılında çıkan Ziraat Vekâleti Vazife ve Teşkilat kanununda veteriner ve 1937 yılında kabul edilen 3116 sayılı Orman Kanunu ve ilaveleriyle Orman Teşkilatı kurulmuştur. Veterinerlik alanında 3 Mayıs 1928 yılında çıkarılan Hayvan Sağlık ve Zabıtası kanunu henüz yürürlüktedir.

O dönemde işletmelere Çağdaş Tarım'ın icabı olan döner sermaye verilmesi (1934), Tarım Satış ve Kredi Kooperatiflerinin kuruluşu (1935). Pamuk işleri, çeltik ekimi,

T.C. Ziraat Bankası'nın kuruluşu, Devlet Meteoroloji İşleri Umum Müdürlüğü'nün kuruluşu, 1937 yılındadır. Ayrıca 1933 yılında Yüksek Ziraat Enstitüsü kurulmuş ve sonra bu Enstitüden Ankara Üniversitesi Ziraat ve Veteriner Fakülteleri doğmuştur. Yine bu dönemde önemli bir atılım olarak şeker pancarı ekimi ile Şeker Fabrikalarının kuruluşu Türkiye Cumhuriyeti Tarım Politikası'nın değişmez temel taşlarından. Şeker pancarı Ziraatı için Fabrikaları, çiftlikleri Macaristan'daki örneklerine göre kurulmuştur. Diğer taraftan Aşar'da bu

dönem de kaldırılmıştır. Bütün bu çalışmalar yapılırken özellikle Alman ve Macar Tarım Uzmanlarından yararlanmıştır. Örneğin Meteoroloji Teşkilatı'nı benim de hocam olan, Prof. Dr. Retly Antal kurmuştur. Çayır, mera, yem bitkileri alanında yine hocalarımın Prof. Dr. Kolbai Karoly, Hayvancılık alanında Prof. Dr. Welmann Oszkar ve Zirai Jeoloji alanında Prof. Dr. Locy Lajos, Alman Prof. Dr. Christiansen ve diğerleri Türk Tarımının gelişmesine yüce Atatürk'ün önderliğinde yardımcı olmuşlardır.

Bu dönemde Ziraat'ın değişik kollarında eğitim görmek üzere Almanya ve Macaristan'a öğrenciler gönderilmiştir. Ben de bu öğrenciler arasındaydım. 1936 yılında açılan sınavı kazanarak Budapeşte'ye gönderildim ve Teknik Üniversite'nin Ziraat Mühendisliği bölümünün ilk Yabancı ve Türk öğrenci olarak bitirip yurda döndüm. Almanya'da eğitim görüp yurda dönen birçok Türk Ziraat Mühendisi ve veteriner hekimler de gelecekte A.Ü. Ziraat ve Veteriner Fakülteleri'nin öğretim üyeleri olmuşlardır.

Görülmektedir ki o dönemde Atatürk önderliğinde yürütülen, iç işleri, dış işleri, ekonomi, eğitim ve öğretim ve diğer sosyal politikalar yanında Tarım Politikası da genç Türkiye Cumhuriyeti Devleti'ni oluşturan Türk halkının çağdaşlaşma yolunda ilerlemesinde temel taşlarından biridir. Bu oluşum dinamik ve modern tarım kültürünün yurt çapında yerleşmesinde değişmez bir

temel teşkil etmiştir. Eğer ilgililer Tarım Tarihimizi yazarlarsa bu oluşum daha net olarak ortaya çıkacaktır. Bu dönemde yapılan devrimler arasında tarım konusu değişiklikleri ciddiyetle ele alınması halinde dış ülkelerde olduğu gibi bir "Tarım Müzesi" kurulmasının zamanı geçmiştir diyebiliriz.

Görülmektedir ki kıstlı olanaklar olan bir dönemde genç Türkiye Cumhuriyeti çiftçilerinin kısa zamanda arzulanan üretici bir toplum haline gelmesi için en ileri çağdaş yaptırımlara yer verilmiştir. Bütün bu paket tarım kalkınma atılımları Türk Tarım Politikası'nda değişmez köşe taşlarını oluşturmuştur. Rahatlıkla diyebiliriz ki Tarım Politikası Kültürü Cumhuriyet Türkiye'sinin yaşamına yerleştirilmiştir. Bu güçlü politikanın ne kadar doğru olduğunu yıllar sonra Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Teşkilatı'nda (FAO) çalışırken ve sonraları Dünya Bankası'nın Tarım Kredileri çalışmalarına katılan bir kişi olarak belirtmek isterim ki, Atatürk'ün uyguladığı tarım politikası gelişmekte olan bir ülkenin tarımsal kalkınması için bu uluslararası kuruluşların hazırladıkları rapor ve projelerde de yukarıda belirtilen konulara yer verilmektedir.

Sonuç olarak Atatürk dönemindeki tarım politikası:

- 1- Çiftçilerin eğitimi, yeni metotların ve malzemelerin kullanılması,
- 2- Tarımda mekanizasyon,
- 3- Kurumlaşma ve döner sermaye işletmelerinin kurulması,
- 4- Kredi kaynaklarının bulunması ve kredilendirme,
- 5- Değerlendirmede ileriye dönük atılımlar Atatürk dönemi tarım alanında önünde bulunan bütün engelleri bilen ve bu engelleri aşmanın yollarını ortaya koyan çok ilerilere dönük bir stratejiyi uygulayan bir tarım politikasıdır.

Tıpkı yurdumuzu işgal eden düşmanları tanıyan, onları yenmek için kullanılan stratejiler gibi. Bu bakış açısından konuları ele alırsak işte o zaman Atatürk ilkelerine göre hareket etmiş olur ve çok başarılı oluruz.

Yüce Atatürk'ü ve onun özverili arkadaşlarını bir kez daha rahmetle anıyoruz.

Kaynak

Prof. Dr. Vecdet Erkun, ATATÜRK ARAŞTIRMA MERKEZİ DERGİSİ, Sayı 42, Cilt: XIV, Kasım 1998, Türkiye Cumhuriyeti'nin 75. Yılı Özel Sayısı

Genç Türkiye Cumhuriyeti çiftçilerinin kısa zamanda arzulanan üretici bir toplum haline gelmesi için en ileri çağdaş yaptırımlara yer verilmiştir. Bütün bu paket tarım kalkınma atılımları Türk Tarım Politikası'nda değişmez köşe taşlarını oluşturmuştur.

> Temel Ekonomik Göstergeler:

	ÜFE (%)	TÜFE (%)	GSMH Gelişme Hızı (+/-%)	İTHALAT (MİLYON)	İHRACAT (MİLYON)	İhracatın İthalata Karşılama Oranı (+/- %)
2002	30,8	29,7	7,8	51.553	36.059	69,9
2003	13,9	18,4	5,9	69.340	47.253	68,1
2004	13,8	9,3	9,9	97.540	63.167	64,8
2005	2,7	7,7	7,6	116.774	73.476	62,9
2006	11,6	9,7	6,9	138.581	85.526	61,7
2007	5,9	8,4	4,5	170.057	107.215	63,0
2008	13,7 ⁽¹⁾	6,0 ⁽¹⁾	6,6 ⁽²⁾	17.869 ⁽³⁾	11.375 ⁽³⁾	63,6

DPT/TÜİK (1) Bir Önceki Yılın Aynı Ayına Göre, (2003=100 Bazlı, Haziran 2008) (2) Ocak - Mart 2008 (Cari Üretici Fiyatlarla) (3) Ocak - Nisan 2008 (Kümülatif)

DOLAR Kurları (Döviz Satış)

AYLAR	2006	2007	2008
Ocak	1.3279	1.4198	1.1704
Şubat	1.3202	1.3903	1.1882
Mart	1.3287	1.4029	1.2324
Nisan	1.3309	1.3619	1.2496
Mayıs	1.4139	1.3319	1.2470
Haziran	1.5929	1.3152	1.2316
Temmuz	1.5508	1.2760	1.1680
Ağustos	1.4622	1.3083	1.1860
Eylül	1.4721	1.2613	1.2430 ^(*)
Ekim	1.4762	1.1966	
Kasım	1.4510	1.1848	
Aralık	1.4260	1.1730	

TCMB (Aylık ortalama kurlar.)
(*) 24.09.2008 itibarıyla Ort.

AVRO Kurları (Döviz Satış)

AYLAR	2005	2006	2007
Ocak	1.6056	1.8427	1.7207
Şubat	1.5775	1.8142	1.7502
Mart	1.5951	1.8567	1.9096
Nisan	1.6278	1.8324	2.0441
Mayıs	1.8022	1.8013	1.9396
Haziran	2.0165	1.7641	1.9194
Temmuz	1.9658	1.7486	1.8894
Ağustos	1.8716	1.7817	1.8200
Eylül	1.8748	1.7487	1.7400
Ekim	1.8621	1.6997	1.8240 ^(*)
Kasım	1.8651	1.7373	
Aralık	1.8830	1.7093	

TCMB (Aylık ortalama kurlar.)
(*) 24.09.2008 itibarıyla Ort.

BAZI ÜRÜNLERİN ULUSLARARASI FİYATLARI

Mallar	Birim	2005	2006	2007(*)	Aylık Ortalamalar Ocak-Mart 2008	Aylık Ortalamalar Nisan 2008 (*)
Yıllık Ortalamalar						
Tarım						
Buğday ABD (Kırmızı Sert)	\$/mt	152	192	255	411	362
Mısır	\$/mt	98	122	163	220	247
Pirinç	\$/mt	288	304	332	516	1.015
Sığır Eti	Cts/lb	119	116	118	119	104
Çay (Londra)	Cts/kg	242	230	212	247	8.714
Pamuk	Cts/lb	58	60	63	76	2.968
Metaller						
Bakır	\$/mt	3.676	6.731	7.132	7.818	8.714
Alüminyum	\$/mt	1.901	2.573	2.640	2.751	2.968
Enerji						
Ham Petrol (Brent)	\$/Varil	54,4	65,4	72,7	96,7	110,4

DPT / Uluslararası Para Fonu
 (*) Temel Mallar İndeksi Geçicidir.
 \$= U.S. dolar, Cts = 1/100 U.S. doları, bbl = Varil, gl = Galon, lb = Libre= 0.454 Kg , mt = Metrik ton (ton)

BAZI KİMYEVİ GÜBRELERİN İÇ VE DIŞ FİYATLARI (25 EKİM 2007)

(1 ABD \$ = 1.2418 YTL)

Ürünler	Cinsi	YTL / Ton	İthal	Borsa Fiyatı
İÇ FİYATLAR (*)				
Dap Gübresi	(18.46.0)	1.888	-	1.180 FOB
Üre	(46.0.0)	1.216	-	770 FOB
Amonyum Nitrat	(%33)	638	-	410 FOB
Amonyum Sülfat	(%21)	557	-	370 FOB
DIŞ FİYATLAR \$ /Ton				

Pankobirlik / Üretici Kuruluşlar/İthalatçı Kuruluşlar
 (*) İç Fiyatlar KDV dahil + yurt içi nakliye / Dış Fiyatlar DAP "Tunus" (yurt dışı nakliye, gümrük vergileri ve komisyonu, banka komisyonu, liman hizmetleri, torbalama, ambar kiralari, tahmil tahliye sigorta, yurt içi nakliye, KKDF ve KDV hariç.)
 Diğer Gübreler Ukrayna "YUZHNYI" Gübre Borsa fiyatlarıdır.

DÜNYA ŞEKER BİLANÇOSU EKİM / EYLÜL 1000 ton, ham değer.

Şeker	2006/07	2005/6	2004/05	2003/04	2002/03
ŞEKER	2006/07	2005/06	2004/05	2003/04	2002/03
Başlangıç Stokları	63.068,4	60.449,9	67.095,7	68.051,8	58.839,1
Üretim	166.216,4	151.311,5	141.044,0	143.759,4	150.403,5
İthalatlar	51.282,9	53.343,8	50.832,8	49.029,3	48.153,6
Tüketimler	150.595,5	146.170,2	143.946,5	141.449,2	139.587,4
İhracatlar	55.226,6	55.866,6	53.871,2	52.295,6	49.757,0
Yılsonu Stokları	74.745,6	63.068,4	61.154,8	67.095,7	68.051,8
Stok - Tüketim (%)	49,63	43,15	42,48	47,43	48,75

Kaynak: F.O Lichte, 11.09.2007

LONDRA BORSASI Yıllık Ortalama Şeker Fiyatları (FOB Avrupa Limanları US \$ / Ton)

YILLAR	LONDRA
1998	255,33
1999	200,48
2000	221,73
2001	248,92
2002	228,20
2003	213,75
2004	212,37
2005	275,61
2006	358,50
2007	320,00
2008	358,10

(*) 18 Temmuz 2008 London No :5

basında pankobirlik

Pepsi ve Coca Cola'ya 'Sıfır Şeker' CEZASI

Sanayi ve Ticaret Bakanlığı Reklam Kurulu Başkanlığı, Türk-İş'e bağlı Şeker-İş Sendikası'nın yaptığı şikayet üzerine, Coca Cola ve Pepsi firmaları tarafından piyasaya sürülen ve "sıfır şeker-sekersiz maksimum tat" sloganlarıyla tanıtılan ürünün reklamlarının "tüketicileri yanıltıcı ve aldatıcı" nitelikte olduğuna karar verdi.

Bakanlık, Şeker-İş Sendikası'nın yaptığı şikayet üzerine, iki kola şirketine ait 'şekersiz' ürün reklamlarının "yanıltıcı ve aldatıcı" nitelikte olduğuna karar verdi

Nisan'da Reklam Kurulu'na şikayet başvurusunda bulunduğu hatırlatıldı. Şeker-İş'in yanı sıra Pankobirlik ve Kayseri Şeker Fabrikası A.Ş.'nin de bu konu ile ilgili başvuru yaptığına dikkat çekilen açıklamada, konunun Reklam Kurulu'nun 12 Ağustos'ta yapılan toplantısında ele alındığı kaydedildi.

Şeker fabrikaları özelleştirilmeleri durdurulmalı

TZD GENEL BAŞKANI İBRAHİM YETKİN:

Türkiye Ziraatçılar Derneği (TZD) Genel Başkanı İbrahim Yetkin, şeker fabrikalarının özelleştirme sürecinin durdurulması gerektiğini savundu.

Özelleştirme durdurulmalı

Şeker fabrikalarının özelleştirilmesiyle ilgili ciddi kaygılar olduğunu söyleyen Yetkin, bu fabrikaların özelleştirilmesine kesin bir istem olmadığını söyledi. Türkiye Şeker Fabrikaları'nın özelleştirme sürecinde danışmanlık şirketleri aracılığıyla yapılan işlemlerin, özelleştirme sürecini hızlandırdığını ve bu süreçte kamu yararına aykırı işlemlerin yapıldığını belirtti. Özelleştirme sürecinin durdurulmasını istediğini söyleyen Yetkin, kamu yararına aykırı işlemlerin durdurulmasını istediğini belirtti. Yetkin, kamu yararına aykırı işlemlerin durdurulmasını istediğini belirtti. Yetkin, kamu yararına aykırı işlemlerin durdurulmasını istediğini belirtti.

'Sıfır şekerli kola kandırmaca'

Reklam Kurulu, "Coca Cola Zero" ve "Pepsi Max" ürünlerinde "sıfır şeker" tarımlaması yaparak tüketiciyi yanıltıcı ve aldatıcı reklam yaptıkları gerekçesiyle Coca Cola ile Pepsi'ye hem reklamları durdurma hem de şirketlerine 60 bin YTL idari para cezası verdi. Türk-İş'ten yapılan açıklamada, konunun Reklam Kurulu'na Coca Cola ve Pepsi firmaları hakkında şikayette bulunduğu belirtildi. Konuyla ilgili inceleme yapan kurulun "sıfır şeker-sekersiz maksimum tat" sloganlarıyla tanıtılan ürün reklamlarının tüketicileri yanıltıcı ve aldatıcı nitelikte olduğuna yönelik kararına dikkat çekildi. Açıklamada söz konusu reklamlarla pancar şekerinin kötü bir ürün olduğu gibi gösterilme çabasının dikkat çekildi. **Ekonomi Servisi**

Çiftçi İlgin Şeker'i istiyor

DANIMCAR üyesi çiftçiler, Danimya İlaç Davası Davası ile ilgili özelleştirme sürecinde kamu yararına aykırı işlemlerin yapıldığını belirtti. Çiftçiler, özelleştirme sürecinin durdurulmasını istediğini belirtti. Çiftçiler, özelleştirme sürecinin durdurulmasını istediğini belirtti. Çiftçiler, özelleştirme sürecinin durdurulmasını istediğini belirtti.

ABD VE KANADA'DA "SIFIR ŞEKER" DEĞİL "SIFIR KALORI" DENİLİYOR

Pancar üreticisi istedi, Zero ve Pepsi Max reklamı durduruldu

Türk-İş'e bağlı Şeker-İş Sendikası ile Pankobirlik ve Kayseri Şeker Fabrikaları'nın şikayetini değerlendiren Reklam Kurulu, "Sıfır şeker, maksimum tat" sloganları ile tanıtılan Coca-Cola'ya ait Zero ve Pepsi'ye ait Max reklamlarını durdurdu. Pancar üreticileri, "Bu ürünler şeker pancarının köyümüz gibi gösteriyor" diye şikayette bulunmuştu

Sanayi ve Ticaret Bakanlığı Reklam Kurulu Başkanlığı, Türk-İş'e bağlı Şeker-İş Sendikası'nın yaptığı şikayet üzerine, Coca Cola ve Pepsi firmaları tarafından piyasaya sürülen ve "sıfır şeker-sekersiz maksimum tat" sloganlarıyla tanıtılan ürünün reklamlarının "tüketicileri yanıltıcı ve aldatıcı" nitelikte olduğuna karar verdi.

Yapay tatlandırıcı sağlığa zararlı mı?

YABAY tatlandırıcı sağlığa zararlı mı? YABAY tatlandırıcı sağlığa zararlı mı? YABAY tatlandırıcı sağlığa zararlı mı?

Çok sayıda hayvan türü **yaşadıkları alanı değiştirdi.**
Geride kargaşanın büyüklüğünü anlamak kaldı.

Türk köylüsünü
'EFENDİ' yerine getirmediğçe
memleket ve millet
yükselemez.

H. Atatürk